

**การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**

วิทยานิพนธ์

ของ

สุพรรณ ทิลาณร

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**

มกราคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**PARTICIPATION OF THE COMMUNITY IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
OF SATUEK SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 32**

Supan Silanaen

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

January 2013

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32		
ผู้วิจัย	สุพรรณ ศิลาเนร		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณีพันธ์ จารุวัฒนพันธ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2556	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภายใต้อำนวยการบริหารงานของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9507 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test และทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป
2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ของเครือข่ายผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพมีความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึกจากการสัมภาษณ์ คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ ควรนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการใช้เพื่อสื่อการสอน โดยครูจะต้องมีความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อดังกล่าว

2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ
ควรสรุปและรายงานผลด้านงบประมาณให้มากขึ้น 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ควรจัดประชุม
เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนให้มากขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป
ควรดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หอกระจายข่าวสาร
ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้รับทราบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE Participation of the Community in Educational Administration
of Satuek School under The Secondary Educational
Service Area Office 32

AUTHOR Supan Silanaen

THESIS ADVISORS Assistant Professor Dr. Prasert Phu-Ngoen Major Advisor
Assistant Professor Dr. Praneepun Charuwuttanapun Co-Advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2013

ABTRACT

This research intend to study the participation of the communication in educational administration of Satuek School under the Secondary Educational Service Area Office 32 within 4 frameworks of school : academic administration, budget administration, personnel administration, and general work administration. The samples consisted of 369 community leaders, guardian networks and basic school committees. The research instruments were a 3- part questionnaire including check list, rating scale, and open form with its reliability at 0.9507, and a structured interview. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation, t- test and F- test, and Scheffe' method was used to compare each pair of the aspects. The significant difference was set at the level of .05. The results were found as follows:

1. The participation of the community leaders, guardian networks, and basic school committees in educational administration of Satuek School under the Secondary Educational Service Area Office 32 both as a whole and at each aspect was at a high level. The rankings from the highest to the lowest mean scores were personnel administration, followed by budget administration, academic administration, and general work administration, respectively.

2. The comparison of the participation of guardian networks in educational administration of Satuek school under the Secondary Educational Service Area Office 32 classified by sex, age, and occupation as a whole was not different.

3. The suggestions and guidelines for participation development of the community in educational administration of Satuek school from interviews were : 1) Academic administration – technology should be used as the teaching aids and teachers must know and expertise in using the aforementioned teaching aids employed ; 2) Budget administration – the appointed committees who monitor, follow up, investigate the budget administration should more summarize and report the budget provision ; 3) Personnel administration – the guardian network meetings should be more held in order to help solve the problems ; and 4) General work administration – the information should be publicized through a variety channel media, such as Internet, on air, public relation signs in order to let the community know.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรานีพันธ์ จารุวัฒนพันธ์ กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สมคุณา กรรมการ ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกและประสานงานในการจัดทำ วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ ดร. ภูวนาถ ยุพานวิทย์ ผู้อำนวยการโรงเรียน สมเสมีควิทยา ดร.จำปา จันทะสอน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวฝาย นาย สุทธิศักดิ์ วรรณพัฒนคุณ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ นางสาวกาญจนา อุดรวิเชียร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตึก และนางสาวอติปริยา แก้วกล้า ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตึก ที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน สตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ฝ่ายบริหารและคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสตึก ที่ให้ คำปรึกษางานวิจัย และที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจ แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ประโยชน์และคุณค่าจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณ บิดา มารดา บุรพจารย์ ญาติมิตรตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแก่ผู้วิจัยโดยทั่วกัน

สุพรรณ ศีลาณร

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานในโรงเรียน	12
หลักการ ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานการมีส่วนร่วม	12
ความหมายการมีส่วนร่วม	16
ลักษณะการมีส่วนร่วม	18
ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน	20
การบริหารโรงเรียนในรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน	21
การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	26
แนวคิดและความหมายการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน	26
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภารกิจการดำเนินงานในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	36
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	45
ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	45
ความมุ่งหมายของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	46
ความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	47
บทบาทหน้าที่ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	48
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน.....	52
เสอเพลอ โมเดล (Surplur Model)	52
ปัจจัยความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา	55
บริบทชุมชนของโรงเรียนสตึก	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
งานวิจัยในประเทศ	64
งานวิจัยต่างประเทศ	67
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	72
วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	130
ความมุ่งหมายของการวิจัย	130
สมมติฐานของการวิจัย	130
วิธีดำเนินการวิจัย	131
สรุปผลการวิจัย	132
อภิปรายผล	134
ข้อเสนอแนะ	145
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	145
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	146
บรรณานุกรม	147
ภาคผนวก	157
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	158
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการวิจัย	183
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	189
ภาคผนวก ง คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	193
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล	196
ประวัติย่อของผู้วิจัย	207

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	72
2 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ สถานภาพ อายุ และอาชีพ	81
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้าน	82
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นรายข้อ	83
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน โดยรวมและรายด้าน	88
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ	89
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครอง โดยรวม และรายด้าน	94
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายข้อ	95
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้าน	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นรายชื่อ	101
11 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน	106
12 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน	107
13 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน.....	108
14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	109
15 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก	110
16 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก.....	113
17 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก	116
18 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก	127

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้มีความพร้อมในการแข่งขันในเวทีโลกนั้น จะต้องเพิ่มคุณภาพของคนให้มีศักยภาพในการผลิตเพื่อการแข่งขันให้ได้ ซึ่งการลงทุนทางการศึกษาเท่านั้นที่จะช่วยพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน แต่กระบวนการลงทุนทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ใช้ทุนจำนวนมากและรูปแบบหลากหลาย ภาครัฐเองซึ่งเป็นองค์กรหลักที่มารับภาระในการลงทุนการศึกษาที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณการจัดการศึกษา และไม่มีหน่วยงานใดที่สามารถแบกรับภารกิจทั้งหมดและตอบสนองความต้องการด้านการเรียนรู้อันหลากหลายของชุมชนได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสำคัญเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล ที่สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจนั้น ได้ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ใน มาตรา 87 ระบุว่า รัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจและตรวจสอบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองทุกด้านตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. 2550 : 155)

จากการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติดังที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาประเทศและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เน้นให้ทุกส่วนของสังคม คือ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะ ผลจากการเกิดความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้มีผลกระทบต่อสถานะความเจริญเติบโตทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการศึกษา และทุกคนเห็นพ้องต้องกัน ที่จะต้องมีการเร่งปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะด้านคุณภาพการจัดการศึกษา จึงได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อให้การศึกษาของประเทศไทยมีศักยภาพและมีพลังเพียงพอ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ชุมชน เอกชน และองค์กรต่าง ๆ

มาร่วมมือกันอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 14-25)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเป้าหมายที่สำคัญคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดองค์ความรู้ทางความคิด สามารถแก้ปัญหาและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (1) และ (2) ให้การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษามีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กอปรกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และ รู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนชุมชนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนา ระหว่างชุมชน และมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งทางด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 6 – 26) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ ปรึบปรุ้ง (พ.ศ. 2552 - 2559) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และ สนับสนุนส่งเสริมการศึกษา” จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานศึกษากับชุมชนมีความสำคัญในการที่จะต้อง ร่วมมือกันในการจัดการศึกษา ชุมชนจะต้องถือว่าสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ต้องให้การ เอาใจใส่ดูแลและสนับสนุน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการประสานความร่วมมือกันในการจัด การศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนต้องมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้มีความหลากหลาย มีความเหมาะสม สามารถนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาบริหาร จัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นให้มากที่สุด

สำหรับแนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบัน รัฐบาลต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการจัดการศึกษา ให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสใกล้ชิดกับการจัดการศึกษา

ของสถานศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในท้องถิ่นที่ต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับศักยภาพของบุคคล สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นมากที่สุด ทั้งนี้ เน้นให้ชุมชนได้เข้ามาบริหารจัดการร่วมกับสถานศึกษาทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ สติปัญญา และมวลประสบการณ์อันมีคุณค่าของแต่ละคน โดยถือว่าบุคคลในชุมชน อันประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ มาร่วมกันรับผิดชอบ และมีพันธกิจร่วมกันในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชนและท้องถิ่น และมีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคที่มีความก้าวหน้าทาง ด้านเทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัย แต่ทั้งนี้และทั้งนี้ก็ต้องอยู่ในความพอดีพอเพียงโดยยึดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2553 : 32)

โดยสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนสตึกที่ผ่านมา จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้มาประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองในวันที่ 17 – 19 กรกฎาคม 2549 นั้น ได้ให้ข้อเสนอแนะโรงเรียนสตึก ในด้านผู้บริหารไว้ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2549 : 32)

1. สถานศึกษาควรพิจารณาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพิจารณาเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่ำมากๆ เช่น กิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ ค่ายคณิตศาสตร์ ค่ายปรับพื้นฐานทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ค่ายสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นต้น การจัดกิจกรรมดังกล่าวสถานศึกษาควรพิจารณาวางแผนร่วมกันในกลุ่มพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ หลากๆสถานศึกษาที่มีปัญหาใกล้เคียงกัน เพื่อให้มีพลังเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเน้นความเข้มข้นในสาระหลักที่จะใช้ รวมทั้งหวังผลสำเร็จในระดับสูง

2. ผู้บริหารควรบริหารจัดการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง สมาคมครูและผู้ปกครอง มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรร่วมกันประชุมที่ผ่านการคัดกรองสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ประชาชนในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป เนื่องจากส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป ลักษณะการดูแลครอบครัว จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในอาชีพทุกวัน วันใดหยุดนั้นหมายถึงการขาดรายได้ของครอบครัว การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาจึงไม่มีเวลาว่างในการพบปะกันระหว่างบุคคลในชุมชน และสถานศึกษาเพื่อร่วมประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา

จากการที่ชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ว่างงาน มีรายได้น้อย มีฐานะค่อนข้างยากจน ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อย จะให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพมากกว่า เพราะต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัว ซึ่งก็ส่งผลถึงการให้ความสำคัญของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลานค่อนข้างน้อย ทำให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาจึงค่อนข้างจำกัด และการที่ชุมชนจะเข้ามาให้การสนับสนุนช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาจึงเป็นไปได้ยาก สถานศึกษาจึงต้องสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์กับชุมชนให้มาก ต้องออกไปให้บริการ ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงถือเป็นความจำเป็นและภาระหน้าที่ของสถานศึกษา ที่ต้องมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ สภาพและความต้องการของชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทหรือ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผลจากการจัดการศึกษาทั้งด้าน การบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามแนวปฏิรูปการศึกษา สนองตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดย เป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรในโรงเรียนสตึก ที่บริหารจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐและหน่วยงานต้นสังกัด ได้จัดการศึกษาตามแนวคิด การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 มาตรา 39 ประกอบด้วยโครงสร้างการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งการบริหารงานทั้ง 4 ด้านนี้ สอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศึกษาเป็นหลักจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ตามแนวทางการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยเห็นว่า ในปัจจุบัน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาให้มีการปฏิรูป อย่างเต็มที่และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ จากชุมชน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เสมือนเป็นหุ้นส่วนซึ่งกันและกัน โดยสถานศึกษาต้องให้ความสะดวกและให้บริการแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีหน้าที่กำกับ ดูแล และประเมินคุณภาพการศึกษาในทุก ๆ ด้าน ตามความต้องการอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 50 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553 : 30) จึงถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษากับชุมชนจะต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการบริหาร และจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. เครือข่ายผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน
2. เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน
3. เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. นำสารสนเทศที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสรุปขอบเขตของการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็น 4 ด้านดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 13)

- 1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
- 1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 60 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 5 และ 6 จำนวน 42 ห้องเรียนๆ ละ 7 คน รวมจำนวน 294 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 369 คน

2.2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยการใช้กลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

2.2.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยการใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 คน

2.2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยการใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 294 คน จำแนกตามเพศ อายุและอาชีพ

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำข้อมูลและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนมาเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสตึก โดยสัมภาษณ์ผู้รู้ (Key Informants) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 10 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 สถานภาพ

- 1) ผู้นำชุมชน
- 2) เครือข่ายผู้ปกครอง
- 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.3 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 35 ปี
- 2) ระหว่าง 35 – 45 ปี
- 3) สูงกว่า 45 ปีขึ้นไป

3.1.4 อาชีพ

- 1) เกษตรกรรม
- 2) ค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 3) ข้าราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ
- 4) รับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานที่บุคคลหรือคณะบุคคลปฏิบัติกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งร่วมกันในองค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะ ในการบริหาร โรงเรียน

2. ชุมชน หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน ในเขตบริการ โรงเรียนสตึก ประกอบด้วยตำบลนิคม ตำบลสตึก และกลุ่มบุคคลที่อาศัยในบริเวณนอกเขตบริการพื้นที่ใกล้เคียง ที่ส่งบุตรหลานมาเรียนที่โรงเรียนสตึก ประกอบด้วย

2.1 ผู้นำชุมชน

2.2 เครือข่ายผู้ปกครอง

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3. ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา ศาสนา หรืออื่นๆ โดยตำแหน่งหน้าที่หรือการให้การยอมรับทางสังคม ในเขตพื้นที่บริการหรือนอกเขตบริการของโรงเรียนสตึก ประกอบด้วย นักการเมืองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน เจ้าอาวาส ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้จัดการ ห้างร้าน บริษัท โรงงานหรือสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

4. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ของนักเรียน และให้หมายความรวมถึงบุคคลที่นักเรียนอยู่ด้วยประจำ หรือที่นักเรียนอยู่รับใช้การงาน โดยเป็นผู้ปกครองนักเรียนปัจจุบันกำลังศึกษาในโรงเรียนสตึก และได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนสตึก

5. **เครือข่ายผู้ปกครอง** หมายความว่า การรวมตัวกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาเดียวกันเพื่อร่วมมือกับสถานศึกษาในการประกอบกิจกรรมด้านการพัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน ในรูปคณะกรรมการ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับห้องเรียน และระดับชั้น และระดับโรงเรียน แต่ละระดับมีตำแหน่งประกอบด้วย ประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง รองประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง กรรมการ และเลขานุการ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 5 และ 6

6. **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง จากการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน

7. **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน** หมายถึง การที่ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประสานสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษา และร่วมประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนสตึก 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

7.1 **ด้านการบริหารงานวิชาการ** หมายถึง การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนสตึก ได้แก่ งานสำนักงานวิชาการ งานทะเบียนนักเรียน งานหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน งานวิจัยและพัฒนาสื่อนวัตกรรม งานแนะแนวการศึกษา งานวัดผลและประเมินผล งานแผนงานและการประกันคุณภาพการศึกษา งานนิเทศภายใน งานห้องสมุด งานส่งเสริมทักษะความสามารถทางวิชาการ งานกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7.2 **ด้านการบริหารงานงบประมาณ** หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับฝ่ายธุรการของโรงเรียนสตึก ได้แก่ งานสำนักงานงบประมาณ งานสารบัญ งานพัสดุ งานการเงินและบัญชี งานการตรวจสอบภายใน งานประกันอุบัติเหตุ งานองค์กรสนับสนุนโรงเรียน งานสวัสดิการบุคลากร

7.3 **ด้านการบริหารงานบุคคล** หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับฝ่ายปกครองโรงเรียนสตึก ได้แก่ งานสำนักงานปกครอง งานปกครองและควบคุมความประพฤตินักเรียน งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม งานส่งเสริมประชาธิปไตย งานป้องกันยาเสพติด งานสารวัตรนักเรียน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานหัวหน้าระดับและครูที่ปรึกษา งานเครือข่ายผู้ปกครอง

7.4 **ด้านการบริหารงานทั่วไป** หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับฝ่ายบริการ โรงเรียนสตึก ได้แก่ งานสำนักงานบริการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน งานประชาสัมพันธ์ งานอนามัยและโภชนาการ งานสาธารณูปโภค งานโสตทัศนศึกษา

งานธนาคาร โรงเรียน งานบริการทั่วไป

8. โรงเรียนสตึก หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ตั้งอยู่เลขที่ 123 ถนน บุรีรัมย์ - บรบือ จังหวัดมหาสารคาม ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

9. สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาศึกษา เขต 32 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนในการบริหารจัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 67 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานในโรงเรียน

- 1.1 หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.2 ความหมายการมีส่วนร่วม
- 1.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม
- 1.4 ระดับการมีส่วนร่วม
- 1.5 การบริหารโรงเรียนในรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

- 2.1 แนวคิดและความหมายการบริหาร โรงเรียนเป็นฐาน
- 2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2.3 ภารกิจงานดำเนินงานในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

- 3.1 ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.2 ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.3 ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.4 บทบาทหน้าที่ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน

- 4.1 เสอเพลอ โมเดล (Surplur Model)
- 4.2 ปัจจัยความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา

5. บริบทชุมชนโรงเรียนสตึก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1 งานวิจัยในประเทศ
- 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานในโรงเรียน

1. หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management Model) เป็นหัวใจหรือหลักสำคัญสำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) โดยเฉพาะแนวคิดการมีส่วนร่วมหรือการบริหารแบบร่วมมือเป็นที่ยอมรับกันมากในวงการบริหารต่างๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน ทฤษฎีนี้เน้นการเป็นตัวแทนของผู้นำและถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและการถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะให้เป็นหลักประกันกับการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ และการประชุมปรึกษาหารือประจำปี จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้มีได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริงได้แก่ผู้นำต่างๆที่เสนอตัวเข้ามารับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมไม่เฉพาะวัตถุประสงค์ต้องเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางแผน นโยบาย การให้คำปรึกษา และพัฒนาการกระทำทางการเมือง และการกระทำทางสังคมให้เด็กมีความรับผิดชอบ นั่นคือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วม ถือว่าเป็นการคุกคามเสรีภาพ (ธานี คลังชำนาญ, 2548 : 18)

โรเจอร์ และ โชมาร์คเกอร์ (Roger & Shoemaker. 1978 : 18; อ้างถึงในธานี คลังชำนาญ, 2548 : 18) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในอำนาจอย่างกว้างขวาง
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปรึกษากับพวกที่ได้รับผลกระทบ

กระบวนการที่เกี่ยวกับการตัดสินใจดังกล่าวมีความสำคัญกับตัวแปร ดังนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง
- 2.2 การชักจูงหรือการประเมินผล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการตัดสินใจ
- 2.3 การตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธ อันมีผลมาจากการประเมิน
- 2.4 การสื่อสารเกี่ยวกับการตัดสินใจ
- 2.5 การกระทำตามการตัดสินใจ

3. ทฤษฎีโครงสร้างองค์การ

โครงสร้างองค์การการบริหารรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management Model) เป็นการสานต่อหรือต่อยอดรูปแบบการบริหารระบบราชการ ความเข้มงวดมากเกินไป และความไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัว กระตุ้นให้เกิดรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีใหม่ๆ ขององค์การเหล่านี้เน้นความสำคัญของขวัญกำลังใจในการทำงาน (Morale) และความพึงพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) ของผู้ทำงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นความสำคัญในการจูงใจผู้ทำงาน (Motivating Employees) และการสร้างองค์การไปสู่เป้าหมายนั้น องค์การจึงถูกสร้างขึ้นมาสอดคล้องความต้องการของผู้ทำงาน ซึ่งในทางกลับกันจะส่งผลให้ผลผลิตของผู้ทำงานสูงขึ้น ดังทฤษฎีต่อไปนี้

3.1 ทฤษฎี แต่ละคนกับองค์การ (Individual Versus Organization) หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การช่วยให้บรรลุประสิทธิผลขององค์การ ส่วนสำคัญของความพยายามนี้ คือ การมีแรงสนับสนุนจากผู้ได้บังคับบัญชาให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ผู้ได้บังคับบัญชาในสถานศึกษา ได้แก่ ครู บุคลากร และนักวิชาการอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน

อาร์กิริส (Argyris. 1986 : 79; อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา. 2552 : 119-137) มีแนวคิดว่า องค์การที่มีความเข้มงวด และความไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัวตามที่อธิบายไว้ในระบบราชการ ขัดขวางผู้ทำงานไม่ให้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ อาร์กิริส เสนอแนวคิดว่าคุณลักษณะมนุษย์ ก้าวต่อไปตามเส้นต่อเนื่องวุฒิภาวะและวุฒิภาวะ อธิบายได้ว่า ในขณะที่แต่ละบุคคลมีวุฒิภาวะ แต่ละบุคคลมีความต้องการกิจกรรมเพิ่มขึ้น สภาวะของการมีอิสรภาพมากขึ้น มีพฤติกรรมหลายด้าน ความสนใจลึกซึ้งขึ้น มองคุณค่าของเวลายาวไกล มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร มีความเข้าใจตนเอง และควบคุมตนเองได้มากขึ้น อาร์กิริสเชื่อว่า ครูและนักวิชาชีพอื่นๆ ต้องการได้รับการปฏิบัติต่อเหมือนเป็นบุคคลมีวุฒิภาวะ แต่องค์การระบบราชการสมัยใหม่มักปฏิบัติต่อบุคคลว่าเป็นประเภทมีบุคลิกภาพวุฒิภาวะ จึงเกิดปฏิกิริยาตอบสนองด้วยการเป็นผู้ก้าวร้าวหรือไม่สนใจใยดี และเริ่มเป็นปฏิกิริยาถูกโซ่ไปเรื่อยๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเพิ่มความเข้มงวดมากขึ้นอีก ซึ่งส่งผลให้เกิดการขัดขวาง ทำให้ผลผลิตหรือการทำงานต่ำลง ผลในการต่อต้านโครงสร้างองค์การอาจขจัดไปได้โดยการมีกฎระเบียบและวิธีการทำงานที่มีความเข้มงวดน้อยลง การลดลงในด้านการแบ่งงานกันทำ การมอบอำนาจหน้าที่มีมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีมากขึ้น และโครงสร้างมีความยืดหยุ่นมากขึ้นทั่วทั้งองค์การ อาร์กิริส เชื่อว่า โครงสร้างองค์การรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สามารถทำให้เกิดความก้าวหน้าและพัฒนาการด้านบุคลิกภาพมนุษย์ และช่วยขจัดความไม่สอดคล้องกันระหว่างแต่ละบุคคลกับองค์การ ออกไปได้

3.2 ทฤษฎีองค์การระบบ 4 (System 4 Organization) เรนซีส ทิเคิร์ท คัดค้านองค์การที่เป็นรูปแบบระบบราชการเช่นเดียวกับ แมคเกรเกอร์และอาร์ทิส ทฤษฎีของทิเคิร์ทอธิบายว่า องค์การระบบ 1 เป็นองค์การเอารัดเอาเปรียบและเผด็จการ ตามด้วยองค์การระบบราชการแบบเก่า คือ ภาวะผู้นำถือหนุมมีจำกัด แรงจูงใจขึ้นอยู่กับความกลัว และสถานภาพของผู้บังคับบัญชา การสื่อสารลงล่างอย่างเดียว การตัดสินใจเป็นแบบรวมอำนาจ การควบคุมเข้มงวดแบบไม่ลดละ สายตา คณะทำงานแบบความร่วมมือไม่มี และผู้บริหารมีเป้าหมายการทำงานต่ำ

ส่วนองค์การระบบ 4 ทิเคิร์ท เรียกว่า องค์การกลุ่มการมีส่วนร่วม (Participative Group Organization) เน้นคณะทำงานมากขึ้น มีความไว้วางใจและมีความเชื่อมั่นในผู้บังคับบัญชาสูง การสื่อสารเป็นไปอย่างอิสระในทุกทิศทาง การตัดสินใจเกิดขึ้นทั่วทุกองค์การ มีการกระตุ้นคณะทำงานแบบร่วมมือ และผู้บริหารมีเป้าหมายการปฏิบัติงานสูง (สุนทร โคตรบรรเทา. 2552 : 119-137)

การมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในมาตรา 87 ว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ และในมาตรา 78 ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตรา 289 ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาชาวบ้าน และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย ซึ่งนับว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ชัดเจน ให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ได้นำแนวนโยบายพื้นฐานดังกล่าวมาแสดงเป็นเจตนารมณ์และแนวทางที่จะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 8 การจัดการศึกษา ให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ มาตรา 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล

ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 33)

วันชัย วัฒนศัพท์ (2552 : 1) ได้กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ ในระดับประเทศรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 60 กำหนดให้บุคคล ย่อมมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการพิจารณาเข้าหน้าที่ของรัฐที่จะมีผลต่อหรือผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ ของตน มาตรา 76 กำหนดให้รัฐส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด นโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผน พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้ง ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ มาตรา 78 ให้ท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของ ท้องถิ่นได้เอง การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจน โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงหรือเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่ มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ ของประชาชนในจังหวัดนั้น และมาตรา 81 ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาส ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ ที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้แถลงเป็นนโยบายของรัฐบาลและยังกำหนดไว้เป็นประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2548 - 2551) การส่งเสริมประชาธิปไตย และ กระบวนการประชาสังคม ซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ ไทย (พ.ศ. 2546 - 2550) ที่เน้นการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2553 ข : 106-107) กล่าวถึง หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ในสังคมไทย ตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดคุณลักษณะสำคัญของกลไกการบริหารจัดการที่ดี ได้แก่

1. หลักความรับผิดชอบ โดยตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาของบ้านเมือง มีความกล้าหาญที่จะรับผิดชอบผลการกระทำ

2. หลักคุณธรรม คือยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ยึดหลักข้อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

3. หลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจ ในการพัฒนาประเทศ

4. หลักความคุ้มค่า โดยบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้มีการใช้อย่างประหยัด คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาที่ยั่งยืน

5. หลักความโปร่งใส คือ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนเข้าถึงได้ สะดวก และมีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงาน

6. หลักนิติธรรม โดยตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัย มีความเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปได้ว่า หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้นเริ่มจากการปรับความฝันให้ตรงกัน สำรวจ ภาพที่เป็นจริงทุกด้าน ระบุปัญหาที่ชัดเจน ระบุสาเหตุของปัญหา กำหนดแผนงานและโครงการ กำหนดคณะทำงานและรับผิดชอบ มอบหมายภารกิจและอำนาจหน้าที่ ติดตามและประเมินผล และสรุปรายงานผลการดำเนินงาน

2. ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนหรือคน ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ได้มีการพัฒนา ปัญญาความรู้ ความสามารถ โดยการแสดงออก ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม หรือ สถานที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วม ได้มีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดังนี้

ตำราญ หาญประเสริฐ (2549 : 15; อ้างถึงใน ธาณี คลังชำนาญ. 2548 : 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้บริหารแบ่งอำนาจให้กับผู้ร่วมงานในองค์การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติงาน ร่วมแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ ด้วยการระดมพลังสมอง พลังงานอย่างเข้มแข็ง

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2548 : 9) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการเปิด โอกาสให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้รู้สึกผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกผูกพัน หรือเกี่ยวข้องหากมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้วจะทำให้เกิดข้อผูกมัด หรือผูกพันสิ่งที่ตกลงร่วมกัน

เฉลิม เกิด โมลี (2549 : 2) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ประชาชนได้ให้ คุณสมบัติส่วนตัวในด้านความรู้ความสามารถ และทรัพยากรที่มีอยู่ไปร่วมตัดสินใจในขั้นตอน ต่าง ๆ ด้วยตนเอง หรือองค์กรที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นอย่างมีเสรีและเสมอภาค

กิตติศักดิ์ เทียงมน (2553 : 9) ได้สรุปการมีส่วนร่วม หมายถึง การกระทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ด้วยความรับผิดชอบร่วมกัน มีการประสานร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเป็นผล ก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเครือข่าย และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของเครือข่าย ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนเครือข่ายที่ดีที่สุด

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2553 ก : 14) การบริหารแบบมีส่วนร่วม นิยมเรียกย่อๆว่า PM หมายถึง การเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Environment) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งจะนำสู่จุดหมายของกลุ่มได้ให้สมการการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือ+ การประสานงาน + การรับผิดชอบ

Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility

หนึ่งประเภทของการมีส่วนร่วมมี 4 ประเภท คือ ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงาน ร่วมในการรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผล

ดังนั้น จึงสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการทำงานที่บุคคลหรือคณะบุคคลปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกันในองค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษา

3. ลักษณะการมีส่วนร่วม

กรณีศึกษา ชมดี (2548 : 13) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม หลังจากได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance of Meeting)
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน (Financial Contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committee)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Consumers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม หรือผู้เริ่มการ (Entrepreneurs)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน (Employers)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2549 : 183-184) ได้เสนอแนวทางในการที่จะกำหนดว่า เมื่อใดควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับตัวแบบ (Model) จากการศึกษาวิจัยของ วรุม และเขตตัน ได้เสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรจะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของปัญหา และสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการตัดสินใจ ได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กฎกลุ่มแรก เป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
2. กฎกลุ่มที่สอง เป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือก อยู่ 5 วิธี นับตั้งแต่ ผู้บริหารตัดสินใจคนเดียว (Unilateral) ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ (Shared) ทางเลือกในการตัดสินใจทั้ง 5 วิธี ได้แก่

1. ผู้บริหารให้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ตัดสินใจเองตามลำพัง
2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลอื่น แล้วตัดสินใจ
3. ผู้บริหารหารือกับผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคน แสวงหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแล้ว

ตัดสินใจเอง

4. ผู้บริหารปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดเห็นร่วมกัน โดยอภิปรายแล้ว

ตัดสินใจ

5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหา แล้วให้กลุ่มตัดสินใจ

นริวรรณ พรหมชุม และคณะ (2549 : 7) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของกรรมการประจำโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน จังหวัดขอนแก่น โดยได้แบ่งรูปแบบของกรรมการศึกษาไว้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่มีส่วนร่วมในด้านนโยบาย ได้แก่ การให้ข้อมูล การให้คำแนะนำและการร่วมตัดสินใจ

2. กลุ่มที่มีส่วนร่วมในด้านปฏิบัติการ เช่น แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การประชาสัมพันธ์ และการประสานงาน

ธานี คลังชำนาญ (2548 : 16) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมโดยพิจารณาได้จากหลายมุมมอง ดังนี้

1. จำแนกตามกระบวนการบริหาร

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.3 การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ

1.4 การมีส่วนร่วมในการสื่อสาร

1.5 การมีส่วนร่วมในการใช้อิทธิพล

1.6 การมีส่วนร่วมในการประสานงาน

1.7 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. จำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม

2.1 การมีส่วนร่วมในการประชุม

2.2 การมีส่วนร่วมในการออกเงิน

2.3 การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ

2.4 การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ

2.5 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน

2.6 การมีส่วนร่วมใช้แรงงาน

3. จำแนกตามความเข้มของการเข้าร่วม

3.1 ระดับของการมีส่วนร่วมเทียม

3.2 ระดับการมีส่วนร่วมบางส่วน

3.3 ระดับของการมีส่วนร่วมแท้

4. จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม

4.1 การมีส่วนร่วมโดยตรง

4.2 การมีส่วนร่วมโดยอ้อม

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้นสามารถพิจารณาหลายด้าน เช่น การจำแนกตามกระบวนการการบริหาร การจำแนกตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ การจำแนกตามระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมที่มีลักษณะแตกต่างกันนี้อาจจำเป็นต้องอาศัยหลักทฤษฎีการบริหารด้วย

4. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ธนาคารโลก (The World Bank. 1999 : 2 ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล. 2547 : 46)

ได้กำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 7 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความเกี่ยวพันการใช้บริการ (Involvement through the mere use of a service)
2. ระดับความเกี่ยวพันจนได้รับความช่วยเหลือ (Involvement through the contribution)
3. ระดับความเกี่ยวพันมาประชุม มาสถานศึกษา (Involvement through attendance)
4. ระดับความเกี่ยวพัน โดยการปรึกษา (Involvement through consultation)
5. ระดับการมีส่วนร่วมในการให้บริการ การเป็นหุ้นส่วน (Participation in delivery of a service of as a partner)
6. ระดับการมีส่วนร่วมขึ้นใช้อำนาจหน้าที่โดยใช้ตัวแทน (Participation as implementers of delegated power)
7. ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation decision making)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสถาบันพระปกเกล้า (2545 : 43-44; อ้างถึงใน สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล. 2547 : 46) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วม

ของประชาชนออกเป็น 6 ระดับคือ

1. ระดับการให้ข้อมูล
2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน
3. ระดับการปรึกษาหารือ
4. ระดับการวางแผนร่วมกัน
5. ระดับการร่วมปฏิบัติ
6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน

สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล (2547 : 47) สรุปว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมี 3 ระดับคือ

1. ระดับต้องมีการชักชวนโดยการมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากการชักชวนโดยสถานศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องถึงได้เข้ามามีส่วนร่วม

2. ระดับการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจหรืออาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม

3. ระดับร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ

5. การบริหารโรงเรียนในรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 22-26) ได้กล่าวถึงบทบาทของชุมชนต่อโรงเรียนในการมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องตัดสินใจอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ คือมีข้อมูลต่าง ๆ อย่างมาก ละเอียดและกว้างขวางพอ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลในชุมชนที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่ การที่จะได้ข้อมูลอย่างมากละเอียดและกว้างขวางพอนั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกของชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นจริง แต่การที่โรงเรียนจะได้ข้อมูลมาอย่างมาเพียงพอ และกว้างขวางนั้น จำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมแบบสอบถาม หรือแนวทางในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลที่กระชับ รัดกุมพอ ตรงตามประเด็นที่ต้องการ และสะดวกแก่การที่สมาชิกของชุมชนจะให้ข้อมูลด้วย

2. การมีส่วนร่วมในการตีความข้อมูลและเสนอแนะทางเลือกเมื่อได้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายแล้ว ขั้นต่อไปคือการรวบรวมวิเคราะห์และตีความข้อมูลพร้อมทั้งให้ข้อเสนอต่อข้อมูลนั้น กิจกรรมในขั้นนี้ โรงเรียนจะดำเนินการเองก็ได้แต่จะไม่ได้ผลที่สมบูรณ์เพียงพอเท่ากับให้สมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย แต่สมาชิกของชุมชนทุกคนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตีความคงเป็นไปได้ ควรให้สมาชิกเพียงบางกลุ่ม บางคนที่มีความรู้ความเข้าใจต่อปัญหาที่โรงเรียนต้องการเท่านั้นมาเป็นผู้ช่วยวิเคราะห์ตีความข้อมูลให้

3. การกำหนดทางเลือกและข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียนถือเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าโรงเรียนจะดำเนินการไปในรูปแบบใด เป็นการตัดสินใจในระดับนโยบาย เพื่อจะเป็นแนวปฏิบัติแก่ครูและผู้บริหารต่อไป โดยทั่วไปมักจะมีตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วม หรืออาจจะส่งแนวคิดผ่านสมาคม องค์การที่มีอยู่ในชุมชนไปสู่โรงเรียน การตัดสินใจเลือกทางขั้นสุดท้ายเป็นสิ่งสำคัญที่ชุมชนจะต้องรับรู้ รับทราบ และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เมื่อมีการตัดสินใจเรื่องใดไปแล้ว ควรมีการประชาสัมพันธ์ (Communicating) ให้ชุมชนได้รับรู้ รับทราบทั่วกัน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการทุกรูปแบบ เช่น

จดหมายข่าวของโรงเรียน สมาคมครูผู้ปกครอง แจ้งผ่านนักเรียน ออกข่าวในสื่อมวลชนท้องถิ่นเน้น และย้ำในคำปราศรัยของครูใหญ่ หรือบุคลากรต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน เมื่อมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นก็จะได้แก้ปัญหาพร้อมกัน

4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับนโยบายของโรงเรียนการที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินนโยบายของโรงเรียนนั้นอาจจะแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4.1 การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ หมายถึง การให้ข้อมูล การพูดคุยการเสนอแนวคิดทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งสมาชิกของชุมชนอาจจะเสนอผ่านสื่อมวลชนในท้องถิ่น เสนอผ่านครูหรือผู้บริหารของโรงเรียน เสนอผ่านทางสมาชิกของสมาคมครูผู้ปกครอง หรือพูดในการประชุมของสมาคมครูผู้ปกครองโดยตรง

4.2 การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือ การที่ชุมชนมีตัวแทนของตนเข้าไปนั่งเป็นกรรมการบริหารของโรงเรียน หรือเป็นกรรมการในระดับต่าง ๆ ของโรงเรียน กรรมการที่เป็นตัวแทนของชุมชนจะให้ข้อมูล ติความข้อมูลและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติต่อโรงเรียน โดยตรง

พิทยาภรณ์ มานะจตุ (2549 : 138-141) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา ดังนี้

1. การให้ชุมชนเข้ามาเยี่ยมชมโรงเรียน โดยทางโรงเรียนทำหนังสือเชิญชวนและแนบตารางแสดง วัน เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็กแต่ละชั้นเรียน หรือแสดงตารางเวลาว่างของครูหรือผู้บริหารไว้ด้วย เพื่อการพบปะสนทนา สร้างความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมของโรงเรียน ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษานั้นมีบทบาทในการร่วมตัดสินใจ กำหนดนโยบายให้ความเห็นชอบการตัดสินใจสำคัญของสถานศึกษา และกำกับให้ผู้บริหารปฏิบัติตามนโยบาย หลักเกณฑ์หรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสถานศึกษา แต่ผู้บริหารมีหน้าที่บริหารและรับผิดชอบตัดสินใจดำเนินงานของตน หรืออาจร่วมกันจัดตั้งสมาคมครู ผู้ปกครอง หรือชมรมผู้ปกครอง ทำหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา

3. การร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา เป็นการเชิญชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้น เช่น กีฬาสี งานวันพ่อ วันแม่ กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ งานประจำปี กิจกรรมวันปิดภาคเรียน พิธีมอบประกาศนียบัตร งานวันเกิดของโรงเรียน เป็นต้น ลักษณะของการมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับรูปแบบการจัดงาน หรือจำหน่ายและบริการอาหาร เป็นต้น

4. การร่วมดำเนินงานสถานศึกษา กิจกรรมของสถานศึกษาครอบคลุมงานบริการ 6 งาน ซึ่งชุมชนอาจเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานด้วยความความถนัดหรือตามโอกาสที่เหมาะสม เช่น

เป็นอาสาสมัครผู้ช่วยครูงานการเงินและงบประมาณ งานธุรการ งานสุขภาพอนามัย งานสวัสดิภาพ และความปลอดภัย เป็นต้น

5. การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ชุมชนอาจเข้ามาร่วมสนับสนุน กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กโดยมอบวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้ นอกจากสนับสนุนวัสดุคิบัแล้ว อาจหมายรวมถึงการสนับสนุนครูจากชุมชน เพื่อทำการฝึกสอนถ่ายทอดงานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เด็ก ในลักษณะกิจกรรมเสริมหลักสูตร กรณีที่โรงเรียนจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น ทักษะศึกษาแหล่งเรียนรู้ในและนอกชุมชน หรือจัดแสดงดนตรี เชิดหุ่นสังฆจร ชุมชนอาจเข้ามาเป็นอาสาสมัครช่วยดูแลเด็กหรืออำนวยความสะดวกด้านสถานที่ ให้การต้อนรับดูแลวิทยากร บริการเครื่องดื่ม หรือร่วมแสดงด้วยตามความประสงค์

สมสมัย เพื่องาม (2549 : 56-58) ได้กล่าวไว้ว่า การให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน และ โรงเรียน โรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

1. สนับสนุนให้มีการทำหลักสูตรและการเตรียมการสอนที่ดี มีครูคนใดนำไปสอนนักเรียน ควรได้รับความรู้และทักษะไม่แตกต่างกัน
2. มีการกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอนและความใฝ่ฝันของนักเรียนไว้สูง มีการประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
3. สนับสนุนผู้ปกครอง หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน
4. จัดการสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เป็นสังคมผู้เรียนรู้ มีความเอื้ออาทรและปราศจากสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยทั้งหลายทั้งปวง
5. ครูร่วมมือกันทำงานอย่างนักวิชาชีพ ทำงานเป็นทีม เรียนรู้จากกันและกัน ร่วมมือกัน สร้างองค์ความรู้ วิธีการสอน และสื่อใหม่ๆ มาใช้ในโรงเรียน
6. ครูใช้ยุทธวิธีการสอนที่หลากหลาย ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นกระบวนการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ครูสอนทั้งวิชาการ ทักษะ และ ค่านิยมที่พึงประสงค์
7. ครูจัดการห้องเรียนได้ดีมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน นักเรียนเรียนรู้ได้จากครูจากเพื่อน จากเอกสาร และสื่อต่าง ๆ สามารถเรียนรู้และมีโอกาสนำความรู้ไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันครูก็มีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลต่าง ๆ จากนักเรียนด้วย

8. ครูทำการสอนเป็นขั้นตอน เรียงลำดับตามความยากง่ายและก่อนหลังของเนื้อหา และทักษะที่สอนมุ่งสู่การปฏิบัติ การค้นคว้า การสร้างองค์ความรู้ และการนำความรู้ไปเผยแพร่แก่นักเรียนและผู้ปกครอง

9. ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนตามที่ได้ปรึกษาหารือกับครูสนับสนุน และช่วยเหลือในสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนของนักเรียนที่บ้าน ในชุมชน และแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

10. นักเรียนต้องเรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระทักษะ และวิธีการเรียนรู้ พร้อมทั้งพัฒนานิสัยใฝ่เรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมองเห็นความเกี่ยวพันระหว่างสิ่งที่เรียนและชีวิตอนาคตที่มุ่งหวัง

12. นักเรียนและผู้ปกครองร่วมมือกับครูและกรรมการสถานศึกษาในการสร้างโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่มีความเอื้ออาทร มีความรับผิดชอบ เป็นชุมชนการเรียนรู้ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ธีระ รุญเจริญ และวาสนา ศรีไพโรจน์ (2554 : 124) ได้กล่าวถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและกับกำติดตามการใช้หลักสูตร

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริการ และบุคลากรในสถานศึกษาคควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก 10 ประการ คือ

2.1 สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน

2.2 ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ

2.3 ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่วางเฉย ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ

2.4 ต้องหมั่นสร้าง และปรุ้งแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์ เป็นที่ชื่นชม ศรัทธา

ของชุมชนและเพื่อนร่วมงาน

2.5 อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่ายอยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ตลอดเวลา

2.6 หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม

2.7 ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ

2.8 พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่นจุดด้อย เพื่อเป็น

ฐานข้อมูลในการพัฒนา

2.9 หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ จากหน่วยงานบริษัท ห้างร้าน โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ

2.10 สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มี ดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและสถานศึกษา

3.2 การกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา

3.3 การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา

3.4 การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา

3.5 การตรวจสอบการจัดการศึกษา

4. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

4.1 สำรวจความต้องการและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

4.2 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

4.3 การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ

4.4 กิจกรรมการปฏิบัติ คือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

4.5 การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติ และ

4.6 การสรุปผลการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นกับบุตรหลานย่อมเกิดผลดีทั้งต่อ โรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียน รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

สรุปการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมทำในรูปของ คณะกรรมการ เพื่อคอยให้คำแนะนำความคิดให้เป็นจุดเชื่อมโยงอันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ ทุกฝ่ายต้องสื่อสารแบบเปิดระดมความคิด เพราะในชุมชนย่อมมีทรัพยากรอันทรงคุณค่าแอบแฝงอยู่ ถ้าครูหรือผู้บริหารใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์แล้ว ประโยชน์จะตามมามากมาย

การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM)

1. แนวคิดและความหมายการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน

ดิเรก วรรณเศียร (2549 : 41) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง โดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีอิสระ และมีความคล่องตัวในการตัดสินใจต่อการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ การเงิน บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ตัวแทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันบริหารสถานศึกษา ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

เดวิด (David. 1996 : 4-5) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวทางหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา โดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังโรงเรียนให้มากขึ้น โดยมีความเชื่อมั่นว่าการให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่มากขึ้นจะทำให้มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสูงขึ้น มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและมีผลผลิตดีขึ้น

เซ็ง (Cheng. 1996 : 44) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ตัวแทนคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งมารวมตัวเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ได้มีโอกาสจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและได้รับการพัฒนาที่ยั่งยืน

คาร์คเวล (Caldwell. 2003) ได้ให้ความหมายโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการไว้ว่า “เป็นการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนให้ตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร” (ได้แก่ความรู้ เทคโนโลยี อำนาจหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เวลา และงบประมาณ) เป็นการกระจายอำนาจทางการบริหารจัดการมากกว่าจะเป็นอำนาจการเมืองและให้เกิดการตัดสินใจในระดับโรงเรียนภายใต้กรอบนโยบายของท้องถิ่นและของรัฐ ในขณะเดียวกันโรงเรียนยังมีความรับผิดชอบที่จะตรวจสอบได้ในการใช้ทรัพยากรที่จัดสรรให้ ”

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 152-157) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบฐานโรงเรียน (School Based Management) นี้เป็นรูปแบบการบริหาร (Management Model) ที่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปจากส่วนกลางหรือจากเขตการศึกษาโดยตรงให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารโรงเรียนทั้งโรงเรียนในแบบเบ็ดเสร็จมีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ และการสั่งการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของโรงเรียน ทั้งด้านหลักสูตร การเงินการงบประมาณ การบริหารทั่วไป ฯลฯ สิ่งที่สำคัญในกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนแนวนี้ที่เด่นชัด คือ ระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม ที่บทบาทของผู้มีส่วนร่วมเป็นแบบหุ้นส่วน หรือหุ้น (Partner) ของผู้ที่มีส่วนได้เสีย

หรือที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง เป็นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียรูปแบบที่นิยมใช้กันมาก คือ บริหารโดยคณะกรรมการ โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันบริหาร โรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หรือตอบสนองและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ของผู้ปกครอง และของชุมชนให้มากที่สุด

การบริหารโรงเรียนเป็นฐานเป็นการยกอำนาจหน้าที่การตัดสินใจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาไปจากส่วนกลาง และจากเขตพื้นที่การศึกษาไปยังโรงเรียนโดยตรง โดยมอบอำนาจไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษา ในปัจจุบันใช้เป็นกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา การบริหารตามรูปแบบนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ประมวลหลักการและแนวคิดในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลายคน สรุปสาระได้ดังนี้

1. ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

2. เป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นหัวใจหรือหลักสำคัญสำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยเฉพาะแนวคิดการมีส่วนร่วมหรือการบริหารแบบร่วมมือเป็นที่ยอมรับกันมากในการบริหารต่างๆ รวมทั้งการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น

3. เป็นรูปแบบการบริหารตนเอง สถานศึกษาจะมีความเป็นอิสระ คล่องตัว มีอำนาจในการตัดสินใจมากขึ้น ภายใต้การบริหารงานในรูปองค์กรบุคคล

4. เป็นรูปแบบที่มอบอำนาจหรือกระจายอำนาจ การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร และจัดการศึกษาไปให้สถานศึกษา

5. เป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่ตอบสนองหรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้มากที่สุด

6. เป็นรูปแบบที่ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 13 -14)

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 83-84; อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ. 2548) ได้แบ่งการบริหาร 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administration Control SBM) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่นๆ ได้มาจากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน
2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control SBM) เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทน คณะครู มีสัดส่วนมากที่สุด ในคณะกรรมการ โรงเรียน ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการ โรงเรียน บทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร
3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control SBM) แนวคิดที่สำคัญ คือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนจึงมีสัดส่วนในคณะกรรมการ โรงเรียนมากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการ และเลขานุการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร
4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Control SBM) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่าทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มต่างอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการได้ดีที่สุดสัดส่วนของครู และผู้ปกครอง (ชุมชน) ในคณะกรรมการ โรงเรียนจะมีเท่าๆกันแต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่นๆ ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นประธานบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

สุนทร โคตรบรรเทา (2552 : 119-137) สรุปไว้ว่า การบริหารแบบสถานศึกษาเป็นฐานเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงในวิธีการจัดโครงสร้างของเขตพื้นที่การศึกษา นั่นคือ วิธีการแบ่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา การบริหารแบบนี้เปลี่ยนแปลงบทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรภายในสถานศึกษาและวิธีจัดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานกลางของเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งจัดตามขนาด บทบาทและความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบทางวิชาชีพเข้ามาแทนที่ถูกระเบียบตามแบบระบบราชการ เขตพื้นที่การศึกษามุ่งเป้าหมายตามโครงสร้างใหม่นี้ได้สองทาง คือ การเพิ่มอำนาจหน้าที่ โดยการผ่อนปรนกฎระเบียบและข้อบังคับที่เป็นอุปสรรค และการแบ่งอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจให้กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และสมาชิกชุมชนอื่นๆ

สำหรับประเทศไทยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 บัญญัติว่า

ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง โรงเรียนควรดำเนินการตามแนวทางให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

สรุปได้ว่า การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา (School Council หรือ School Board) ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่าและผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร วิชาการ และการบริหารทั่วไป โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.1 แนวคิดพื้นฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 13-14) ได้กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นรูปแบบในการบริหารและจัดการศึกษาที่ริเริ่มในปี ค.ศ. 1960 ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่พอใจผลลัพธ์การศึกษาของชาติ จึงหาแนวทางที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น เป็นรูปแบบการบริหาร โรงเรียนที่ได้รับความนิยมในวงการบริหาร โรงเรียนอย่างมากในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำแนวคิดด้านการบริหารและการจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ถือเป็นนโยบายสำคัญที่มุ่งหวังให้การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการเป็นเครื่องมือที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ แนวคิดการบริหาร โดยใช้รูปแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานจะผูกพันอย่างใกล้ชิดกับเรื่องการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษา จากการศึกษาประวัติและพัฒนาการในการจัดการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีแบบการบริหารจัดการที่แตกต่างหลากหลายกันไป ไม่มีแบบใดแบบหนึ่งเป็นมาตรฐานกลาง รูปแบบของการบริหารจัดการศึกษาของแต่ละที่แต่ละแห่งจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนในตัวเองตลอดเวลา

ในปัจจุบันนี้ได้ใช้แนวคิดการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา การบริหารตามรูปแบบนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ประมวลหลักการและแนวคิดในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลายคน สรุปสาระได้ดังนี้

1. ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงาน

1. ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา ทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป

2. เป็นรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นหัวใจหรือหลักสำคัญสำหรับ

3. การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยเฉพาะแนวคิดการมีส่วนร่วมหรือการบริหารแบบร่วมมือเป็นที่ยอมรับกันมากในวงการบริหารต่างๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น

4. เป็นรูปแบบการบริหารตนเอง สถานศึกษามีความอิสระ คล่องตัว มีอำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้นภายใต้การบริหารงานในรูปแบบองค์กรบุคคล

5. เป็นรูปแบบที่มอบอำนาจหรือกระจายอำนาจ การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาไปให้สถานศึกษา

6. เป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่ตอบสนองหรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้มากที่สุด

7. เป็นรูปแบบที่ยึด โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลง

2.2 หลักการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อุทัย บุญประเสริฐ (2548 : 154-156) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไว้ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลายโดยครอบครัวและชุมชน บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมามีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าต่างๆ เป็นไป

อย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้งหนึ่ง

4. หลักการบริหารตนเอง (Self-management) ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงสำหรับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธีการที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายแนวทางด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียนผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลางไม่ว่าจะ โดยทางตรงหรือทางอ้อม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักการพื้นฐานที่สำคัญของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือหลักการกระจายอำนาจการศึกษา และหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะเป็นการบริหารงานที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาอื่นที่ผ่านมา

2.3 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

รูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นรูปแบบการบริหาร โดยคณะกรรมการเพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ คือ (ปัญญา แก้วเกียรติ และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. 2549 : 7)

1. รูปแบบที่ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นหลัก (Administrator Central SBM) ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นประธาน กรรมการจะเลือกตั้งจากกลุ่มผู้ปกครอง ครูอาจารย์และชุมชนคณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหาร โรงเรียน

2. รูปแบบที่ครูเป็นหลัก (Professional Central SBM) โดยครูในฐานะที่เป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะเป็นกรรมการโรงเรียนมากที่สุดและร่วมเป็นคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Central SBM) รูปแบบนี้จะตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด โดยตัวแทนชุมชนจะเป็นประธานผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Central SBM) เป็นรูปแบบที่เชื่อว่าครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กการบริหารงานในรูปกรรมการจะมีสัดส่วนของครูและผู้ปกครองมากกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธานคณะกรรมการ และคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

2.4 แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ประสบความสำเร็จ

การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สถานศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากร ผู้เรียน ชุมชน ผู้ปกครอง เป็นต้น ซึ่งผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า มีลักษณะการบริหารอย่างไร มีการกระจายอำนาจมาให้สถานศึกษาอย่างไร และจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร เพื่อให้การนำแนวคิดการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไปใช้ในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษา จะนำการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไปใช้ควรตระหนักและดำเนินการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 14-15)

1. พัฒนาบุคลากร ทีมงานในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการกระจายอำนาจ
2. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชน โดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาให้เข้าใจในหลักการและวิธีการของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารใหม่
3. ต้องกระจายอำนาจ การตัดสินใจ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เช่น ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการศึกษา สนับสนุนกิจกรรมการศึกษา การจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษา เป็นต้น
4. ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยองค์คณะบุคคล และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู
5. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักว่า ความสำเร็จของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด
6. ให้ความสำคัญกับครูผู้สอนในการตัดสินใจหรือร่วมคิดในเรื่องการจัดการเรียนการสอน

7. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ เป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ และเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีความสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นนักประสานในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน รวมทั้งมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองอนาคตของโรงเรียนได้ตรงความเป็นจริง

2.5 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารจัดการเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ภารกิจของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ หรือมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องสร้างกลไกการบริหารนำไปสู่ความสำเร็จ ปัจจุบันรัฐบาลได้เร่งรัดปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ มุ่งให้หน่วยงานทุกหน่วยงานของรัฐปรับเปลี่ยนการบริหาร เป็นการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPB) มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีดัชนีชี้วัดความสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจประยุกต์แนวคิดการบริหาร มุ่งผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 15)

1. การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมของสถานศึกษา
2. กำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา หรือแผนกลยุทธ์
3. กำหนดปัจจัยความสำเร็จ (CSFs) และดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPIs) เป้าหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
4. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่
5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน และจัดทำรายงานประเมินตนเอง
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

2.6 ยุทธศาสตร์สำคัญในการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ในสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญสำหรับการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการนำไปใช้ในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ควรมียุทธศาสตร์ดำเนินการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 18-20)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมความพร้อมบุคลากรในสถานศึกษา ดังนี้

1. สร้างความตระหนัก ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกระดับ เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ ชุมชน เครือข่าย เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ

ความจำเป็นของการพัฒนาสถานศึกษาโดยการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น สร้างทีมงาน สร้างความเข้าใจ เป็นต้น

2. การส่งเสริมความรู้ ผู้บริหารและบุคลากรควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยอาจใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ ศึกษาดูงาน

3. แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้บริหารจัด โครงสร้างและระบบการทำงานของบุคลากรให้ชัดเจน แบ่งความรับผิดชอบของแต่ละคน มิให้เกิดความซ้ำซ้อน เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบภาระงานอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสมรรถภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในลักษณะการมีส่วนร่วมการบริหารและการตัดสินใจในรูปแบบของการบริหาร โรงเรียนเป็นฐาน จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีสมรรถภาพหลายอย่าง เช่น

1. มีความรู้ความเข้าใจ ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การบริหารสถานศึกษา หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกันคุณภาพ เป็นต้น
2. มีความสามารถ ควรมีความสามารถในเรื่องที่เกี่ยวกับภารกิจของสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดแผนกลยุทธ์ การจัดการเรียนการสอน เป็นต้น
3. มีคุณสมบัติตามเจตนารมณ์ กรรมการสถานศึกษาควรมีความสนใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และกระตือรือร้นในการจัดการศึกษา มีอุดมการณ์ เสียสละ ใจกว้างและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นอกจากจะมีผู้บริหารที่มีลักษณะที่สำคัญของนักบริหาร โดยทั่วไปแล้ว เช่น เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการบริหารจัดการด้านต่างๆ โดยเฉพาะการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ยังต้องมีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตน เช่น มีความรู้ความสามารถเข้าใจอย่างถ่องแท้ในแนวคิดการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแล้ว ยังต้องมีความสามารถในการเป็นผู้นำนักพัฒนา ผู้กล้านำ กล้าตัดสินใจ กล้าเปลี่ยนแปลงที่จะเชื่อมโยงการจัดการในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้หรือทีมงาน การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายเพื่อสร้างองค์ความรู้ หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อสถานศึกษาเกิดผลดีต่อชุมชน ครู นักเรียน หากมีการสร้างเครือข่ายที่ดีและหลากหลาย การทำงานจะง่ายขึ้นสถานศึกษาหลายแห่งอาจรวมกันเป็นเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันแลกเปลี่ยนบุคลากรกัน พัฒนาบุคลากรร่วมกัน จัดกิจกรรมวิชาการร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ เป็นต้น

สถานศึกษาหลายแห่งควรรวมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ การเข้าค่ายวิชาการ ศิลปะ ดนตรี ค่ายวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

สถานศึกษาหลายแห่งสร้างเครือข่ายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ ต่างๆ เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน หรือให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการหรือการระดมทรัพยากร เป็นต้น

สถานศึกษามีการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย เช่น เครือข่ายชมรมครู ชมรมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น เพื่อร่วมมือกันในการดูแล อบรมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน และหรืออาจร่วมมือกันในการบริจาคสิ่งของหรือทรัพย์สิน เพื่อสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนการสอน

ระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศน่าจะมีคามจำเป็นในเบื้องต้นของการบริหารจัดการ โดยโรงเรียนเป็นฐาน สถานศึกษาต้องมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่ทันสมัย ถูกต้องเที่ยงตรง และสามารถนำมาใช้ได้ทันที เช่น

1. ข้อมูลด้านวิชาการ ได้แก่ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ และทุกช่วงชั้น ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น
2. ข้อมูลด้านงบประมาณ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐและการบริจาคของผู้มีอุปการะคุณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง เอกชน ศิษย์เก่าและอื่นๆ ข้อมูลรายรับรายจ่าย ค่าสาธารณูปโภค ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น
3. ข้อมูลด้านบุคคล ได้แก่ จำนวนข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา อายุเฉลี่ย ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์แต่ละด้าน เป็นต้น
4. ข้อมูลด้านบริหารทั่วไป มีความจำเป็นต่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ หน่วยงานราชการ ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นต้น

3. ภารกิจการดำเนินงานในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งทางด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 6 - 17)

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.8 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.9 การสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร
- 1.10 การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.11 การแนะแนว
- 1.12 การนิเทศการศึกษา
- 1.13 การวางแผนด้านวิชาการ
- 1.14 การจัดการเรียนการสอน
- 1.15 การให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.16 การจัดทำระเบียบด้านวิชาการ
- 1.17 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย

2.1 ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทาง โอกาสการศึกษาของผู้เรียน ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาของรัฐและเอกชน อย่างเท่าเทียมกันและจัดสรรเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษตามความจำเป็น

2.2 มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ โดยให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงาน และทรัพยากรที่ใช้ไป

2.3 ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยมีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นวงเงินรวมแก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

2.4 มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน คือ

2.4.1 แผนงบประมาณ

2.4.2 การคำนวณต้นทุนการผลิต

2.4.3 การจัดระบบ การจัดหาพัสดุ

2.4.4 การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ

2.4.5 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน

2.4.6 การบริหารทรัพย์สิน

2.4.7 การตรวจสอบภายใน

2.5 มุ่งส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน จากทุกส่วนของสังคมมาใช้ในการจัดและพัฒนาศึกษา

2.6 การจัดตั้งงบประมาณ

2.7 การจัดสรรงบประมาณ

2.8 การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ

2.9 การระดมทรัพยากรและลงทุนเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารการเงิน

2.11 การบริหารบัญชี

2.12 การบริหารพัสดุ และทรัพย์สิน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

3.2 การกำหนดตำแหน่ง และวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.4 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

3.5 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 3.6 การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางวิชาชีพ
- 3.7 การพิจารณาเงินเดือนและค่าตอบแทน
- 3.8 การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.9 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.10 การลาศึกษาต่อ
- 3.11 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.12 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.13 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.14 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.15 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16 การสั่งพักข้าราชการ การให้ออกราชการไว้ก่อน
- 3.17 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.18 การอุทธรณ์
- 3.19 การร้องทุกข์
- 3.20 การออกจากราชการ
- 3.21 การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- 3.22 งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.23 การยกเว้นคุณสมบัติ
- 3.24 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 3.25 งานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
4. ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย
 - 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนการศึกษา
 - 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.8 งานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
 - 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

- 4.10 การจัดทำสำมะโนนักเรียน
- 4.11 การรับนักเรียน
- 4.12 การจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา
- 4.13 การอำนวยความสะดวกและประสานงาน
- 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.15 การทัศนศึกษา
- 4.16 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.18 การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษา
- 4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น
- 4.20 งานกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน
- 4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

กล่าวโดยสรุปการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไปยังสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษามีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบริหารและการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 78) ได้กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ประกอบด้วยการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ในการบริหารงานในแต่ละด้านดังกล่าว ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 97) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่งานด้านวิชาการ คือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมบรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสมและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อเนื่อง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2549 : 17) สรุปว่า งานวิชาการประกอบด้วย การศึกษาปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาและการนำหลักสูตร ไปใช้ การจัดเตรียมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุด แหล่ง การเรียนรู้ การนิเทศติดตามผล การวางแผนและการกำหนดวิธีดำเนินงานทางด้านวิชาการรวมถึงการประชุมทางวิชาการ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548 : 8) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึงการบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จุฑาทองศ์ เลี้ยงตน (2549 : 55) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการ ได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก เป็นการทำให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้อันสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพและเพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆอย่างกว้างขวาง

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2549 : 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำทรัพยากรในการบริหารมาประกอบกันตามกระบวนการบริหารในการจัดกิจกรรมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 30) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุป การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การพัฒนาและการนำหลักสูตร ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศให้เหมาะสมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2. ด้านงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 97) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่งานด้านงบประมาณ คือ จัดตั้งและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติ ฯลฯ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายระเบียบประกาศ ฯลฯ กำหนด

ถวิล มาตรการเยี่ยม (2548 : 93) ให้ความหมายไว้ว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการเงินที่ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ การประมาณการ “ค่าใช้จ่าย” กับ “การประมาณการรายรับ” สำหรับงบประมาณของโรงเรียนเป็นเงินที่จัดให้ตามแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั่นเอง ซึ่งจะจัดสรรให้ตามแผนปฏิบัติการที่ฝ่ายนโยบายได้อนุมัติให้ดำเนินการได้

จุฑาทองศ์ เลี้ยงตน (2549 : 56) ได้กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ และเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

พนิดา ทิธี (2549 : 86) กล่าวว่า การบริหารการเงินเป็นการบริหารการเงินภายในหน่วยงานที่สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้เกี่ยวกับการเงิน ได้แก่ การรับการเบิกจ่ายเงิน การทำบัญชีรายรับรายจ่าย การซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ตลอดจนการกำกับติดตาม นิเทศงาน และการตรวจสอบ เกี่ยวกับการเงินและงานเกี่ยวกับการจัดทำ งบประมาณประจำปี ซึ่งประกอบด้วย 1) การเบิกจ่ายเงิน 2) การรับเงิน เก็บรักษาเงินและนำเงินส่งคลัง 3) การเบิกจ่ายงบประมาณบางประเภท 4) การกำหนดเกณฑ์การจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ

เพ็ญศรี ภู่อุทัย (2550 : 78) กล่าวว่างบประมาณหมายถึงแผนการดำเนินงานทั่วไปที่แสดงถึงการจัดหา การใช้ทรัพยากรในช่วงระยะเวลาที่กำหนดและเป็นแผนงานสำหรับอนาคต ที่แสดงในเชิงตัวเลข ผลต่างของตัวเลขที่เกิดขึ้นต้องวิเคราะห์และชี้แจงเหตุผล

ขวัญชัย จะเกรง (2551 : 39) สรุปว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง แผนการบริหารจัดการการเงินของหน่วยงาน โดยการจัดหา ใช้จ่าย ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ที่กำหนดและบรรลุจุดมุ่งหมายตามแผนปฏิบัติการ โครงการ งานต่างๆ ตลอดจนการใช้ทรัพยากร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน และมีการกำกับ ติดตาม นิเทศ ตรวจสอบ รายงานเกี่ยวกับงานการเงิน

สรุป การบริหารงบประมาณ หมายถึง แผนการบริหารจัดการการเงินของหน่วยงาน โดยการจัดหา ใช้จ่าย ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนที่กำหนดและบรรลุจุดมุ่งหมายตามแผนปฏิบัติการ โครงการ งานต่างๆ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนและมีการกำกับติดตาม นิเทศงาน การตรวจสอบ รายงาน เกี่ยวกับงานการเงิน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 97-98) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่งานด้านบริหารบุคคล คือ ดำเนินการตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

พยอม วงศ์สารศรี (2548 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร ใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ พิจารณามูลค่าที่อยู่ในสังคม เพื่อดำเนินการพิจารณาสรรหา คัดเลือกและบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาในองค์กรและขณะที่บุคคลเข้ามาปฏิบัติงาน ในองค์กร ได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา อนุรักษ์รักษาให้บุคคลที่ คัดเลือกเข้ามา เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน และยังรวมไปถึงการแสวงหาวิธี ที่ทำให้สมาชิกในองค์กร ที่ต้องพ้นจากการทำงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จุฑาพงศ์ เลี้ยงตน (2549 : 56) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจ สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อ ดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อีสรระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตาม หลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มี ขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานด้านการ บริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วไปตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผล

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2549 : 109) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน โดยนำเอาวิธีการต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เกิดประโยชน์และมี ประสิทธิภาพสูงสุด โดยสรรหาและเลือกบุคคลเข้าทำงานอย่างเหมาะสมพร้อมทั้งรู้จักกระตุ้นให้เขา เหล่านั้นเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่และพึงพอใจในงาน นั้นๆ อีกด้วย

สุรัชย์ ทองทวี (2550 : 67) ได้สรุปว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

สรุป การบริหารงานบุคคล หมายถึง การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผน นโยบายเกี่ยวกับ บุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การ โดยใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสม และ พึงพอใจ จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นจูงใจ พัฒนาสมรรถภาพให้บุคคลมีคุณภาพ มี ความรู้ความสามารถ มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีสามารถปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ และพึงพอใจในงานนั้นๆอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายขององค์การ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ด้านการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 98-99) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่งานด้านการบริหารทั่วไป คือ จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้ง ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ดำเนินการกำกับ ติดตามและประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการของสถานศึกษา ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษารวมทั้งปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้ และ จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ออก ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือตามที่ได้รับมอบหมายและ ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด การบริหารองค์การหรือหน่วยงานโดยทั่วไปเน้นการ ดำเนินการต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้องค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อย ที่สุด ใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันบุคลากรขององค์การก็มีความสุขความพอใจมากที่สุดด้วย

จุฑาพงศ์ เลียงตน (2549 : 57) ได้กล่าวว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการ จัดระบบบริหารองค์การ ให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆ

ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ เพื่อให้บริการสนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษา ต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธา และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

พินิตา ทีดี (2549 : 87) ได้กล่าวถึงความสำคัญและขอบข่ายงานบริหารทั่วไปว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสนับสนุนงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีขอบข่าย ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายเป้าหมายและการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน 2) การจัดองค์การ จัดทำแผนภูมิการบริหารงานของโรงเรียน การกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการมอบหมายงานแก่บุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดระบบสารสนเทศและการพัฒนาระบบสารสนเทศ 4) การประเมินผลการบริหารทั่วไปเพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ

วันชัย คณัยค โมนุท และ ไกร เกษทัน (2550 : 88-92) ให้คำจำกัดความไว้ว่าการบริหารงานทั่วไป หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้บริหารต้องกระทำ อาจจะลำพังตัวเองหรือร่วมมือกับบุคคลอื่นทั้งในและนอกโรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อความเจริญของโรงเรียนและให้การศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการศึกษาของชาติ

สุรัชย์ ทองทวี (2550 : 95) สรุปว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการและสารบรรณ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียนและงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขวัญชัย จะเกรง (2551 : 41-42) สรุปว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง การวางแผนการบริหารและแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อปรับปรุงพัฒนางานและกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง ปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้ จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศกำหนด ระคมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อความเจริญของสถานศึกษา และให้การศึกษาสามารถดำเนินได้อย่าง

ดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ และสามารถสนับสนุนงานด้านอื่นๆ ของสถานศึกษาให้ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง สร้างความพึงพอใจแก่องค์กรตลอดจนผู้รับบริการ

สรุป การบริหารทั่วไป หมายถึง การวางแผนการบริหาร และแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อปรับปรุงพัฒนางานและจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อความเจริญของสถานศึกษาและให้การศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ และสามารถสนับสนุนงานด้านอื่นๆ ของสถานศึกษาให้ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง สร้างความพึงพอใจแก่องค์กรตลอดจนผู้รับบริการ

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กฤษดา หยุพรหม (2548 : 21) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนใช้การติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองนักเรียน หรือประชาชนในชุมชน เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ศิวา กาพแสน (2549 : 32) ได้กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การที่โรงเรียนกับชุมชนมีบทบาทต่อกัน เพื่อให้เกิดการสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษา เกิดประโยชน์ต่อชุมชน โรงเรียน ชุมชนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ ประดิษฐ์ สีดาพล (2552 : 15) สรุปว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การที่บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนให้ความร่วมมือและวางแผน ร่วมมือประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรู้สึที่ดีต่อกันเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนา ร่วมกัน ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและประชาชนในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความสำคัญในแง่ที่โรงเรียนจะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ความคิด เจตคติที่ไม่ดีเดิมๆ ตลอดจนสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเห็นเจตนาที่ดีของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ตลอดจนคอยชักจูงให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นต้น

กิตติศักดิ์ เทียงมน (2553 : 30) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักชุมชนดีขึ้น ในแง่ที่สามารถกันและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

ในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ถ้าจะให้ถึงจุดสูงสุดของการสร้างความสัมพันธ์ก็คือ ทำให้ชุมชนรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นสมบัติของเขา ผู้คนในชุมชนก็ย่อมจะได้ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ตลอดจนเอื้ออำนวยอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยสละทรัพย์สินหรืออุปกรณ์ที่โรงเรียนยังขาดแคลน ช่วยซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียน โดยไม่ได้คิดค่าตอบแทน ช่วยออกเงินจ้างครูช่วยสอนให้กับโรงเรียน รวมไปถึงช่วยวางแผนในการพัฒนาโรงเรียนต่อกันและกัน

สรุปความสำคัญของชุมชนต่อโรงเรียน ที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนที่ดีจึงต้องให้ชุมชนร่วมทำ ในการจัดการศึกษาให้มากโดยชุมชนจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องร่วมคิดร่วมทำการประกันคุณภาพโรงเรียน และตรวจสอบคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านบริหารและบรรทัดตามเป้าหมาย เกิดสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและโรงเรียน

2. ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ชูศรี สนิทประชากร (2552 : 27-28) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

1. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และ ความเคลื่อนไหวของโรงเรียน
2. เพื่อให้โรงเรียนได้ทราบความเคลื่อนไหวของชุมชนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษาและเกิดความรู้สึกเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ควรสนใจและให้การสนับสนุนการศึกษา
4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลและจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์แก่โรงเรียน
5. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการวางแผนเป้าหมายของการศึกษา และพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน
6. เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน หรือท้องถิ่นของโรงเรียนให้เกิดขึ้น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง
7. เพื่อให้โรงเรียนได้เสนอความรู้ ความก้าวหน้า และแนวโน้มใหม่ ๆ ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ
8. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชน เช่น วัด อำเภอ หน่วยงานต่าง ๆ สำนักงานต่าง ๆ
9. เพื่อคลี่คลายข้อข้องใจ ช่วยให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียนในแง่ดี
10. เพื่อช่วยในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

3. ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้

1. ต้องมีการศึกษากับชุมชนอย่างละเอียด ทั้งในแง่ภูมิศาสตร์ ประชากร เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน
2. โรงเรียนจะต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องของชุมชน
3. การดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความร่วมมือร่วมใจและเสียสละ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2548 : 24) กล่าวว่า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นการบริหารงานที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนเป็นไปด้วยความสะดวก
 2. เป็นการบริหารงานที่ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 3. เป็นการบริหารงานที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนได้
 4. เป็นการบริหารที่ช่วยให้เข้าใจสภาพความต้องการ และปัญหาของชุมชนเพื่อประกอบในการพิจารณากำหนดนโยบายของโรงเรียน
 5. เป็นการบริหารงานที่มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนอันเป็นการช่วยพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง
 6. เป็นการบริหารที่ส่งเสริมเรื่องการอยู่ร่วมกัน และการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคม
 7. เป็นการบริหารที่มีส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยราชการอื่น เช่น กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน เป็นต้น อันจะเป็นผลดีต่อราชการ
- จากที่กล่าวมา ความสำคัญของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้นถือว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่จะต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งขาดไม่ได้ ทำให้ทั้งโรงเรียน และชุมชนสามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้ดีกว่าที่จะอาศัยการพึ่งพาตนเองเพียงอย่างเดียว

4. บทบาทหน้าที่ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4.1 บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนต่อชุมชน

โรงเรียนนอกจากจะได้ชื่อว่าเป็นองค์กรในชุมชนที่รับผิดชอบด้านการศึกษาของชุมชนแล้ว หน่วยงานโรงเรียนยังตั้งอยู่ครอบคลุมทั่วไป ดังนั้นเป็นเรื่อง สมควรอย่างยิ่ง ที่โรงเรียน

ควรจะทำหน้าที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2549 : 131) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรมีบทบาท ดังนี้

1. นำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน ชุมชนไทยส่วนใหญ่ต้องมีการพัฒนาอีกหลายด้าน โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันทางการศึกษาจึงควรจะเป็นผู้นำความรู้ที่แปลกใหม่ และสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น
2. เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งสำหรับการศึกษาค้นคว้า ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ
3. เป็นศูนย์พัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนนั้น รัฐจะสร้างหน่วยงานให้ครบทุกหมู่บ้านย่อมเป็นไปได้ ดังนั้น โรงเรียนซึ่งมีความพร้อมด้านบุคลากรและสถานที่ ควรทำหน้าที่เป็นศูนย์พัฒนา
4. เป็นแหล่งส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม หน้าที่ของโรงเรียน คือ การส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ดังนั้น โรงเรียนจึงควรได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่
5. เป็นศูนย์การดำเนินงานของทางราชการ โรงเรียนกระจายอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ควรจะให้ใช้อาคารต่าง ๆ เป็นที่ทำงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของอาคารเหล่านี้
6. เป็นสถานฝึกอาชีพ โรงเรียนควรให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงานอาชีพที่เห็นว่าเหมาะสมกับท้องถิ่น โดยเน้นการฝึกอาชีพระยะสั้น

4.2 บทบาทหน้าที่ของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

กิติมา ปรีดีดิลก (2548 : 26) กล่าวว่า ชุมชนมีความสำคัญต่อ โรงเรียนอย่างแยกไม่ออก เพราะ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน การจัดการเรียนการสอนจึงต้องให้เป็นไปตามความต้องการหรือความสอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน ชุมชนจึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อ โรงเรียนอย่างมาก ดังนี้

1. ชุมชนมีส่วนร่วมต่อการกำหนดปรัชญา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียน โดยการกำหนดให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญในการที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตร
3. ชุมชนมีบทบาทในการที่โรงเรียนจะพัฒนาคนอันเป็นส่วนสำคัญของชุมชน
4. ชุมชนมีบทบาทในการช่วยโรงเรียนพัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
5. ชุมชนมีบทบาทในการช่วยอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรม
6. ชุมชนมีบทบาทที่ช่วยเหลือสนับสนุน โรงเรียนในด้านต่าง ๆ

7. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในฐานะที่ชุมชนเป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งตัวโรงเรียนเองด้วย

8. ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการควบคุม และสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียน

4.3 กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง คือ โรงเรียนและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน จึงเกี่ยวพันอยู่กับการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียน สามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับ ความร่วมมือ การสนับสนุน และความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 36-73) ได้ให้ความสำคัญแก่ชุมชนในการจัดการศึกษา โดยได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ไว้ในขอบข่ายงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้กำหนดภารกิจที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ดังนี้

1.1 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ

1.1.1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

1.1.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

1.1.3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

1.1.4 ส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัด กระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ

1.2.1 การศึกษา สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

1.2.2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

1.2.3 การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา

1.2.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ

1.3.1 สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

1.3.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

1.3.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

2. ขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ได้กำหนดภารกิจที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ดังนี้

2.1 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีแนวทางปฏิบัติ คือ

2.1.1 สนับสนุนให้บุคลากร และสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2.1.2 ศึกษาวิเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่นที่มีศักยภาพให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ตลอดจนติดต่อประสานความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม

3. ขอบข่ายการบริหารทั่วไป ได้กำหนดภารกิจที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ดังนี้

3.1 การจัดทำสำมะโนนักเรียน มีแนวทางปฏิบัติ คือ

3.1.1 ประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจข้อมูล จำนวนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา

3.1.2 จัดทำสำมะโนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

3.1.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศจากการสำมะโนผู้เรียนเพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.4 เสนอข้อมูลสารสนเทศการสำมะโนผู้เรียนให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

3.2 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย มีแนวทางปฏิบัติ คือ

3.2.1 สำรวจความต้องการในการเข้ารับบริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

3.2.2 กำหนดแนวทางและความเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนการศึกษา

ของสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวทางของเขตพื้นที่การศึกษา

3.2.3 การดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 3 รูปแบบตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา

3.2.4 ประสานเชื่อมโยง ประสานความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

3.2.5 ติดตามประเมินผลการส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3.3 การประชาสัมพันธ์ มีแนวทางปฏิบัติคือ

3.3.1 ศึกษาความต้องการในการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลและผลงานของสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับข่าวสารข้อมูลทางราชการของชุมชน

3.3.2 วางแผนการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน และสื่อมวลชนในท้องถิ่น

3.3.3 จัดให้มีเครือข่ายการประสานงานประชาสัมพันธ์

3.3.4 พัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษา

3.3.5 สร้างกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของเครือข่ายประชาสัมพันธ์

3.3.6 ติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ทราบถึงผลที่ได้รับ และนำไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้เหมาะสม ต่อไป

3.4 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร และหน่วยงานอื่น มีแนวทางการปฏิบัติ คือ

3.4.1 กำหนดแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรและหน่วยงานอื่น

3.4.2 ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

3.5 งานบริการสาธารณะ มีแนวทางการปฏิบัติ คือ

3.5.1 จัดให้มีระบบบริการสาธารณะ

3.5.2 จัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริการต่อสาธารณะ

3.5.3 ให้บริการข้อมูล ข่าวสารและบริการอื่น ๆ แก่สาธารณชนตามความเหมาะสม และศักยภาพของสถานศึกษา

3.5.4 พัฒนาระบบการให้บริการแก่สาธารณชนให้มีประสิทธิภาพเกิดความพึงพอใจต่อผู้มารับบริการ

3.5.5 ประเมินความพึงพอใจงานบริการสาธารณะจากผู้มารับบริการ

3.5.6 นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบงานบริการสาธารณะ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน

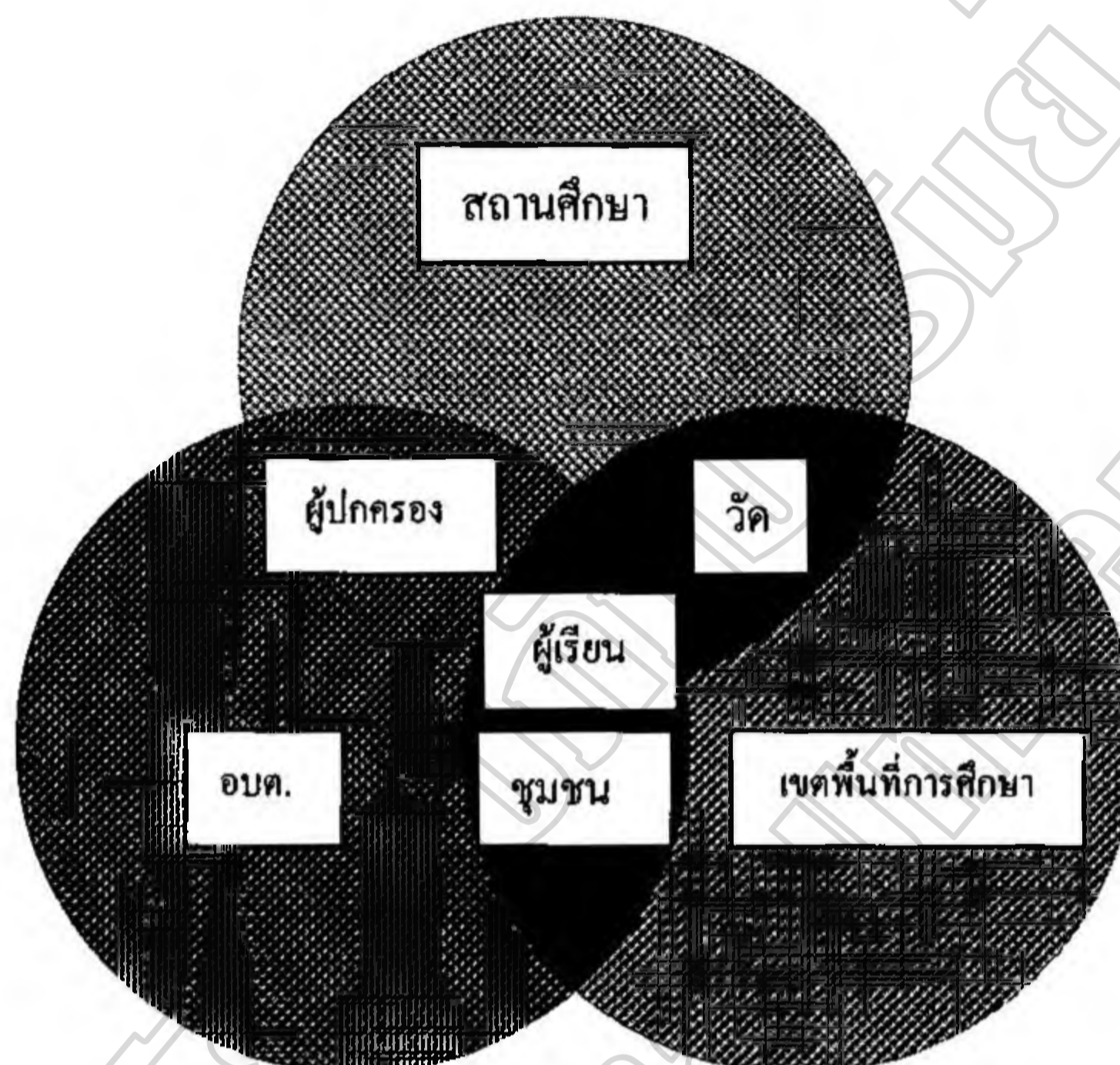
1. เสอเพลอโมเดล (Surplur Model)

ปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งได้พยายามทำให้เกิดบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆตามศักยภาพและบริบทของแต่ละเขตพื้นที่ ดังตัวอย่างในบทความนี้ซึ่งจะขอนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐานที่เรียกว่า “เสอเพลอ โมเดล” แนวคิด“เสอเพลอ โมเดล” เริ่มต้นจากปัญหาที่เป็นความทุกข์

ย้อนไปเมื่อปี 2552 เมื่อ ผอ.ชลา อรรถธรรม ตำแหน่งผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา อุตรธานี เขต 2 ได้มีโอกาสพบปะพูดคุยและปรึกษารื้อกับเจ้าสิบตำรวจธนาวุฒิ ปลัดพรมนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลเสอเพลอ ถึงแนวทางการแก้ปัญหาการศึกษาในเขต อบต.เสอเพลอ ซึ่งเป็นปัญหาวิกฤตซ้ำซากของการศึกษาไทย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อัตราการเรียนต่อต่ำ และพฤติกรรมนักเรียนไม่พึงประสงค์ ทำให้ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นต่อ โรงเรียนและส่งลูกหลานไปเรียนนอกเขตพื้นที่ ซึ่งก็เหมือนโรงเรียนในตำบลห่างไกลอื่นๆในชนบทที่ไม่ค่อยได้รับความนิยมนจากผู้ปกครอง และผลการประเมินภายนอกแรกก็ไม่ผ่านเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หากปล่อยให้สถานการณ์สถานการณ์ดำเนินการต่อไปเช่นนี้ทั้ง โรงเรียนและชุมชนก็คงล่มสลายไปด้วยกัน

รูปแบบเสอเพลอโมเดล

“เสอเพลอ โมเดล” เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ผู้มีบทบาทสำคัญ 3 ฝ่าย คือ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์ประกอบหลัก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง วัด และชุมชนเป็นผู้เข้ามามีส่วนร่วม ดังแผนภูมิข้างล่างนี้ (วรัชพร แสงนภาพร. ม.ป.ป. : 40)

ภาพประกอบ 1 แนวคิดการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน

หลักการบริหารโดยใช้ตำบลเป็นฐาน เป็นหลักการเดียวกันกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ เน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เน้นความเป็นอิสระคล่องตัวในการตัดสินใจร่วมกันของคนทั้งตำบล เสอเพลอ (Self Management) และเน้นการบริหารจัดการที่ดีมีธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยดึงพลังทุกภาคส่วนของตำบลให้เข้ามามีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม 5 ประการ ได้แก่ ร่วมคิด (Thinking Participation) ร่วมวางแผน (Planning Participation) ร่วมปฏิบัติ (Implement Participation) ร่วมประเมินผล (Evaluating Participation) และร่วมชื่นชม (Appreciating Participation) ซึ่งหมายถึงการร่วมรับผลแห่งความสำเร็จด้วยกัน

ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน จุดเด่นของเสอเพลอ โมเดล ก็คือ เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาโดยใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้เวลา 3 ปี (2552 – 2554) มี 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นประกอบด้วย การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมแล้วสังเคราะห์ผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดทำร่างรูปแบบการจัดการศึกษาโดยใช้ตำบลเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบ เมื่อวิเคราะห์จนพบว่าหน่วยงานไหนมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องอะไรแล้ว ก็ออกแบบพิมพ์เขียว “เสอเพลอ โมเดล” บูรณาการหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน มีการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding : MOU) ด้านการศึกษา เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2552

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสอเพลอ โมเดล ลงสู่การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน ไปทดลองใช้กับสถานศึกษา ทุกฝ่ายได้เริ่มดำเนินการตามแผนในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกัน ตัวอย่างเช่น เขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบเรื่องการฝึกอบรมและพัฒนาครู อบต. เสอเพลอดูแลเรื่องอนามัยและโภชนาการ เรื่องการสุขภาพบาล เรื่องสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต(Internet) ภารกิจของหน่วยงานใดหน่วยงานนั้นก็ต้องรับผิดชอบ วางแผน ดำเนินงาน และจัดหางบประมาณเองอย่างเต็มที่

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล มีการประเมินผลรูปแบบเสอเพลอ โมเดลโดยใช้การประเมิน CIPP ซึ่งประกอบด้วย สภาวะแวดล้อม (Context) ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Products) และนำผลประเมินมาปรับปรุงรูปแบบเพื่อให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์ มีการประเมินการทำงานของแต่ละหน่วยงานเป็นระยะๆ เพื่อกำกับติดตามการดำเนินงานตาม 41 ภารกิจ และ 52 ตัวชี้วัด แล้วรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาคมทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาคมรับรู้และร่วมกำกับตรวจสอบการทำงาน

ขั้นตอนที่ 5 การขยายผลและการเผยแพร่ผลงาน หลังจากทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่างจนได้ผลแล้วจะขยายผลสู่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี เขต 2 อำเภอละ 1 ตำบลในลำดับต่อไป

ผลที่เกิดขึ้น : ร่วมชื่นชม ร่วมรับผลแห่งความสำเร็จ

แม้ “เสอเพลอ โมเดล” จะดำเนินการมาได้ยังไม่ทันถึง 2 ปี แต่ทุกฝ่ายก็ยืนยันด้วยความมั่นใจว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และในการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

1. ผลที่เกิดกับผู้เรียน

1.1 ปัญหาเด็กและเยาวชนลดลง

1.2 นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับที่พึงพอใจ

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. ผลที่เกิดขึ้นต่อสถานศึกษา

2.1 มีภูมิทัศน์ อาคารสถานที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2 ครูมีเวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้และดูแลเด็กมากขึ้น

2.3 ชาวบ้าน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามาร่วมพัฒนาการศึกษามากขึ้น

2.4 หน่วยงานราชการอื่น องค์กรต่างๆ ให้การสนับสนุนมากขึ้น

2.5 ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

2.6 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ

3. ผลที่เกิดขึ้นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่อย่างทั่วถึง

3.3 มีกองทุนการศึกษาประจำตำบล

3.3 ชาวบ้าน ผู้ปกครอง และชุมชนให้ความร่วมมือมากขึ้น

3.4 ได้รับรางวัลบริหารจัดการดีเยี่ยม (ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง) ระดับประเทศ

3.5 มีแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับบริการให้ความรู้ประชาชน

3.6 ชุมชนแข็งแ็งและเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. ปัจจัยความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา

“เสมอพลอ โมเดล” สามารถตอบโจทย์ของ “การมีส่วนร่วม” ได้อย่างชัดเจนว่า คือ อะไร (What) และได้ทำอย่างไร (How to) เป็นการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม ใช้การวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินการ วัดและประเมินผลได้จริง ส่งผลให้การจัดการศึกษาของตำบลเสมอพลอในวันนี้มีความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นผลได้ชัด

ความสำเร็จของเสมอพลอ โมเดลเป็นสิ่งยืนยันได้ว่า ชุมชนแต่ละแห่งมีศักยภาพ และมีทรัพยากรอย่างหลากหลายที่โรงเรียนสามารถระดมมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาทั้งสิ้น น่าเสียดายที่สถานศึกษาหลายแห่งมองไม่เห็นศักยภาพดังกล่าว และมุ่งไปที่การระดมเงินเพียงอย่างเดียว โดยชาวบ้านไม่ได้ร่วมคิด ร่วมทำ และไม่รู้ว่าหลังจากนั้น โรงเรียนได้นำเงินไปใช้จ่ายอย่างไร ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักปรัชญาของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงยังพึ่งพางบประมาณที่ได้รับจากกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ค่อยสนใจท้องถิ่น และคนในชุมชน ทั้งๆ ที่การสนับสนุนจากท้องถิ่นและชุมชนเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่สุดในการพัฒนา

การศึกษา สถานศึกษาจำนวนมากหวังพึ่งกรรมการสถานศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชน เรื่อง “เงิน” เท่านั้น จึงมีแต่กิจกรรมระดมทรัพยากรเงินเข้าโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมขอบริจาคเงิน ทอดผ้าป่า จัดเลี้ยง โต๊ะจีน และการหารายได้ในรูปแบบอื่นๆ ทั้งที่ชุมชนมีทรัพยากรที่สำคัญกว่าเงิน อีกมากมาย โดยเฉพาะทรัพยากรทางด้านความคิดความรู้ ภูมิปัญญา เครื่องมือ รวมทั้งกำลังแรงงาน อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ถ้าสถานศึกษายังมองไม่ออก คิดแต่ระดมเงิน จากชุมชนอย่างเดียว การศึกษาก็คงไม่สำเร็จ

สรุปการมีส่วนร่วมอาจเป็นได้ทั้ง “เครื่องมือ” หรือ “วิธีการ”(Means) เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย หรืออาจเป็น “ผลลัพธ์” (End) ก็ได้ ในกรณีแรกอาจเป็นเพียงการทำตาม คำสั่งภายใต้การควบคุมจากหน่วยเหนือ(Top Down) ที่กำหนดมาให้ปฏิบัติตาม โรงเรียนจึงทำเพียง การแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบเท่านั้น กรณีหลังหมายถึง การมีส่วนร่วมที่เกิดจาก ความตั้งใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ โดยใช้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คิคริเริ่มด้วยกัน ตอบสนองความต้องการของชุมชน เพื่อประโยชน์ของชุมชน เป็นการริเริ่มจากระดับ การปฏิบัติ (Bottom up) ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็ง และช่วยให้โรงเรียนสามารถพึ่งพาตนเอง ได้อย่างยั่งยืน (วรัยพร แสงนภาพรร. ม.ป.ป. : 39-51)

บริบทชุมชนของโรงเรียนสตึก

โรงเรียนสตึก ตั้งอยู่เลขที่ 123 ถนนบุรีรัมย์ - บรบือ จังหวัดมหาสารคาม ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31150 โทรศัพท์ 0 - 4468 - 1124 โทรสาร 0 - 4468 - 1122 Website www.School.obec.go.th/Satuek สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ห่างจากตัวอำเภอสตึกทางทิศตะวันตกไปจังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ 3 กิโลเมตร เปิดสอน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเขตพื้นที่บริการนักเรียน จำนวน 41 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ในเขตเทศบาลตำบลสตึก จำนวน 15 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านชุมชนประมง หมู่บ้าน ขนวน หมู่บ้านหนองบัวเงิน หมู่บ้านหนองบัวเหนือ หมู่บ้านโรงเลื่อย หมู่บ้านนิคมสมบูรณ์ หมู่บ้าน ประสพสุข หมู่บ้านสตึกบูรพา หมู่บ้านประชานูรณะ หมู่บ้านประชาพัฒนา หมู่บ้านนิคม หมู่บ้านชัย มงคล หมู่บ้านบ้านสตึก หมู่บ้านสนามม้า หมู่บ้านวังกรูด

2. ในเขตตำบลนิคม จำนวน 15 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านตลาด หมู่บ้านดำเนิน หมู่บ้าน หนองม่วงเหนือ หมู่บ้านหนองจาน หมู่บ้านดงยายเถา หมู่บ้านโลกก่อง หมู่บ้านโลกอิสระ หมู่บ้าน สระกอไทร หมู่บ้านสวายสอ หมู่บ้านไทรงาม หมู่บ้านกุดชุมแสง หมู่บ้านหนองม่วง หมู่บ้าน โนนพะไลย์

3. ในเขตตำบลสตึก จำนวน 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านสระกระเจาย หมู่บ้านคูขาด หมู่บ้านขาม หมู่บ้านคูขาดพัฒนา หมู่บ้านหนองเกาะพัฒนา หมู่บ้านหนองบัวเจ้าป่า หมู่บ้านหนองไผ่ หมู่บ้านยางน้ำใส หมู่บ้านหนองเกาะ หมู่บ้านหนองเกาะแก้ว หมู่บ้านหนองบัวเงิน (รายงานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสตึก. 2553 : 1)

สภาพชุมชนโดยรวม มีลักษณะเป็นหมู่บ้านชนบท ตั้งอยู่ห่างจากโรงเรียนไม่น้อยกว่า 1 กิโลเมตรเป็นต้น บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียนมีสภาพเป็นป่าไม้ ท่งนา โรงเรียนตั้งอยู่ติดกับวิทยาลัยการอาชีพสตึก การประปาส่วนภูมิภาคสตึก และวัดป่าสตึกพัฒนา มีประชากร 14,311 คน อาชีพหลักของชุมชนคือเกษตรกรรม (ปลูกยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง และข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก) ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวประมาณ 30,000 บาทต่อปี ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา พูดภาษาท้องถิ่นหลายภาษา เช่น ภาษาไทยอีสาน เขมร ล่วย และไทยโคราช จึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปคือ ประเพณีแข่งขันเรือยาว จังหวัดบุรีรัมย์ และช่างว่าขำน้ำ งานฉลองเจ้าพ่อวังกรูด งานจิวอำเภอสตึก ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีบุญเดือนหก ประเพณีลำแม่มด เป็นต้น (รายงานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสตึก. 2553 : 4)

นอกจากนั้น โรงเรียนสตึกยังมีแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน ที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนสตึก ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เช่น สวนป่าครุบาทุทธินันท์ สถาบันฟื้นฟูภูมิปัญญาพ่อคำเคื่อง ภาษี สนามบินพาณิชย์ จุดชมนกกูดชิน ตำบลสะแก โรงงานสุราพันธุ์ศรีบูรินทร์ โรงงานพลังงานไฟฟ้าไบโอแมส สถาบันวลัยรุกขเวท วัดต่างๆในอำเภอสตึก แหล่งนวดแผนโบราณ
2. ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้ทรงคุณวุฒิที่โรงเรียนเชิญมาให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ครูและนักเรียน เช่น โรงพยาบาลสตึก สถานีตำรวจภูธรอำเภอสตึก ครุบาทุทธินันท์ ปรัชญาพอทธีด้านการจัดการความรู้ในชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน พ่อคำเคื่อง ภาษี ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรธรรมชาติ พ่อสิงห์ ทุมรินทร์ ด้านยาสมุนไพรและพืชเศรษฐกิจ (รายงานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสตึก. 2553 : 7 – 8)

บริบทโรงเรียนสตึก

ประวัติโดยย่อ

โรงเรียนสตึกเดิมมีชื่อว่า โรงเรียนสตึกมัธยม เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2501 ที่โรงอาหารโรงเรียนบ้านสตึก ต่อมาในปีเดียวกันได้ย้ายไปที่ศาลาวัดประชานูรณะ ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ในปี พ.ศ. 2502 ได้รับจัดสรรงบประมาณสร้างอาคารเรียน 1 หลังในที่ราชพัสดุ เนื้อที่ 16 ไร่ ในเขตหมู่บ้านสตึก (โรงเรียนอนุบาลสตึกในปัจจุบัน)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2514 ดร. ก่อ สวัสดิพานิช อธิบดีกรมสามัญศึกษา ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมโรงเรียน และมีนโยบายให้ย้ายโรงเรียนเพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคต เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2518 ได้ย้ายมาอยู่ที่ปัจจุบันเลขที่ 123 หมู่ที่ 23 บ้านหนองบัวเหนือ ถนนบุรีรัมย์ - บรบือ ตำบลนิคมอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ประมาณ 400 ไร่เศษ ห่างจาก

ที่ว่าการอำเภอสตึกประมาณ 3 กิโลเมตร (คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนสตึก. 2554 : 6)

สัญลักษณ์ของโรงเรียน รูปช้างยืนบนดอกบัว มีคบเพลิงให้แสงสว่าง

คติพจน์ของโรงเรียน ปัญญา นรานัง รัตนัง แปลว่า ปัญญาประดุจดังแก้วของมนุษย์

คำขวัญของโรงเรียน ซื่อสัตย์ สุจริต คบมิตรที่ดี รักเรียน รักศักดิ์ศรี กตัญญู รู้คุณ

อักษรย่อ ส.ก.

สีประจำโรงเรียน เขียว - ขาว

สีเขียว หมายถึงความชุ่มชื้น รื่นรมย์ สงบสุข

สีขาว หมายถึง ความสะอาด ความซื่อสัตย์ ความบริสุทธิ์

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีทักษะความสามารถอย่างมืออาชีพ นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ

และจรรยาบรรณครู

4. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษา

5. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

ด้านผู้เรียน

1. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
2. มีทักษะในการดำรงชีวิต
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

4. มีความเป็นไทย

ด้านกระบวนการจัดการศึกษา

1. ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน
2. สร้างโอกาสและดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. บูรณาการกระบวนการเรียนรู้
4. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเรียนรู้และพัฒนา

1. ส่งเสริมสนับสนุนทักษะความสามารถของครูให้เป็นผู้มืออาชีพ
2. จัดการเรียนการสอนในรูปแบบ E – School

ด้านงบประมาณและทรัพยากร

1. มีระบบภาคีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและอุปถัมภ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

กลยุทธ์

1. สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดี คล่องตัว มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพ มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของชุมชน
2. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะการดำเนินชีวิตได้ตามศักยภาพ
3. สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นผู้มืออาชีพ มีทักษะในการปฏิบัติงาน สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
4. เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้และบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
5. ระดมทรัพยากร สรรพกำลัง สร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง ด้านงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาที่เข้มแข็งอันเกิดจากพลังการมีส่วนร่วม (คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนสตึก. 2554 : 6)

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยเครือข่ายผู้ปกครอง พ.ศ. 2551 เพื่อให้การบริหารและจัดการเกี่ยวข้องกับเครือข่ายผู้ปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และข้อ 1 (3) (7) ของกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 จึงกำหนดวางระเบียบ
เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและจัดการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองไว้ ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ว่าด้วยเครือข่ายผู้ปกครอง พ.ศ. 2551”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. บรรดาระเบียบข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่นใดขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้
ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ระเบียบนี้ใช้บังคับสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3- 4 สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแตกต่างไปจากนี้
หากจะดำเนินการเครือข่ายผู้ปกครองให้ถือบังคับใช้ระเบียบนี้โดยอนุโลม

ข้อ 5 นิยามศัพท์ ในระเบียบนี้

“เครือข่ายผู้ปกครอง” หมายความว่า การรวมตัวกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียน
ในสถานศึกษาเดียวกัน เพื่อร่วมมือกับสถานศึกษาในการประกอบกิจกรรมด้านการพัฒนา
การเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดา มารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจ
ปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคล
ที่นักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำหรือที่นักเรียนอยู่รับใช้การงาน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในสถานศึกษา

ข้อ 6 วัตถุประสงค์ของเครือข่ายผู้ปกครอง

- (1) เพื่อการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง
- (2) เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรม
ของนักเรียน

(3) เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวคิดระหว่างผู้ปกครอง
ครู และนักเรียนในสถานศึกษา

ข้อ 7 คณะกรรมการ

คุณสมบัติของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

- (1) ผู้ปกครองต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะและต้องอุปการะนักเรียนอย่างแท้จริง
- โครงสร้างองค์ประกอบและจำนวนคณะกรรมการให้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม
- การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการ
- (2) ตาย
 - (3) ลาออก
 - (4) ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ 7
 - (5) มติที่ประชุมของคณะกรรมการร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาให้พ้นจากสภาพเป็นคณะกรรมการกรณีพบว่าคณะกรรมการได้กระทำการส่อไปในทางเจตนาแสวงหา หรือได้มาซึ่งผลประโยชน์และสิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่อตนเองหรือผู้อื่น
 - (6) สิ้นสุภะ ให้มีวาระคราวละ 1 ปี

ข้อ 8 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ

- (1) ร่วมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาด้านพัฒนาการเรียนการสอน และพฤติกรรมของนักเรียน โดยผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารสถานศึกษา
- (2) ร่วมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและครู
- (3) เสนอแนะข้อคิดเห็นในการพัฒนาที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนและสถานศึกษา
- (4) ร่วมกับสถานศึกษา จัดให้มีการประชุมระหว่างคณะกรรมการกับผู้ปกครอง ตามความเหมาะสมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- (5) สรุปและรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในที่ประชุมใหญ่ของผู้ปกครองนักเรียน

ข้อ 9 ให้สถานศึกษาแต่งตั้งครูเป็นผู้ประสานงานกับคณะกรรมการตามความเหมาะสม

ข้อ 10 ให้สถานศึกษาดำเนินการให้ได้คณะกรรมการ โดยเร็ว อย่างช้าภายในภาคเรียนที่ 1 ของทุกปี

ข้อ 11 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ 12 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการ

ข้อ 13 คณะกรรมการที่สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นหรือมีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุภะ

ข้อ 14 ให้ผู้บริหารกำหนดระเบียบ วิธีการ เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2551

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา

(คุณหญิง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสตึก ประกอบด้วย

1. นายบุญชัย อิงพงษ์พันธ์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายเชิดศักดิ์ ภัทรานนท์อุทัย	รองประธานคณะกรรมการ
3. นายศิริพงษ์ วีระภัทรกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. ส.อ.ไชยพงษ์ พิรัชพัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นายประเมษฐ์ ลิ้มประสิทธิ์ชน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นางรำไพ กานธนวนันท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
7. นางสาวมนัสนันท์ ชัยกิจยิ่งเจริญ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
8. นายนิทัศน์ วงศ์สนิท	ผู้แทนผู้ปกครอง
9. นายวัฒน์ พนมรัมย์	ผู้แทนศิษย์เก่า
10. นายสุพรรณ ศิลาเนร	ผู้แทนครู
11. นางฐิติชา จันทรพลงาม	ผู้แทนองค์กรชุมชน
12. นายโกวิทย์ นาพิมพ์	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
13. พระครูโสภาธรรมญาณ	ผู้แทนศาสนา
14. นายสุเทพ ศิริวัฒนมงคล	ผู้แทนศาสนา
15. นายพีระพงศ์ เจริญพันธุ์วงศ์	กรรมการและเลขานุการ

ข้อมูลนักเรียนและบุคลากร

1. จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับที่เปิดสอน (ข้อมูลวันที่ 10 มิถุนายน 2554)

ระดับชั้น	จำนวนห้อง	จำนวนนักเรียนแยกตามเพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
ม.1	10	192	217	409
ม.2	10	162	246	408
ม.3	10	187	250	437
ม.4	10	174	304	478
ม.5	12	243	326	569
ม.6	11	167	294	461
รวม	63	1,125	1,637	2,762

2. จำนวนบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งและเพศ

ประเภทบุคลากร	จำนวนบุคลากรแยกตามเพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ผู้อำนวยการ	1	-	1
รองผู้อำนวยการ	2	2	4
ครูประจำการ	37	57	94
พนักงานราชการ	-	1	1
ครูอัตราจ้าง	-	1	1
นักการภารโรง ยาม	-	7	7
อื่นๆ	3	11	14
รวม	43	79	122

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องและได้นำมาประกอบการวิจัย ดังนี้

ประยูทธ ปันทนา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮี อำเภอป่าฝาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับสูง งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

ประสาธ เทียงอยู่ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านมูลเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด และงานบริหารบุคคลมีส่วนร่วมในระดับมาก

อรพินท์ โพร (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็กของชุมชนนอกเขตเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านงบประมาณ พบว่า ความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมูลพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เว้นแต่การทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการกำกับติดตามผลการใช้งบประมาณ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และการกำหนดวิธีการและการวางแผนงบประมาณประจำปี การจัดหาทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับน้อย การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนไม่แตกต่างกัน

สามารถ ชัยบุรินทร์ (2549 : 67 - 68) ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 - 4 ของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ผลปรากฏว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 ของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 ของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ทั้ง 4 ด้าน ได้รูปแบบดังนี้ 1) พัฒนาศักยภาพและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร ชั้นที่ 2) ศึกษาปัญหา วิเคราะห์ สรุปปัญหามาใช้วางแผน ชั้นที่ 3) ร่วมปฏิบัติการ และชั้นที่ 4) ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน

ผดุง พัทม์ประโคน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 2 พบว่า

1. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานงบประมาณ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 2 โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษากับครู ผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแทนชุมชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 2 ได้แก่ ชุมชนความมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการระดมทรัพยากรและจัดหาแหล่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรในชุมชนและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องและควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา

พินิจ พรหมณ์แก้ว (2550 : 79) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชนในโรงเรียนเทศบาล 7 บ้านหนองตาพุด เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐานของชุมชนในโรงเรียนเทศบาล 7 บ้านหนองตาพุด เทศบาลเมืองชะอำ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมมากที่สุดอันดับ ที่ 1 คือ ด้านการบริหารทั่วไป รองลงมา ด้านวิชาการ และ ด้านงบประมาณ เป็นอันดับ ที่ 2 และ 3 ส่วนด้านบุคลากร มีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ที่ต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเทศบาล 7 บ้านหนองตาพุด เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเทศบาล 7 บ้านหนองตาพุด เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ประคิษฐ์ สีดาพล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการบริหารวิชาการ ชุมชนมีความต้องการให้มีการร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดเวลาเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การร่วมจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการจัดหาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ ชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ การควบคุม กำกับการบริหารงบประมาณ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การสนับสนุนทุนการศึกษา และการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ชุมชนต้องการโอกาสการเข้าร่วมประชุม การเสนอแนะ การปฏิบัติงานของครู การจัดครูเข้าสอนตามวิชาเอก การพัฒนาครู ตลอดจนการร่วมมือสนับสนุนช่วยเหลือครูในการจัดทำข้อมูลนักเรียน
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ชุมชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ตามแนวทางของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การระดมทุนเพื่อร่วมปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

กิตติศักดิ์ เทียงมน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 4 ด้าน โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหาร

งานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ

2. ผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

เขียน วงศ์ทองดี (2553 : 78) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดลาดศรีธรรมาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดลาดศรีธรรมาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) พบว่า ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ ดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา โรงเรียนวัดลาดศรีธรรมาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) พบว่า เสนอแนะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการให้มากขึ้น โดยเฉพาะ การจัดทำหลักสูตรร่วมแสวงหางบประมาณจากชุมชนมาสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาครูให้สอดคล้องกับวิชาที่จบหรือถนัด และควรมีการพัฒนาบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และเน้นการสนับสนุนกิจกรรมของผู้เรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

สรุปงานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อ โรงเรียน พบว่าการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ถือว่าเป็นความสำคัญมากเพราะความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียนกับชุมชน ถ้าโรงเรียนรู้จักให้โอกาส ให้ความสำคัญแก่ชุมชน และทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมจัดการศึกษา ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษา และทำความเข้าใจชุมชนให้มากขึ้น พร้อมกับหาวิธีการที่จะส่งเสริมสนับสนุน ให้แก่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

แมทธิ และคนอื่น ๆ (Mathie and others. 1997 : 79 - 85) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษา ผลปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาที่เน้นประสบการณ์ขั้นพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ การประเมินจากการมีส่วนร่วมและการศึกษารายกรณีซึ่งชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมจะมีการแสดงออกมาเมื่อมีการประเมิน

บางครั้งจะแสดงออกน้อยกว่าความต้องการอันแท้จริงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษามีหลากหลายในการประเมินที่แตกต่างกันออกไป ข้อจำกัดที่หลากหลายจะไม่มีผลกระทบต่อหลักประชาธิปไตยแต่อย่างใด

วิลคอกซ์ และรูทเซล (Wilcox & Reutzell. 1997 : 51 - 344) ได้ศึกษาผลกระทบต่อภาระงานในการมีส่วนร่วมและผลที่จะเกิดต่อการศึกษาระดับกลาง พบว่า การวางแผนร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนมัธยมศึกษาตลอดจนการทำกิจกรรมต่างๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ต่างๆ เช่น การเรียนร่วมกัน การจัดกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมของนักเรียน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของนักเรียน ตลอดจนการทำงานร่วมกับผู้อื่น จากการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลกระทบของกิจกรรมต่างๆ นักเรียนเหล่านี้มักจะเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของการมีส่วนร่วมและผลที่แสดงออกมา นักเรียนเหล่านี้จะมีการเข้าใจในวัฒนธรรมต่าง ๆ และจะทำให้ให้นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ทำงานเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด

คราฟท์ (Craft. 1997 : 65 – 67) ได้ศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการจัดการศึกษา และระดับการมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน เพื่อสนองความคิดที่ว่า การมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน จะทำให้ทัศนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วม สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติและระบบโรงเรียนไม่สอดคล้องกับระดับการมีส่วนร่วม

ไรด์เอาท์ (Rideout. 1997 : 3348 – A) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School Based Management) ในนิวยอร์กและบราเดอร์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่น โดยส่วนมากดำเนินการ โดยการตั้งสภานักเรียน (School Council) การจัดทำข้อมูลใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ในด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาพโรงเรียนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ส่วนครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อยและในขอบเขตจำกัด ส่วนผู้บริหารมีส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งผู้ปกครองนักเรียน และครูอาจารย์มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาและต้องการให้สภานักเรียนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน

แฮร์ริส (Harris. 1998 : 1437 – A) ได้ศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในเมืองนามิเบียกับชุมชน โดยมีกรอบความคิดว่า “ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน” ผลการศึกษาพบว่า ก่อนที่นามิเบียจะทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในทวีปยุโรป ชุมชนจะเป็นองค์กรที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลการจัดการศึกษาโดยฝึกรอบรมเยาวชนทำงานร่วมมือกับทางโรงเรียน ภายหลังมีการนำระบบการจัดการศึกษาจากยุโรปมาใช้ราวต้นศตวรรษที่ 18 ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาลดลง แต่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพการเรียนการสอนเข้ามามีบทบาทหน้าที่แทนการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย

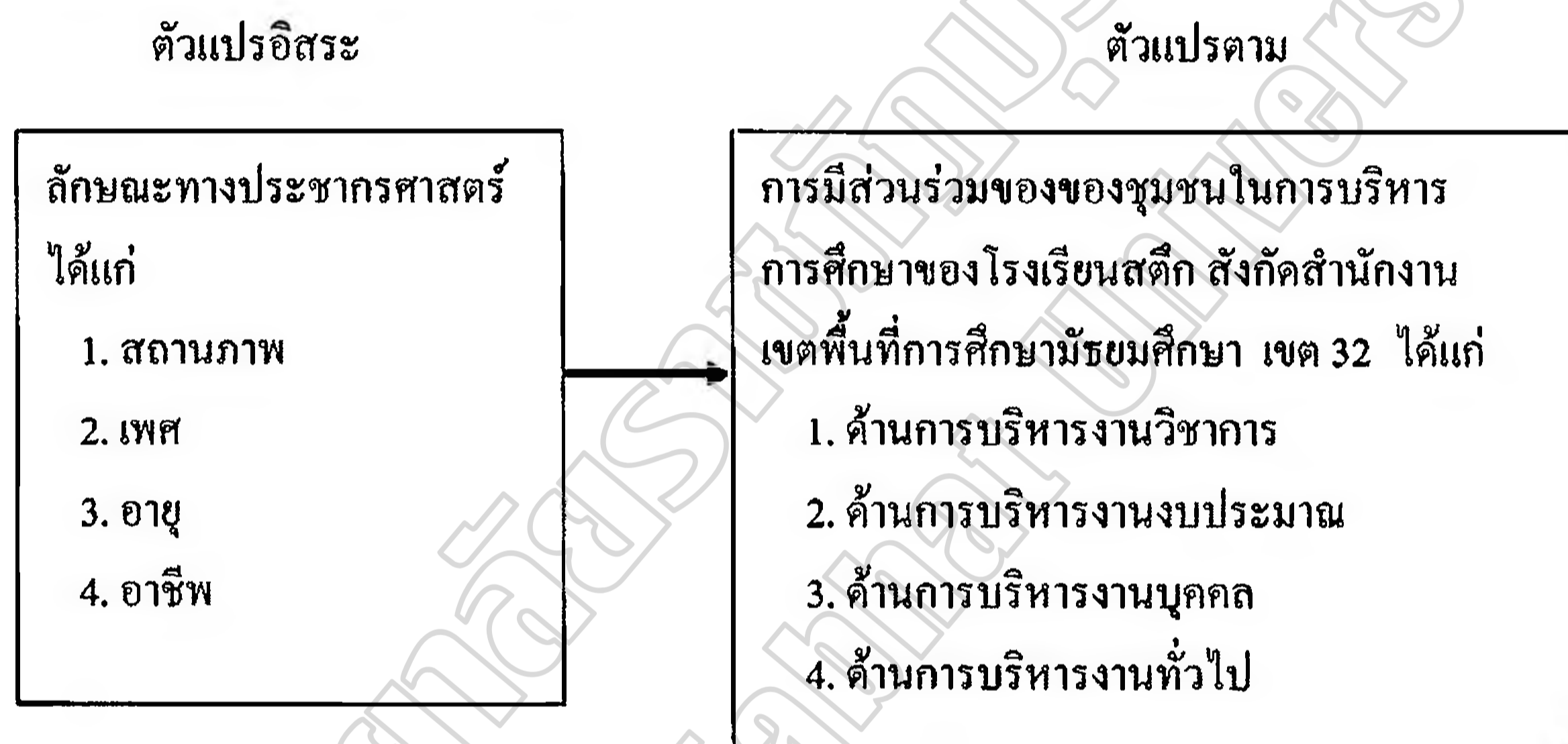
บรูซ (Bruce. 1999 : 6028 – A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ความคาดหวังของโรงเรียนที่เกี่ยวกับชุมชน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่จะมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน สำหรับความคาดหวังของครูโรงเรียนประถมศึกษานั้น ผลการวิจัย พบว่า ครูใหญ่คาดหวังที่จะให้ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจการหรืองานวางแผนของโรงเรียน ให้องค์การศาสนาและสถาบันอื่นๆ ในสังคมได้หันมาให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ การอบรมสั่งสอนเด็กให้มากขึ้น ในการทำงานที่คาบเกี่ยวระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ของเด็กด้วยครูและผู้ปกครองมีความต้องการที่จะให้ครูใหญ่มีที่พัก หรือที่อาศัยภายในบริเวณโรงเรียน ครูใหญ่มีความเห็นว่าการสื่อความหมายระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีอุปสรรคอยู่อย่างหนึ่งคือ การที่ให้ความหมายสิ่งใดสิ่งหนึ่งถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเนื่องมาจากการถ่ายทอดข่าวหรือการส่งข่าวเกิดความผิดพลาด

เบลล์ (Bell. 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในมลรัฐหลุยเซียนาและเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของกรรมการ โรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากรรมการโรงเรียนมีระดับความคาดหวังในงานด้านบริหารงานบุคลากรในระดับมากที่สุด ส่วนงานอื่นๆ อยู่ในระดับมาก จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโรงเรียน สรุปได้ว่าชุมชนมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับโรงเรียน แต่มีอุปสรรคคือโรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย หากโรงเรียนให้โอกาสกับชุมชนทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่และหาแนวทางที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษา โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียน และชุมชนต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 78) เกี่ยวกับ แนวการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วยการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มาใช้เป็นกรอบแนวคิด ของการวิจัย ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 5, 6 จำนวน 42 ห้องเรียนๆ ละ 7 คน จำนวน 294 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 369 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยการใช้กลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1.2.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยการใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 คน

1.2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ปกครอง ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร

การศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยการใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 294 คน จำแนกตามเพศ อายุและอาชีพ

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำข้อมูลและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนมาเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสตึก โดยสัมภาษณ์ผู้รู้ (Key – Informants) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 10 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ผู้นำชุมชน	55	5	60	55	5	60
เครือข่ายผู้ปกครอง	140	154	294	140	154	294
คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	13	2	15	13	2	15
รวม	208	161	369	208	161	369

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 6 ระดับ คือ มีการปฏิบัติมากที่สุด มีการปฏิบัติมาก มีการปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติน้อย มีการปฏิบัติน้อยที่สุด และไม่มีส่วนร่วม

โดยมีข้อคำถาม จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้ใช้สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อประมวลความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดทิศทางการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึกในอนาคต เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและตรงตามความต้องการมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วยสถานภาพส่วนตัว และข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

3. วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน เป็นหลักในการสร้างคำถามสำหรับวัดระดับการปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามจำนวน 42 ข้อ
2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
3. นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบเพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม
4. นำเสนอแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) เพื่อแก้ไขปรับปรุงความถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ
 - 4.1 ดร.ภูวนาถ ยูพานวิทย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสมเสมีควิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภูมิภาคการศึกษา ค.ค. สาขาการบริหารการศึกษา
 - 4.2 ดร.จำปา จันทะสอน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหัวฝาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภูมิภาคการศึกษา กศ.ค. สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา
 - 4.3 นายสุทธิศักดิ์ วรพัฒน์ผดุง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภูมิภาคการศึกษา กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา
 - 4.4 นางสาวกาญจนา อุดรวิเชียร ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภูมิภาคการศึกษา กศ.ม. สาขาภาษาไทย
 - 4.5 นางสาวอติปริยา แก้วกล้า ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภูมิภาคการศึกษา กศ.ม. สาขาการวัดผลการศึกษา
5. ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการดำเนินการดังนี้
 - 5.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบด้วย t-test แล้วคัดเลือกอำนาจจำแนก (t) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่า

มีอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.84 – 1.89 สามารถนำไปใช้
เป็นเครื่องมือวิจัยได้

5.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา
(Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ถ้า r มีค่า 0.8 ขึ้นไปถือว่ามีความ
ความเชื่อมั่นสูง ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9507 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือ
ในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้ทำการวิจัยกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่าง
ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน
2. เมื่อถึงวันกำหนด ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามครบตามกำหนด ผู้วิจัยได้ติดตามด้วยตนเอง ได้รับ
แบบสอบถามคืนจำนวน 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อย นำมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย
5. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ประกอบการ และคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตึก โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน พร้อมทั้งบันทึกข้อมูล
การสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูล
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลตรวจให้คะแนน
ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
4. นำแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ (Percentage) เกี่ยวกับข้อมูลนั้น เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนเป็นร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ปกครองเกี่ยวกับมีส่วนร่วม ของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตรี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) และทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

4.4 เถกนถ์ในการแปลความหมายข้อมูล แปลความหมายของข้อมูลตามค่าเฉลี่ย โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญสม ศิรินนท์. 2529 : 77)

ค่าเฉลี่ย	5.51 – 6.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ไม่มีส่วนร่วม

5. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตาราง ประกอบการอธิบาย

6. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อหาความสอดคล้องของข้อมูล นำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนาเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t – test มีสูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{x}_h - \bar{x}_i}{\sqrt{\frac{S_h^2 + S_i^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{x}_h	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{x}_i	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_h^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum x_i^2}{S_i^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อ
	S_i	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_i	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารของโรงเรียนสตึก จำแนกตามเพศ อายุและอาชีพ มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าความแจกแจง F
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละชั้นตอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method) มีสูตรดังนี้

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
F*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตารางความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_{within}	แทน	ค่า Mean square within group
n	แทน	จำนวนตัวอย่าง ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม
F	แทน	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตาราง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสังกัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ สถานภาพ อายุ และอาชีพ วิเคราะห์ ด้วยการแจกแจงความถี่และหาร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนก ตามสถานภาพ ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) และทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe')

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยการแจกแจงความถี่และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนสตึก

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนสตึก

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามคือ เพศ สถานภาพ อายุ และอาชีพ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาร้อยละ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ สถานภาพ อายุ และอาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 369)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	208	56.37
หญิง	161	43.63
2. สถานภาพ		
ผู้นำชุมชน	60	16.26
เครือข่ายผู้ประกอบการ	294	79.67
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15	4.07
3. อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	33	8.94
ระหว่าง 35 ปี – 45 ปี	197	53.39
สูงกว่า 45 ปีขึ้นไป	139	37.67
4. อาชีพ		
เกษตรกร	126	34.15
ค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว	116	31.44
ข้าราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	64	17.34
รับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ	63	17.07

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 56.37 และเป็นเพศหญิง จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 43.63 มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายผู้ประกอบการ จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 79.67 มีอายุระหว่าง 35 – 45 ปี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 53.39 และมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ
โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.60	1.47	มาก	3
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.61	1.54	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.63	1.43	มาก	1
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.51	1.60	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.59	1.51	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.63$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.61$)
ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.60$) และด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.51$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.80	1.31	มาก	1
2. การมีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียน	4.57	1.44	มาก	7
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและ หนังสือเรียน	4.62	1.50	มาก	6
4. การมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียน	4.52	1.56	มาก	9
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินโรงเรียนและงานประกัน คุณภาพทางการศึกษา	4.63	1.54	มาก	5
6. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะความสามารถทาง วิชาการนักเรียน	4.53	1.46	มาก	8
7. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ และกิจกรรมชุมนุม	4.33	1.56	ปานกลาง	11
8. การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก โรงเรียน	4.49	1.50	ปานกลาง	10
9. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและจัดหา วิทยากรภายนอกในการจัดการศึกษา	4.52	1.46	มาก	9
10. การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไข ปัญหา นักเรียนติด O, ร, มส และ มผ	4.76	1.36	มาก	2
11. การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุน ปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	4.72	1.45	มาก	3
12. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานทาง วิชาการของโรงเรียน	4.69	1.51	มาก	4
รวม	4.60	1.47	มาก	3

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13. การมีส่วนร่วมในโครงการเรียนฟรี 15 ปีของโรงเรียน	4.67	1.40	มาก	4
14. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ และวางแผน การใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.66	1.48	มาก	5
15. การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ	4.43	1.64	ปานกลาง	9
16. การมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีในระบบและ นอกระบบของโรงเรียน	4.57	1.64	มาก	7
17. การมีส่วนร่วมในงานตรวจสอบภายใน	4.63	1.62	มาก	6
18. การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน	4.68	1.61	มาก	3
19. การมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.69	1.46	มาก	2
20. การมีส่วนร่วมในงานองค์กรสนับสนุน โรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมนักเรียนเก่า สมาคมครู และผู้ปกครองนักเรียน	4.55	1.48	มาก	7
21. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการ จัดการศึกษา	4.40	1.49	ปานกลาง	8
22. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้าน การบริหารงบประมาณ	4.77	1.58	มาก	1
รวม	4.61	1.54	มาก	2

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
23. การมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.56	1.50	มาก	8
24. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวของนักเรียน	4.60	1.32	มาก	7
25. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน	4.63	1.30	มาก	6
26. การมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา	4.67	1.24	มาก	3
27. การมีส่วนร่วมในงานเครือข่ายผู้ปกครอง	4.66	1.20	มาก	4
28. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครู การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	4.65	1.67	มาก	5
29. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน	4.66	1.69	มาก	4
30. การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู	4.78	1.29	มาก	1
31. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้าพัฒนาวิทยฐานะ	4.71	1.42	มาก	2
32. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล	4.43	1.65	ปานกลาง	9
รวม	4.63	1.43	มาก	1

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
33. การมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	4.43	1.60	ปานกลาง	6
34. การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน	4.57	1.48	มาก	3
35. การมีส่วนร่วมในงานอนามัยและตรวจสอบสภาพประจำปี	4.23	1.65	ปานกลาง	8
36. การมีส่วนร่วมในงานโภชนาการ อาหารและน้ำดื่ม ของ โรงเรียน	4.52	1.67	มาก	5
37. การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์	4.57	1.80	มาก	3
38. การมีส่วนร่วมในการบริการชุมชนของโรงเรียน	4.56	1.73	มาก	4
39. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอก ของโรงเรียน	4.36	1.48	ปานกลาง	7
40. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.65	1.32	มาก	1
41. การมีส่วนร่วมในงานยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถรับส่ง นักเรียน รถจักรยานยนต์นักเรียนใน โรงเรียน	4.56	1.61	มาก	4
42. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้าน การบริหารงานทั่วไป	4.62	1.71	มาก	2
รวม	4.51	1.60	มาก	4
รวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน	4.59	1.51	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา
 ของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
 ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.80$) ข้อ 10 การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไข ปัญหา นักเรียน ติด 0, ร, มส และ มผ ($\bar{X} = 4.76$) และข้อ 11 การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุนปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.72$)

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 22 การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.77$) ข้อ 19 การมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.69$) และข้อ 18 การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน ($\bar{X} = 4.77$)

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 30 การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู ($\bar{X} = 4.78$) ข้อ 31 มีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ ($\bar{X} = 4.71$) และข้อ 26 การมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา ($\bar{X} = 4.67$)

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 40 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\bar{X} = 4.77$) ข้อ 42 การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.62$) ข้อ 34 การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน และข้อ 37 การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ($\bar{X} = 4.57$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน โดยรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.62	1.66	มาก	3
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.66	1.60	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.72	1.54	มาก	1
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.17	1.82	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	4.54	1.66	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ผู้นำชุมชน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.63$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.61$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.60$) และด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.51$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของผู้นำชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.63	1.59	มาก	7
2. การมีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียน	4.77	1.61	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและหนังสือเรียน	4.80	1.59	มาก	1
4. การมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.57	1.87	มาก	9
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินโรงเรียนและงานประกันคุณภาพทางการศึกษา	4.67	1.72	มาก	6
6. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะความสามารถทางวิชาการนักเรียน	4.68	1.61	มาก	5
7. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมชุมนุม	4.27	1.71	ปานกลาง	12
8. การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	4.55	1.62	มาก	10
9. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและจัดหาวิทยากรภายนอกในการจัดการศึกษา	4.60	1.71	มาก	8
10. การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไขปัญหานักเรียนติด O, ร, มส, และ มผ	4.70	1.67	มาก	4
11. การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุนปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	4.73	1.59	มาก	3
12. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานทางวิชาการของโรงเรียน	4.43	1.64	ปานกลาง	11
รวม	4.62	1.66	มาก	3

ตาราง 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13. การมีส่วนร่วมในโครงการเรียนฟรี 15 ปีของโรงเรียน	4.85	1.40	มาก	2
14. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ และวางแผนการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.73	1.61	มาก	4
15. การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุมบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ	4.43	1.72	ปานกลาง	8
16. การมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีในระบบและนอกระบบของโรงเรียน	4.33	1.74	ปานกลาง	9
17. การมีส่วนร่วมในงานตรวจสอบภายใน	4.67	1.63	มาก	6
18. การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน	4.75	1.62	มาก	3
19. การมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.97	1.33	มาก	1
20. การมีส่วนร่วมในงานองค์กรสนับสนุนโรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมนักเรียนเก่า สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน	4.72	1.53	มาก	5
21. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.52	1.66	มาก	7
22. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ	4.67	1.70	มาก	6
รวม	4.66	1.60	มาก	2

ตาราง 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
23. การมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.45	1.56	ปานกลาง	8
24. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียน	4.75	1.55	มาก	5
25. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน	4.87	1.33	มาก	3
26. การมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา	5.10	1.22	มาก	2
27. การมีส่วนร่วมในงานเครือข่ายผู้ปกครอง	4.80	1.39	มาก	4
28. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครู การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	4.48	1.88	ปานกลาง	7
29. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน	4.58	1.66	มาก	6
30. การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู	5.20	1.35	มาก	1
31. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ	4.73	1.49	ปานกลาง	6
32. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล	4.22	1.93	มาก	9
รวม	4.72	1.54	มาก	1

ตาราง 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
33 การมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	4.22	1.66	ปานกลาง	5
34 การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน	4.40	1.69	ปานกลาง	2
35 การมีส่วนร่วมในงานอนามัยและตรวจสุขภาพ ประจำปี	3.77	1.88	ปานกลาง	10
36 การมีส่วนร่วมในงานโภชนาการ อาหารและน้ำ ดื่ม ของโรงเรียน	3.85	1.93	ปานกลาง	9
37 การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์	4.13	1.95	ปานกลาง	7
38 การมีส่วนร่วมในการบริการชุมชนของ โรงเรียน	4.30	1.85	ปานกลาง	4
39 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและ ภายนอกของโรงเรียน	4.32	1.68	ปานกลาง	3
40 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.47	1.57	ปานกลาง	1
41 การมีส่วนร่วมในงานยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถรับส่งนักเรียน รถจักรยานยนต์นักเรียนใน โรงเรียน	4.05	1.97	ปานกลาง	8
42 การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการ ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป	4.17	1.99	ปานกลาง	6
รวม	4.17	1.82	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน	4.54	1.66	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและหนังสือเรียน ข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียน และข้อ 11 การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุนปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 19 การมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 13 การมีส่วนร่วมในโครงการเรียนฟรี 15 ปีของโรงเรียน และข้อ 18 การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 30 การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู ข้อ 26 การมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและ ครูที่ปรึกษา และข้อ 25 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 10 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 40 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ข้อ 34 การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน และข้อ 39 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกของโรงเรียน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครอง โดยรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.59	1.44	มาก	2
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.59	1.53	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.61	1.41	มาก	1
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.55	1.57	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.59	1.49	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า เครือข่ายผู้ปกครอง โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.85	1.23	มาก	1
2. การมีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียน	4.52	1.41	มาก	7
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและหนังสือเรียน	4.58	1.49	มาก	6
4. การมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.51	1.49	มาก	8
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินโรงเรียนและงานประกันคุณภาพทางการศึกษา	4.61	1.52	มาก	5
6. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะความสามารถทางวิชาการนักเรียน	4.48	1.45	ปานกลาง	10
7. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมชุมนุม	4.32	1.54	ปานกลาง	11
8. การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	4.48	1.48	ปานกลาง	10
9. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและจัดหาวิทยากรภายนอกในการจัดการศึกษา	4.49	1.43	ปานกลาง	9
10. การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไขปัญหานักเรียนติด O, ร, มส, และ มผ	4.76	1.31	มาก	2
11. การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุนปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	4.69	1.45	มาก	4
12. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานทางวิชาการของโรงเรียน	4.75	1.48	มาก	3
รวม	4.59	1.44	มาก	2

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13. การมีส่วนร่วมในโครงการเรียนฟรี 15 ปีของโรงเรียน	4.62	1.41	มาก	5
14. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ และวางแผนการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.64	1.45	มาก	4
15. การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุมบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ	4.41	1.64	ปานกลาง	8
16. การมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีในระนาบและนอกระบบของโรงเรียน	4.61	1.62	มาก	6
17. การมีส่วนร่วมในงานตรวจสอบภายใน	4.62	1.64	มาก	5
18. การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน	4.67	1.60	มาก	2
19. การมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.65	1.49	มาก	3
20. การมีส่วนร่วมในงานองค์กรสนับสนุนโรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมนักเรียนเก่า สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน	4.53	1.46	มาก	7
21. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.80	1.56	มาก	1
22. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ	4.38	1.45	ปานกลาง	9
รวม	4.59	1.53	มาก	2

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
23. การมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.62	1.47	มาก	5
24. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียน	4.57	1.26	มาก	7
25. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน	4.56	1.30	มาก	8
26. การมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา	4.58	1.25	มาก	6
27. การมีส่วนร่วมในงานเครือข่ายผู้ปกครอง	4.64	1.15	มาก	4
28. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครู การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	4.66	1.66	มาก	3
29. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน	4.66	1.72	มาก	3
30. การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู	4.67	1.28	มาก	2
31. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ	4.69	1.43	มาก	1
32. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล	4.46	1.60	ปานกลาง	9
รวม	4.61	1.41	มาก	1

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
33. การมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	4.45	1.60	ปานกลาง	8
34. การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน	4.59	1.46	มาก	7
35. การมีส่วนร่วมในงานอนามัยและตรวจสอบสุขภาพ ประจำปี	4.29	1.60	ปานกลาง	10
36. การมีส่วนร่วมในงานโภชนาการ อาหารและน้ำ ดื่ม ของโรงเรียน	4.63	1.61	มาก	5
37. การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์	4.64	1.79	มาก	4
38. การมีส่วนร่วมในการบริการชุมชนของ โรงเรียน	4.60	1.70	มาก	6
39. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและ ภายนอกของโรงเรียน	4.70	1.65	มาก	1
40. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.68	1.27	มาก	2
41. การมีส่วนร่วมในงานยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถรับส่งนักเรียน รถจักรยานยนต์นักเรียนใน โรงเรียน	4.65	1.54	มาก	3
42. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการ ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป	4.33	1.44	ปานกลาง	9
รวม	4.55	1.57	มาก	3
รวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน	4.59	1.49	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า เครือข่ายผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า เครือข่ายผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 10 การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไข ปัญหา นักเรียน ติด 0, ร, มส, และ มผ และข้อ 12 การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานทางวิชาการของโรงเรียน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า เครือข่ายผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 21 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ข้อ 18 การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน และข้อ 19 การมีส่วนร่วมในการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า เครือข่ายผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 31 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ ข้อ 30 การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู ข้อ 28 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครู การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง และ ข้อ 29 การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า เครือข่ายผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 39 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกของโรงเรียน ข้อ 10 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และข้อ 41 การมีส่วนร่วมในงานยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถรับส่งนักเรียน รถจักรยานยนต์นักเรียนในโรงเรียน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.71	1.40	มาก	2
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.56	1.59	มาก	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.54	1.45	มาก	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.77	1.38	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.65	1.46	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.60	1.45	มาก	6
2. การมีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียน	4.80	1.37	มาก	3
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและหนังสือเรียน	4.67	1.54	มาก	5
4. การมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.60	1.50	มาก	6
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินโรงเรียนและงานประกันคุณภาพทางการศึกษา	4.93	1.33	มาก	1
6. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะความสามารถทางวิชาการนักเรียน	4.87	1.19	มาก	2
7. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมชุมนุม	4.67	1.29	มาก	5
8. การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	4.60	1.45	มาก	6
9. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและจัดหาวิทยากรภายนอกในการจัดการศึกษา	4.60	1.30	มาก	6
10. การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไขปัญหานักเรียนติด 0, ร, มส, และ มผ	4.73	1.28	มาก	4
11. การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุนปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	4.87	1.36	มาก	2
12. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานทางวิชาการของโรงเรียน	4.53	1.68	มาก	7
รวม	4.71	1.40	มาก	2

ตาราง 10 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13 การมีส่วนร่วมในโครงการเรียนฟรี 15 ปีของโรงเรียน	4.80	1.32	มาก	2
14 การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ และวางแผนการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.73	1.71	มาก	3
15 การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุมบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ	4.40	1.59	ปานกลาง	7
16 การมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีในระบบและนอกระบบของโรงเรียน	4.27	1.62	ปานกลาง	8
17 การมีส่วนร่วมในงานตรวจสอบภายใน	4.07	1.71	ปานกลาง	9
18 การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน	4.67	1.80	มาก	4
19 การมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.67	1.50	มาก	4
20 การมีส่วนร่วมในงานองค์กรสนับสนุนโรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมนักเรียนเก่า สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน	4.60	1.64	มาก	5
21 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.87	1.36	มาก	1
22 การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ	4.53	1.64	มาก	6
รวม	4.56	1.59	มาก	3

ตาราง 10 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
23. การมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.53	1.88	ปานกลาง	8
24. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียน	4.33	1.54	ปานกลาง	7
25. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน	4.73	1.28	มาก	4
26. การมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา	4.47	1.19	ปานกลาง	5
27. การมีส่วนร่วมในงานเครือข่ายผู้ปกครอง	4.40	1.45	ปานกลาง	6
28. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตราค่าจ้างครู การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	4.87	1.30	มาก	2
29. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน	4.87	1.55	มาก	2
30. การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู	5.07	1.28	มาก	1
31. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ	4.80	1.26	มาก	3
32. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล	4.33	1.80	ปานกลาง	7
รวม	4.54	1.45	มาก	4

ตาราง 10 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
33. การมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	4.73	1.53	มาก	4
34. การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน	4.87	1.19	มาก	2
35. การมีส่วนร่วมในงานอนามัยและตรวจสุขภาพ ประจำปี	4.73	1.39	มาก	4
36. การมีส่วนร่วมในงานโภชนาการ อาหารและน้ำ ดื่ม ของโรงเรียน	4.93	1.10	มาก	1
37. การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์	4.93	1.03	มาก	1
38. การมีส่วนร่วมในการบริการชุมชนของ โรงเรียน	4.80	1.86	มาก	3
39. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและ ภายนอกของโรงเรียน	4.87	1.46	มาก	2
40. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.53	1.55	มาก	5
41. การมีส่วนร่วมในงานยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถรับส่งนักเรียน รถจักรยานยนต์นักเรียนใน โรงเรียน	4.80	1.15	มาก	3
42. การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการ ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป	4.53	1.51	มาก	5
รวม	4.77	1.38	มาก	1
รวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน	4.65	1.46	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 5 การมีส่วนร่วมในการประเมินโรงเรียนและงานประกันคุณภาพทางการศึกษา ข้อ 6 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะความสามารถทางวิชาการนักเรียน และข้อ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 21 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ข้อ 2 การมีส่วนร่วมในโครงการเรียนฟรี 15 ปีของโรงเรียน และข้อ 14 การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ และวางแผนการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 30 การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู ข้อ 27 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตราค่าจ้างครู การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ข้อ 27 การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน และข้อ 31 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 36 การมีส่วนร่วมในงานโภชนาการ อาหารและน้ำดื่ม ของโรงเรียน ข้อ 37 การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ข้อ 34 การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน ข้อ 39 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกของโรงเรียน ข้อ 38 การมีส่วนร่วมในการบริการชุมชน

ของโรงเรียน และข้อ 41 การมีส่วนร่วมในงานยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถรับส่งนักเรียน
รถจักรยานยนต์นักเรียนในโรงเรียน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ
โรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษา	ชาย		หญิง		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.59	1.10	4.58	1.01	0.074	0.941
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.61	1.16	4.58	1.03	0.271	0.787
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.63	0.88	4.59	0.86	0.435	0.664
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.57	1.06	4.54	1.03	0.205	0.838
รวมเฉลี่ย	4.60	0.90	4.57	0.85	0.276	0.782

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า เครือข่ายผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.440	2	1.220	1.102	0.333
	ภายในกลุ่ม	322.040	291	1.107		
	รวม	324.480	293			
ด้านการบริหารงาน งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3.028	2	1.514	1.266	0.284
	ภายในกลุ่ม	348.073	291	1.196		
	รวม	351.100	293			
ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.181	2	0.090	0.120	0.887
	ภายในกลุ่ม	219.632	291	0.755		
	รวม	219.813	293			
ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	0.557	2	0.279	0.255	0.775
	ภายในกลุ่ม	318.111	291	1.093		
	รวม	318.668	293			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.164	2	0.582	0.764	0.467
	ภายในกลุ่ม	221.522	291	0.761		
	รวม	222.685	293			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	8.950	3	2.983	2.742	0.043*
	ภายในกลุ่ม	315.530	290	1.088		
	รวม	324.480	293			
ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	7.526	3	2.509	2.118	0.098
	ภายในกลุ่ม	343.574	290	1.185		
	รวม	351.100	293			
ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2.304	3	0.768	1.024	0.382
	ภายในกลุ่ม	217.509	290	0.750		
	รวม	219.813	293			
ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	5.535	3	1.845	1.709	0.165
	ภายในกลุ่ม	313.133	290	1.080		
	รวม	318.668	293			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.088	3	1.029	1.359	0.255
	ภายในกลุ่ม	219.597	290	0.757		
	รวม	222.685	293			

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงต้องทำการทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการชอมเซฟเฟ่ ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน
ด้านการบริหารงานวิชาการ

อาชีพ	เกษตรกรรม		ค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	ข้าราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ
	\bar{X}	S.D.	4.50	4.88	4.34
เกษตรกรรม	4.63	-	0.124	0.250	0.293
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	4.50	-	-	0.374*	0.169
ข้าราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	4.88	-	-	-	0.543*
รับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ	4.34	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพข้าราชการ
หรือ รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ
โรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้ที่มีอาชีพค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
และรับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
การศึกษาของโรงเรียนสตึก

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
1. การดำเนินการของโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการบริการการศึกษา		
1.1 สร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน	173	46.88
1.2 การให้บริการชุมชนและให้บริการชุมชน	137	37.13
1.3 การให้ข้อมูล ข่าวสารในด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน	275	74.53
1.4 การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วม กิจกรรมของชุมชน	135	36.59
1.5 การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า ปราชญ์ชาวบ้านหรืออื่น ๆ	216	58.54
1.6 การแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของ โรงเรียน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล	220	59.62
1.7 อื่น ๆ เช่น ทำหน้าที่ส่งเสริมการร่วมกิจกรรม งานวิชาการ เผยแพร่งานบริการต่าง ๆ สู่ชุมชน และการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	34	9.21
รวม	1,190	

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
2. ความประสงค์ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนสตีก		
2.1 การมีส่วนร่วมใช้บริการและรับบริการ	102	27.64
2.2 การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ	126	34.15
2.3 การมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ	228	61.79
2.4 การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม แสดง ความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ	241	65.31
2.5 เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วม ตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมประเมินผล	158	42.82
2.6 อื่น ๆ เช่น ทำหน้าที่ตัดสินใจอนุมัติ และ ตรวจสอบการบริหารงบประมาณ และการ จัดซื้อจัดจ้างสื่อต่าง ๆ	12	3.25
รวม	867	
3. ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไม่เข้า ร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตีก		
3.1 ความรู้ความสามารถมีน้อย การศึกษาต่ำ	94	25.47
3.2 ไม่แน่ใจในหน้าที่และบทบาทของตนเอง	182	49.32
3.3 ภารกิจ หรือธุรกิจมาก ไม่มีเวลามาประชุม	151	40.92
3.4 ไม่เป็นความสำคัญในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง เพราะถูกขอร้องให้เป็น	36	9.75
3.5 คิดว่าคงช่วยอะไรไม่ได้เพราะการบริหาร การศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน	121	32.79

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
3.6 อื่น ๆ เช่น ไม่เข้าใจระบบการบริหารงานของโรงเรียน ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ มีขั้นตอนที่ซับซ้อน และโรงเรียนไม่เคยขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ	34	9.21
รวม	618	
4. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก		
ด้านการบริหารงานวิชาการ	112	30.35
ด้านการบริหารงานงบประมาณ	162	43.90
ด้านการบริหารงานบุคคล	70	18.97
ด้านการบริหารงานทั่วไป	115	31.17
รวม	459	

จากตาราง 15 พบว่า ข้อเสนอแนะการเกี่ยวกับการดำเนินการของโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการการศึกษาของโรงเรียนสตึก ส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ชุมชน (ร้อยละ 74.53) โดยมีวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ (ร้อยละ 65.31) ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่เข้าร่วมในการบริหารการศึกษา คือ (ร้อยละ 49.32) และความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ร้อยละ 43.90)

ตาราง 16 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตีก

ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ	แนวทางการแก้ไขปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดการพัฒนาส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการให้มีความก้าวหน้า	กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของนักเรียนทางวิชาการให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น	125	29.21
2. ควรเน้นพัฒนาคุณภาพทางวิชาการโดยจัดระดับของห้องเรียนให้มีความแตกต่างกันทุกระดับชั้น	มีการสอบคัดเลือกนักเรียน โดยจัดนักเรียนที่หรือเรียนดีแยกออกจากกลุ่ม อื่น ๆ อย่างชัดเจน	145	33.88
3. ขาดการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	ควรนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการใช้ เป็นสื่อการสอน โดยครูจะต้องมีความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อดังกล่าว	158	36.92
รวม		428	100
ปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ	แนวทางการแก้ไขปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดการตรวจสอบ ขาดความโปร่งใส	ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ควรสรุปและรายงาน ผลด้านงบประมาณให้มากขึ้น	171	54.63
2. ระบบการบริหารงานด้านการเงิน	ควรให้มีการตรวจสอบและแสดงความโปร่งใสในการบริหารงาน	142	45.37
รวม		313	100

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล	แนวทางการแก้ไขปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดการสร้างเครือข่าย ผู้ปกครองให้มีความต่อเนื่อง ในการดำเนินงาน	จัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองให้บ่อยครั้ง มากขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ เกิดขึ้น	161	38.70
2. พฤติกรรมของนักเรียนไม่ เหมาะสม	ดูแลแก้ไขปัญหานักเรียนหนีเรียน ขาด เรียน การทะเลาะวิวาท และยาเสพติด ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ	120	28.85
3. ขาดความต่อเนื่องในการ ดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ	จัดประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำ หน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานบุคคล และการบริหารเครือข่ายต่าง ๆ	135	32.45
รวม		416	100
ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป	แนวทางการแก้ไขปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนไม่มีรั้วรอบขอบชิด ทำให้นักเรียนหนีเรียนได้ง่าย	โรงเรียนควรจัดทำรั้วโรงเรียนเพื่อป้องกัน การหนีเรียนของนักเรียน	133	24.91
2. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ เหมาะสมสำหรับการ ดำเนินงานต่าง ๆ ของ สถานศึกษา	ควรดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลผ่าน ทางสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หอกระจาย ข่าวสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ ชุมชนได้รับทราบ	179	33.52
3. การประสานงานระหว่าง เครือข่ายต่าง ๆ ใช้เวลานาน	จัดตั้งเครือข่ายที่ทำหน้าที่ในการ ประสานงานเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	101	18.91
4. โรงอาหารมีขนาดเล็ก การ ระบายอากาศไม่เหมาะสม	โรงเรียนควรมีการปรับปรุง หรือสร้างโรง อาหารใหม่เพื่อรองรับกับจำนวนนักเรียน ที่มีมากขึ้นและปรับปรุงให้มีการถ่ายเท อากาศสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น	121	22.66
รวม		534	100

จากตาราง 16 พบว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารวิชาการส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งควรนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการใช้เป็นการสอน โดยครูจะต้องมีความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อดังกล่าว (ร้อยละ 36.92) ปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ ระบบการบริหารงานด้านการเงินเป็นหน้าที่ของฝ่ายบัญชีซึ่งยากแก่การตรวจสอบ ขาดความโปร่งใส ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ควรสรุปและรายงานผลด้านงบประมาณให้มากขึ้น (ร้อยละ 54.63) ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล คือ ขาดการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ซึ่งควรจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองให้บ่อยครั้งมากขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 38.70) ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หอกระจายข่าวสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้รับทราบ (ร้อยละ 33.52)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการ		
1.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ	9	45.00
1.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงานวิชาการ	6	30.00
1.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ	5	25.00
1.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ	15	75.00
1.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ	12	60.00
1.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ	13	65.00
1.7 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน และส่งเสริมความรู้แก่เครือข่ายผู้ปกครอง	3	15.00
รวม	63	
2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสตึก		
2.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	8	40.00
2.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	11	55.00
2.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	10	50.00
2.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13	65.00
2.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	18	90.00
2.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	17	85.00
2.7 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนเชิญเข้าร่วม และประชาสัมพันธ์งานวิชาการแก่ชุมชน	10	50.00
รวม	87	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน		
3.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	10	50.00
3.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	11	55.00
3.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	14	70.00
3.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน	17	85.00
3.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	13	65.00
3.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนาการเรียนการสอน	12	60.00
3.7 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมผู้ปกครองนักเรียน	5	25.00
รวม	82	
4. การมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน		
4.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	15	75.00
4.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	12	60.00
4.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	14	70.00
4.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการวัดผลและประเมินผล	17	85.00
4.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	9	45.00
4.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผล	11	55.00
4.7 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเข้าร่วมประชุมรับฟังแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ	8	40.00
รวม	86	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน		
5.1 กิจกรรมสอบปรับพื้นฐานนักเรียน	5	25.00
5.2 กิจกรรมแก้ไข 0, ร, มส นักเรียน	13	65.00
5.3 กิจกรรมตลาดนัดวิชาการ	11	55.00
5.4 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์	10	50.00
5.5 กิจกรรมแสดงผลงานนักเรียน ครูและบุคลากร ทางการศึกษา	15	75.00
5.6 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้ และประสานงานระหว่างเครือข่ายผู้ปกครอง ในด้านงานวิชาการ	14	70.00
รวม	71	
6. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน		
6.1 เป็นวิทยากรท้องถิ่น	12	60.00
6.2 เป็นสถานประกอบการหรือแหล่งเรียนรู้	11	55.00
6.3 ให้ข้อมูลนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านต่างๆ	13	65.00
6.4 ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ	18	90.00
6.5 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ	13	65.00
6.6 งานอื่น ๆ เช่น ประสานความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์งานวิชาการแก่หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่	10	50.00
รวม	77	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
7. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงบประมาณ		
7.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ	11	55.00
7.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ	12	60.00
7.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ	10	50.00
7.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรม ด้านงบประมาณ	17	85.00
7.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ	14	70.00
7.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านงบประมาณ	13	65.00
7.7 อื่น ๆ เช่น ร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณด้านกิจกรรม นักเรียน	2	10.00
รวม	79	
8. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณและการวางแผนใช้ จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สตึก		
8.1 เสนอแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	10	50.00
8.2 เบิกเงินแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	12	60.00
8.3 ได้รับเอกสารการจัดตั้งงบประมาณและการใช้จ่าย งบประมาณ	13	65.00
8.4 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณ	17	85.00
8.5 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการจัดตั้งงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณ	11	55.00
8.6 อื่น ๆ เช่น การบริจาคเงินช่วยเหลือกิจกรรมทางโรงเรียน	2	10.00
รวม	65	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมพัทธ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
9. การมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีของโรงเรียน		
9.1 จ่ายเงินบำรุงการศึกษานักเรียน	20	100.00
9.2 เบิกเงินโครงการเรียนฟรี 15 ปี	16	80.00
9.3 เบิกเงินทุนการศึกษาหรือทุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียน	7	35.00
9.4 เบิกเงินประกันชีวิตนักเรียนและเงินสวัสดิการอื่นๆ	9	45.00
9.5 ส่งเอกสารหลักฐานการเงิน	10	50.00
9.6 บริจาคเงินเพื่อเป็นทุนการศึกษานักเรียน	20	100.00
9.7 อื่น ๆ เช่น ร่วมประชุมรับฟังการดำเนินงานการใช้งบประมาณ ของทางโรงเรียน	13	65.00
รวม	92	
10. การมีส่วนร่วมในงานพัสดุของโรงเรียน		
10.1 ขายสินค้าให้โรงเรียน	9	45.00
10.2 บริจาคสิ่งของให้โรงเรียน	17	85.00
10.3 การจัดซื้อจัดจ้าง	13	65.00
10.4 การจัดจำหน่ายพัสดุประจำปี	10	50.00
10.5 อื่น ๆ เช่น การประชุมและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดซื้อพัสดุ ต่าง ๆ	18	90.00
รวม	67	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
11. การมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานของโรงเรียน		
11.1 กองทุนเพื่อการศึกษา	10	50.00
11.2 ทุนการศึกษานักเรียน	12	60.00
11.3 มูลนิธิกิตติ นรัฐกิจ	13	65.00
11.4 มูลนิธิธารประชานารถ	10	50.00
11.5 ทุนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและครู โรงเรียนสตึก	16	80.00
11.6 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น งานศิษย์เก่า การเข้าร่วมกิจกรรม ที่ทางโรงเรียนเชิญเข้าร่วม	8	40.00
รวม	69	
12. การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก		
ด้านการบริหารงานบุคคล		
12.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล	11	55.00
12.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล	12	60.00
12.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล	10	50.00
12.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านการบริหาร งานบุคคล	15	75.00
12.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล	14	70.00
12.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานงานด้านการบริหารงานบุคคล	14	70.00
12.7 อื่น ๆ เช่น ร่วมประชุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	12	60.00
รวม	88	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
13. การมีส่วนร่วมในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน		
13.1 เข้าร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน	13	65.00
13.2 เข้าร่วมกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	10	50.00
13.3 เข้าร่วมประชุมผู้ปกครองระดับชั้นเรียน	11	55.00
13.4 เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องเรียน /ระดับชั้น/ระดับ โรงเรียน	14	70.00
13.5 อื่นๆ เช่น กิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน	10	50.00
รวม	58	
14. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน		
14.1 การเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม	11	55.00
14.2 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน	15	75.00
14.3 การคัดเลือกนักเรียนเรียนดี คุณธรรม จริยธรรมเด่น	12	60.00
14.4 การมอบเกียรติบัตรและรางวัลแก่นักเรียน	10	50.00
14.5 อื่นๆ เช่น มีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนนักเรียน	15	75.00
รวม	63	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
15. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน		
15.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเล่นการพนัน	11	55.00
15.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาทะเลาะวิวาท	12	60.00
15.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาชู้สาว	10	50.00
15.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	14	70.00
15.5 อื่น ๆ การตรวจสอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้ง เตือนไปยังสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน	14	70.00
รวม	61	
16. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการพัฒนา การประกวด การคัดเลือก ครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือนักเรียน ของโรงเรียน		
16.1 การรับเอกสารและคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือนักเรียน	11	55.00
16.2 การประเมินนักเรียนรางวัลพระราชทาน	16	80.00
16.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน	16	80.00
16.4 การประเมินครูและบุคลากรทางการศึกษา	12	60.00
16.5 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น ร่วมคัดเลือกตัวแทนนักเรียน รับรางวัล ต่าง ๆ	9	45.00
รวม	64	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
17. การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก		
ด้านการบริหารงานทั่วไป		
17.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานทั่วไป	10	50.00
17.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับด้านการบริหารงานทั่วไป	12	60.00
17.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานทั่วไป	14	70.00
17.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรม		
ด้านการบริหารงานทั่วไป	19	95.00
17.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานทั่วไป	17	85.00
17.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านการบริหารงานทั่วไป	14	70.00
รวม	86	
18. การมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม		
ของโรงเรียน		
18.1 ใช้บริการด้านอาคารสถานที่	14	70.00
18.2 ประเมินความสะอาดโรงเรียน	10	50.00
18.3 เข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้	12	60.00
18.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนงานด้านอาคารสถานที่		
และสิ่งแวดล้อม	15	75.00
18.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านอาคารสถานที่		
และสิ่งแวดล้อม	16	80.00
18.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่		
และสิ่งแวดล้อม	16	80.00
18.7 อื่น ๆ เช่น ประสานความร่วมมือในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง		
และการอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม	12	60.00
รวม	95	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
19. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอก ของโรงเรียน		
19.1 กิจกรรมวันไหว้ครู	12	60.00
19.2 กิจกรรมกีฬาภายใน	11	55.00
19.3 กิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ	12	60.00
19.4 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้นำเพื่อประโยชน์	10	50.00
19.5 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติและวันพ่อแห่งชาติ	15	75.00
19.6 กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและปฐมนิเทศนักเรียน	18	90.00
19.7 อื่น ๆ กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	18	90.00
รวม	96	
20. การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ของโรงเรียน		
20.1 ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค	10	50.00
20.2 ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค	10	50.00
20.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค	9	45.00
20.4 ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรม งานสาธารณูปโภค	16	80.00
20.5 เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค	15	75.00
20.6 เป็นคณะกรรมการดำเนินงานสาธารณูปโภค	15	75.00
20.7 อื่น ๆ เช่น ประสานงานกับเครือข่ายเพื่อแก้ปัญหา และ ประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อร่วมช่วยเหลือ	14	70.00
รวม	89	

จากตาราง 17 พบว่า จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ควรให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ (ร้อยละ 75) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นคณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร้อยละ 90) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน (ร้อยละ 85) การมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน มีการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการวัดผลและประเมินผล (ร้อยละ 85) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งเป็นกิจกรรมแสดงผลงานนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา (ร้อยละ 75) ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีการให้การช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ (ร้อยละ 90) ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงบประมาณ โดยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านงบประมาณ (ร้อยละ 85) การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณและการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสตึก เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ (ร้อยละ 85) การมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีของโรงเรียน คือ การจ่ายเงินบำรุงการศึกษานักเรียน และบริจาคเงินเพื่อเป็นทุนการศึกษานักเรียน (ร้อยละ 100) การมีส่วนร่วมในงานพัสดุของโรงเรียน เช่น เข้าร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดซื้อพัสดุต่าง ๆ (ร้อยละ 90) การมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน คือ ทุนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและครู โรงเรียนสตึก (ร้อยละ 80) การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานบุคคล ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านการบริหารงานบุคคล (ร้อยละ 75) การมีส่วนร่วมในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยเป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องเรียน/ระดับชั้น/ระดับ โรงเรียน (ร้อยละ 70) การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน คือ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน และมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนนักเรียน (ร้อยละ 75) การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และการตรวจสอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้งเตือนไปยังสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน (ร้อยละ 70) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการพัฒนา การประกวด การคัดเลือก ครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือนักเรียนของโรงเรียน เช่น การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียน และการประเมินนักเรียนรางวัลพระราชทาน (ร้อยละ 80) การมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วม กิจกรรม ด้านการบริหารงานทั่วไป (ร้อยละ 95) การมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน คือ เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และเป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 80) การมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกของโรงเรียน คือ กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและปฐมนิเทศ นักเรียน และกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น (ร้อยละ 90) การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ของโรงเรียน คือ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรม งานสาธารณูปโภค (ร้อยละ 80)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การดำเนินการของโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการ การศึกษา		
1.1 สร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน	11	55.00
1.2 การให้บริการชุมชนและให้บริการชุมชน	11	55.00
1.3 การให้ข้อมูล ข่าวสารในด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน	14	70.00
1.4 การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกิจกรรมของชุมชน	14	70.00
1.5 การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า ปราชญ์ชาวบ้าน หรืออื่น ๆ	17	85.00
1.6 การแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมประเมิณผล	12	60.00
1.7 อื่น ๆ ประชุมวางแผน สำหรับการดำเนินงาน และนำผลที่ได้ เสนอต่อหน่วยงานต่าง ๆ	7	35.00
รวม	86	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ความประสงค์ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนสตึก		
2.1 การมีส่วนร่วมใช้บริการและรับบริการ	8	40.00
2.1 การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ	15	75.00
2.1 การมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนหรือร่วมกิจกรรม ด้านต่าง ๆ	17	85.00
2.1 การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นหรือ ให้ข้อเสนอแนะ	16	80.00
2.1 เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมประเมินผล	11	55.00
2.1 อื่น ๆ เช่น การเข้าร่วมประชุมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การมีส่วน ร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3	15.00
รวม	70	
3. ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไม่เข้าร่วม ในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนสตึก		
3.1 ความรู้ความสามารถมีน้อย การศึกษาค่ำ	3	15.00
3.2 ไม่แน่ใจในหน้าที่และบทบาทของตนเอง	8	40.00
3.3 ภารกิจ หรือธุรกิจมาก ไม่มีเวลามาประชุม	4	20.00
3.4 ไม่เป็นความสำคัญในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง เพราะถูกขอร้อง ให้เป็น	-	-
3.5 คิดว่าคงช่วยอะไรไม่ได้เพราะการบริหารการศึกษาเป็นหน้าที่ ของโรงเรียน	1	5.00
3.6 อื่น ๆ เช่น การเสนอความคิดเห็นอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของ โรงเรียน, ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน	6	30.00
รวม	12	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
4. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนสตึก		
4.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ	18	90.00
4.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ	16	80.00
4.3 ด้านการบริหารงานบุคคล	12	60.00
4.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป	15	75.00
รวม	61	

จากตาราง 18 พบว่า จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า ราษฎรชาวบ้านหรืออื่น ๆ (ร้อยละ 85) ความประสงค์ที่ ต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ควรให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ (ร้อยละ 85) ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไม่เข้าร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก คือ ไม่แน่ใจในหน้าที่และบทบาทของตนเอง (ร้อยละ 40.00) และ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ (ร้อยละ 90)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. ความสำคัญของการวิจัย
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. เครือข่ายผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน
2. เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน

3. เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. นำสารสนเทศที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 60 คน เครือข่ายผู้ปกครอง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 5, 6 จำนวน 42 ห้องเรียนๆ ละ 7 คน รวมจำนวน 294 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 369 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำข้อมูลและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนมาเป็นแนวทางพัฒนาในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 10 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้น โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 42 ข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก

และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 369 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาร้อยละ

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ประกอบการและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดอันดับความสำคัญ

4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ใช้การทดสอบค่าที

4.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการที่มีอายุ และอาชีพแตกต่างกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ เซฟเฟซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน

5. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อหาความสอดคล้องของข้อมูลนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนาเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพเป็นเครือข่ายผู้ประกอบการ อายุระหว่าง 35 – 45 ปี และมีอาชีพเกษตรกร

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก พบว่า ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ประกอบการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

อยู่ในระดับมาก 10 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 10 การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ดัดตาม แก้ไข ปัญหานักเรียนคิด 0, ร, มส และ มผ และข้อ 11 การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุนปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 22 การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ ข้อ 19 การมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อ 18 การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 30 การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู ข้อ 31 มีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ และข้อ 26 การมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 40 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ข้อ 42 การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป ข้อ 34 การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน และข้อ 37 การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก พบว่า

3.1 เครือข่ายผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น เครือข่ายผู้ปกครองที่มีอาชีพข้าราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้ที่มีอาชีพค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ชุมชน มีวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่เข้าร่วมในการบริหารการศึกษา คือ ไม่แน่ใจในบทบาทหน้าที่ของตน และความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก คือ ด้านการบริหารงบประมาณ

5. ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารวิชาการส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งควรนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการใช้เป็นสื่อการสอน โดยครูจะต้องมีความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อดังกล่าว ปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ ระบบการบริหารงานด้านการเงินเป็นหน้าที่ของฝ่ายบัญชีซึ่งยากแก่การตรวจสอบ ขาดความโปร่งใส ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ควรสรุปและรายงานผลด้านงบประมาณให้มากขึ้น ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล คือ ขาดการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ซึ่งควรจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองให้บ่อยครั้งมากขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หอกระจายข่าวสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้รับทราบ

อภิปรายผล

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก พบว่า ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป

ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากชุมชนที่ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความตระหนักและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งทำให้ได้รับรู้การบริหารงานของสถานศึกษา ชุมชนสามารถชี้แนะแนวทางการบริหารที่เป็นประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 6 - 17) ได้กล่าวตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยตรงเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการกระจายอำนาจการศึกษา ส่วนสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 14-15) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยองค์คณะบุคคล และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู และกระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 152-157) ได้กล่าวถึงการบริหาร โดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) นี้เป็นรูปแบบการบริหาร (Management Model) ที่มีระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม ที่บทบาทของผู้มีส่วนร่วมเป็นแบบหุ้นส่วน หรือหุ้น (Partner) ของผู้ที่มีส่วนได้เสียหรือที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตรง เป็นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียรูปแบบที่นิยมใช้กันมาก คือ บริหาร โดยคณะกรรมการ โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ตัวแทนครูตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันบริหาร โรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หรือตอบสนองและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ของผู้ปกครอง และของชุมชนให้มากที่สุดสอดคล้องกับการศึกษาของเบลล์ (Bell. 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในมลรัฐหลุยเซียนาและเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของกรรมการ โรงเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประสาท เทียงอยู่ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านมูลเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด และงานบริหารบุคคลมีส่วนร่วมในระดับมาก กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก กิตติศักดิ์ เทียงมน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเขียน วงศ์ทองดี (2553 : 78) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียน วัดลาดศรีพรหม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดลาดศรีพรหม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) พบว่า ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไข ปัญหา นักเรียนคิด 0, ร, มส และ มผ และการมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุนปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากทาง โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบผลการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนจะได้เล็งเห็นประโยชน์และความจำเป็นของการศึกษา โรงเรียนจึงเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเข้าร่วมประชุมในระดับที่น่าพอใจ และโรงเรียนได้ใช้โอกาสนี้นำเสนอและขอมติในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ ซึ่งผู้ปกครองก็อนุญาติและร่วมปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ใฝ่รู้ และเห็นความสำคัญของการศึกษาโดยให้ข้อเสนอแนะ ช่วยเหลือในการจัดสภาพเหตุการณ์นักเรียน ติดตามผลการเรียนของบุตรหลานเพื่อให้บุตรหลานใส่ใจในการศึกษามากยิ่งขึ้น ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง ควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ และการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากชุมชนส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย จึงไม่มีความรู้เรื่องการบริหารเกี่ยวกับพัสดุ และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศึกษา นอกจากนี้ชุมชนในแต่ละครอบครัวมีจำนวนบุตรหลานมาก เวลาส่วนใหญ่จึงสูญเสียไปกับการประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งต้องดูแลเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนธรรมชาติของชุมชนที่ไม่ค่อยยกกล้าแสดงออกเป็นพื้นฐาน ชุมชนจึงใช้เวลาในการประกอบอาชีพมากกว่า

ที่จะมีส่วนร่วมในการสรรหาทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนซึ่งภาระเหล่านี้จะเป็นหน้าที่ของครูหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในการบริหารงานด้านนี้อยู่แล้ว ซึ่งชุมชนเห็นว่าโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษามาดีแล้ว เพียงแต่มีข้อเสนอแนะในบางโอกาสเท่านั้น ส่วนลักษณะของการมีส่วนร่วมชุมชนต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏว่าชุมชนต้องการมีส่วนร่วมในการรับฟัง ร่วมคิด ร่วมประชุมแก้ปัญหา และความต้องการของชุมชนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาร่วมจัดกลุ่มการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ร่วมจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ร่วมหาทุน และสนับสนุนนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร่วมรับรู้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมทำกิจกรรมและร่วมรับผลที่เกิดขึ้น ในการดำเนินการร่วมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ให้แก่กิจกรรม ร่วมติดตามตรวจสอบการจัดกิจกรรม รับรู้รับทราบ ร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของชุมชนแก่โรงเรียน ร่วมตรวจสอบติดตามประเมินผล การประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงแก่โรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในชุมชน คือ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมหรือมีภาระมาก สถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมกีฬา โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย และชุมชนไม่เห็นความสำคัญของโรงเรียน รวมทั้งขาดความร่วมมือระหว่างองค์กร ดังนั้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนมากขึ้น และแจ้งข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอให้ผู้ปกครองในชุมชนได้รับทราบ เพื่อประสานงานความร่วมมือกันในการพัฒนาสถานศึกษามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 14-15) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชน โดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาให้เข้าใจในหลักการและวิธีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบบริหารใหม่ และประดิษฐ์ สีดาพล (2552 : 15) ได้กล่าวว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นการให้ความร่วมมือและวางแผน ร่วมมือประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและประชาชนในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญในแง่ที่โรงเรียนจะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ความคิด เจตคติที่ไม่ดีเดิมๆ ตลอดจนสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเห็นเจตนาที่ดีของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ตลอดจนคอยชักจูงให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นต้น และจุฑาทาพงศ์ เลี้ยงตน (2549 : 55) ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้

สถานศึกษาคำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงาน ด้านวิชาการ ได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก เป็นการทำให้สถานศึกษาพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับ การศึกษาของ ประสาท เทียงอยู่ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านมูลเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานวิชาการ ชุมชนมีส่วนร่วมใน ระดับมากที่สุด ส่วนประติษฐ์ สีดาพล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการศึกษาของ โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ชุมชนมีความต้องการให้มีการร่วมจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดเวลาเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดทำหลักสูตร ท้องถิ่น การร่วมจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการจัดหาสื่อการเรียนรู้

2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือการมีส่วนร่วม ในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุ ของนักเรียน

ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่ชุมชนจะมีส่วนร่วมเข้าประชุมเพื่อรับทราบการรายงานผลการใช้ งบประมาณของโรงเรียน การมีส่วนร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบด้านงบประมาณ การช่วยเหลือระดมทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น ฝ่าป่าการศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียน และสมทบทุน

ในการซื้ออุปกรณ์การเรียน ซึ่งในการเข้าร่วมประชุมตามวาระต่าง ๆ ทำให้ได้รับทราบการรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียนในทุกภาคเรียนและทุกปีการศึกษา นอกจากนี้ชุมชนยังช่วยเหลือในรูปแบบกำลังเงินในกรณีที่มีฐานะที่จะช่วยเหลือได้ ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์การเรียน ในส่วนที่โรงเรียนไม่สามารถช่วยเหลือได้ทุกคน ซึ่งชุมชนมีแนวคิดสอดคล้องกับทางโรงเรียนว่า การพัฒนาโรงเรียนในทุกด้านนั้น เป็นที่มาของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุตรหลานของตนด้วย อันเป็นความต้องการสูงสุดของชุมชน โดยอาศัยบุคลากรครูในโรงเรียน ชุมชนจึงพยายามที่จะรับทราบผลการใช้งบประมาณของโรงเรียนอย่างใกล้ชิดซึ่งจุฑาทพงค์ เลี้ยงตน (2549 : 56) ได้กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ และเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ส่วนการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากชุมชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจระเบียบวิธีการจัดหาพัสดุ และการสรรหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการศึกษาซึ่งเป็นขั้นตอนของทางราชการที่มีความซับซ้อนยากแก่การทำความเข้าใจได้ทำให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของอรพินท์ โพร (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็กของชุมชนนอกเขตเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านงบประมาณ พบว่า ชุมชนมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประดิษฐ์ สีดาพล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโลกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ ชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ การควบคุม กำกับ การบริหารงบประมาณ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การสนับสนุนทุนการศึกษา และการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสติก โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การมีส่วนร่วม

พัฒนาวิทยฐานะ และการมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา

ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากชุมชนได้มีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมา โดยตลอดและมีความคาดหวังว่า คณะผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนจะเป็นผู้ที่ให้ การอบรมสั่งสอน หรือพัฒนาศักยภาพของบุตรหลานของตนให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งทางโรงเรียน ได้ตระหนักและรู้สึกภาคภูมิใจในความเชื่อมั่นของชุมชนมาโดยตลอด จึงมีการประชุมชี้แจง และ สร้างแนวปฏิบัติให้กับบุคลากรในโรงเรียน ทั้งในงานสอนในโรงเรียน ตลอดจนการปฏิสัมพันธ์ กับชุมชนในวาระต่าง ๆ พร้อมกันนี้ทางโรงเรียนก็ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ของครูในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือประสานความสัมพันธ์ ติดต่อประสานงาน กับครูประจำชั้น ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจครู การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ส่งเสริม ความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ และการมีส่วนร่วมในงานหัวหน้าระดับชั้นและครูที่ปรึกษา การช่วยเหลือบุตรหลานในการเตรียมอุปกรณ์การเรียน การแก้ไขปัญหาด้านการเรียนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องซึ่งจุฑาทพวงศ์ เลียงตน (2549 : 56) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ทำให้เกิดความคล่องตัว อีสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้ เกิดผล และในขณะที่ชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผล การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ วิธีการแนวทางการปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของทางราชการและแนวทางดังกล่าวเป็นความ รับผิดชอบของสถานศึกษาโดยตรงที่จะจัดทำเป็นรายงานประจำปีอยู่แล้ว นอกจากนี้การที่ โรงเรียนสตึก มีนักเรียนเป็นจำนวนมากมาจากหลายหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านล้วนอยู่ห่างไกลกันซึ่ง ทางโรงเรียนไม่สามารถที่จะเชิญชุมชนทุกคนเข้ามาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้เนื่องจากเป็น การดำเนินงานที่ต้องอาศัยระยะเวลา ซึ่งทางโรงเรียนเห็นว่าจะเกิดความยุ่งยากในการที่จะเชิญ ชุมชนเข้ามาในทุกภาคส่วนได้หมด ประกอบกับงบประมาณที่มีอย่างจำกัด ความสะดวกอื่น ๆ ซึ่งเป็นภาระยากที่ชุมชนจะเข้าร่วมได้ ชุมชนจึงมักจะไม่ค่อยให้ความสนใจในการดำเนินการในเรื่อง ดังกล่าวซึ่งกึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก

ยกเว้นการกำกับติดตามผลการใช้งบประมาณ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของเบลล์ (Bell, 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในมลรัฐหลุยเซียนาและเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของกรรมการโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า กรรมการโรงเรียนมีระดับความคาดหวังในงานด้านบริหารงานบุคคลในระดับมากที่สุด ประดิษฐ์ สีดาพล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ชุมชนต้องการโอกาสการเข้าร่วมชุมชน การเสนอแนะในการปฏิบัติงานของครู การจัดการเรียนการสอนตามวิชาเอก การพัฒนาครูตลอดจนการร่วมมือสนับสนุนช่วยเหลือครูในการจัดทำข้อมูลนักเรียนและประสาท เทียงอยู่ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านมูลเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงานบริหารบุคคลมีส่วนร่วมในระดับมาก

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์

ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทางเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น งานประเพณีแห่เทียนพรรษา งานประเพณีแข่งขันเรือยาว และงานวันแม่ เป็นต้น โดยมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป นอกนี้ยังได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะของการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อกระจายข่าวหมู่บ้าน การแจกแผ่นพับ และจัดทำวีดิทัศน์นำเสนอผลงานของนักเรียนในวาระต่างๆ นอกจากนี้โรงเรียนได้มีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับครูที่ปรึกษาเพื่อรับทราบเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในด้านพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งขวัญชัย จะเกรง (2551 : 41-42) ได้กล่าวว่าการบริหารทั่วไปเป็นการวางแผนการบริหารและแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อปรับปรุงพัฒนางานและกิจกรรมต่างๆ

ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ชุมชนมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในงานอนามัยและตรวจสุขภาพประจำปี และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยจึงเห็นว่า การปฏิบัติดังกล่าวเป็นเรื่องของทางโรงเรียนโดยตรง ซึ่งตนเองไม่มีความถนัดเกรงว่าอาจจะทำให้โรงเรียนลำบากใจ ในขณะเดียวกันโรงเรียนอาจไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนด้านการพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ด้านสาธารณสุขมากนัก ด้วยโรงเรียนเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติและมีการจัดกระทำอย่างเป็นขั้นตอนซึ่งชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านนี้ และไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกับทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่องได้ โรงเรียนจึงจัดกระทำเอง และเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาเท่านั้น สอดคล้องกับการศึกษาของกิตติศักดิ์ เทียงมน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และประยุทธ ปันทนา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่สี อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับสูง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ของเครือข่ายผู้ปกครองที่มีเพศและอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนสตึก ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะมีรับรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าในการศึกษาของบุตรหลาน จึงส่งผลต่อความคิดในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเหมือนกัน ประกอบกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันทางสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะมาตรา 8 (2) ความว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 29 ความว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนนำความรู้ไปใช้ในการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา

และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการพัฒนาระหว่างชุมชน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายการศึกษากำหนด โดยเฉพาะโรงเรียนสตึก ได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาโดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรงจากชุมชน จึงเป็นเหตุผลที่ระดับการปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่าง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับกึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก พบว่า เครือข่ายผู้ประกอบการที่มีอาชีพข้าราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานวิชาการ มากกว่าผู้ที่มีอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก เครือข่ายผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างซึ่งกลุ่มอาชีพเหล่านี้ทำงานหนัก เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวและเพื่อการศึกษาของลูกหลาน จึงไม่ค่อยมีเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมของบุตรหลาน ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสามารถแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ จึงมี โอกาสที่จะรับรู้การดำเนินงานของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ และรับรู้ผลการปฏิบัติซึ่งทางโรงเรียนได้รายงานให้รับทราบอย่างค่อเนื่องสอดคล้องกับแนวคิดของธานี คลังชำนาญ (2548 : 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นวิธีการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าร่วมในการทำงาน การตัดสินใจช่วยเหลือ สนับสนุน เสนอแนะ หรือวิธีการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพหรือ ประสิทธิภาพ และกิตติศักดิ์ เทียงมน (2553 : 9) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วม เป็นการกระทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ด้วยความรับผิดชอบร่วมกันมีการประสานร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้อันเป็นผล ก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็น ถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเครือข่าย และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึก เป็นเจ้าของเครือข่าย ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนเครือข่ายที่ ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของผดุง พัทธ์ประ โคน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร

สถานศึกษาของชุมชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรีเขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรีเขต 2 โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึกด้านการบริหารวิชาการส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งควรนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการใช้เป็นสื่อการสอน โดยครูจะต้องมีความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อดังกล่าว ปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ ระบบการบริหารงานด้านการเงินเป็นหน้าที่ของฝ่ายบัญชีซึ่งยากแก่การตรวจสอบ ขาดความโปร่งใส ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ควรสรุปและรายงานผลดำเนินงานให้มากขึ้น ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล คือ ขาดการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ซึ่งควรจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองให้บ่อยครั้งมากขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หอกระจายข่าวสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้รับทราบที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาปัจจุบัน สถานศึกษาจะต้องมีการประสานงานกับชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นมากที่สุด โดยเน้นให้ชุมชนได้เข้ามาบริหารจัดการร่วมกับสถานศึกษาทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญาและมวลประสบการณ์อันมีคุณค่าของแต่ละคน โดยถือว่าชุมชน อันประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ มาร่วมกันรับผิดชอบ และมีพันธกิจร่วมกันในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชนและท้องถิ่น และมีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคที่มีความก้าวหน้าทาง ด้านเทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัย ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวชุมชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเป็นไปด้วยความเต็มใจ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องรับฟังและนำไปปรับปรุงเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสามารถประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้อย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล (2547 : 47) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานั้นพื้นฐาน ควรต้องมีการชักชวนโดยการมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากการชักชวนโดยสถานศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องถึงได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจหรืออาสาสมัครเข้ามา

มีส่วนร่วม ซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ และอนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2553 : 14) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการทำงาน ที่บุคคลหรือคณะบุคคลปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกันในองค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุ จุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัด สำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยสามารถสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตึก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย ไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนสตึกทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้เกิดคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยิ่งขึ้นในปีต่อไป

1.2 ควรนำผลการวิจัยมาวางแผนจัดทำกิจกรรม/โครงการและจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี เพื่อปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน สตึก ทั้ง 4 ด้าน ให้เกิดรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

1.3 ควรนำผลการดำเนินงานในกิจกรรม/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน นำมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วม ของชุมชน เพื่อประเมินผลและรายงานผลต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และเพื่อปรับปรุงพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนในปีต่อไป

1.4 ควรสร้างเครือข่าย/องค์กรของผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน / สมาคมศิษย์เก่า / ปราชญ์ชาวบ้านและอื่นๆ เพื่อเข้ามาช่วยเหลือในกิจการ ของโรงเรียนอย่างกว้างขวางและเป็นอิสระ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา ช่วยแก้ปัญหา ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วยกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมกิจกรรม ร่วมประเมินผล และชื่นชมความสำเร็จร่วมกันในทุก ๆ ด้าน ให้เกิดคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 32

2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียน ในทัศนะของครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กับคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อที่จะได้ข้อมูลการค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.4 ควรศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.5 ควรมีการศึกษาถึงกระบวนการ และวิธีการที่จะเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ชมดี. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- , (2549). รายงานการศึกษาผลการดำเนินงานการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- , (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. (เอกสารประกอบการอบรม). นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- กิตติศักดิ์ เทียงมน. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุริรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2548). กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- กฤษดา ผุขพรหม. (2548). การพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านหนองบัวหลวง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ขวัญชัย จะเกรง. (2551). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทตรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จุฑาพงศ์ เลี้ยงตน. (2549). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานีเขต 1. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยปทุมธานี.
- เฉลิม เกิดโมลี. (2549). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูศรี สนิทประชากร. (2552). เอกสารประกอบการสอน : หลักการบริหารการศึกษา. เลข : สมพงศ์การพิมพ์.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2549). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด นครนายก (เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา). นครนายก : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถวิล มาตรฐาน. (2548). การปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารจัดการ School - Based Management : SBM. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- ธานี คลังชำนาญ. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคายเขต 2. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระ รุญเจริญ และวาสนา ศรีไพโรจน์. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นริวรรณ พรหมชุม และคณะ (2549). การมีส่วนร่วมของกรรมการประจำโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประคิษฐ์ สีดาพล. (2552). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) นุริรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนุริรัมย์.
- ประยุทธ์ ปันทนา. (2548). ความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประสาท เทียงอยู่. (2548). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). เพชรบูรณ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.

บุรีรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2549). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ :

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปัญญา แก้วเกียร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2549). การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้

โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

ผดุง พิชัยประโคน. (2550). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนในหมู่บ้านป้องกัน

ตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).

บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เพ็ญน วังศ์ทองดี. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดลาดศรีธา

ราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครนายก :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พยอม วงศ์สารศรี. (2548). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พรานนกการพิมพ์.

พนิดา ทิตี. (2549). ความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

การบริหารการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาพ.ศ. 2542 (แก้ไข) พ.ศ. 2545 :

กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศิลปากร.

เพ็ญศรี ภู่อุทัย. (2550). งบประมาณเพื่อการวางแผนและควบคุมกำไรสำหรับผู้บริหาร

และนักลงทุน. เชียงใหม่ : โกลบอลวิชั่นจำกัด.

พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2549). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี :

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

พิทยาภรณ์ มานะจตุ. (2549). การจัดและบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. เชียงใหม่ :

แพรวการพิมพ์.

- พินิจ พรหมณ์แก้ว. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชนในโรงเรียนเทศบาล 7 บ้านหนองตาพุด เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- โรงเรียนสตึก. (2553). รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 2553. บุรีรัมย์ : โรงเรียนสตึก.
- (2554). คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนสตึก 2554. บุรีรัมย์ : โรงเรียนสตึก.
- วรัชพร แสงนภาพวร. (ม.ป.ป.) “เสอเพลอ โมเดล : การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน,” ก้าวใหม่ การปฏิรูปการบริหาร : แนวคิด ประสพการณ์ การวิจัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- วันชัย คณิศ โมนุท และไกร เกษทัน. (2550). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วันชัย วัฒนศัพท์. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร. (2552). ค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 จาก <http://www.ratanaua.mymanindata.com>.
- ศิวา กภาพแสน. (2549). การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนหนองสอพิตยาคม อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาลสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล. (2547). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. คุษฎิณีพนธ์ ปร.ค. (สังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมสมัย เฟื่องงาม. (2549). “การร่วมมือของชุมชนและโรงเรียน,” วารสารการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. 12 : 7-12.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2548,มกราคม). “รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา,” วารสารวิชาการ. 8 : 9-11.
- สามารถ ชัยบุรินทร์. (2549). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 – 4 ของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- พินิจ พรหมณ์แก้ว. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชนในโรงเรียนเทศบาล 7 บ้านหนองตาพุด เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- โรงเรียนสตึก. (2553). รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 2553. บุรีรัมย์ : โรงเรียนสตึก.
- . (2554). คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนสตึก 2554. บุรีรัมย์ : โรงเรียนสตึก.
- วรัยพร แสงนภาพวร. (ม.ป.ป.) “เสอเพลอ โมเดล : การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ตำบลเป็นฐาน,” ก้าวใหม่ การปฏิรูปการบริหาร : แนวคิด ประสบการณ์ การวิจัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- วันชัย ดนัยดโมนุท และไกร เกษทัน. (2550). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วันชัย วัฒนศัพท์. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร. (2552). ค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 จาก <http://www.ratanaua.mymanindata.com>.
- สิวา กาพแสน. (2549). การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนหนองสอพิตยาคม อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล. (2547). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. คุยฎิณีพนธ์ ปร.ค. (สังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมสมัย เฟื่องงาม. (2549). “การร่วมมือของชุมชนและโรงเรียน,” วารสารการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. 12 : 7-12.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2548,มกราคม). “รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา,” วารสารวิชาการ. 8 : 9-11.
- สามารถ ชัยบุรินทร์. (2549). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 – 4 ของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหาร
โรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันพระปกเกล้า. (2546).
รายงานการวิจัยการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546, มิถุนายน - กรกฎาคม). "หน้าที่ความ
รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา," ประชาศึกษา. 53 (5) : 6-17.
- (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตาม กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์
และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2553). การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2549). การบริหารเขตพื้นที่การศึกษา : เพื่อคุณธรรมการศึกษา.
กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. (2549). รายงาน
ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษารอบสอง. กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา
- (2553). สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รอบสาม. กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา.
- สำราญ หาญประเสริฐ. (2549). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2552). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ปัญญาชน.
- สุรัชย์ ทองทวี. (2550). การรับรู้ในการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2549). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

- อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2553 ก). **เครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการและการนำ**. นุริรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- . (2553 ข). **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. นุริรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2548). **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อรพินท์ โปรี. (2548). **ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็กของชุมชน นอกเขตเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Bell, M. S. (2005). **The Relationships among Selected Demographic Variables School Settings, Attendance in Leadership Academics, and the Self Perceptions of Secondary School Principals.**(online). Louisiana Tech University. Available :[http://www lib.umi.com/dissertations](http://www.lib.umi.com/dissertations).
- Bruce, L. J. (1999). "The Role of Elementary Participation in School Community Relation." **Dissertation Abstracts International**. 32(6) : 6028 – A.
- Caldwell, B. J. (2003). **Education Decentralization Revisited School-based Management**. The Third International. Bangkok: Forum on Educational Reforms.
- Cheng, Y. C. (1996). **School Effectiveness and School Based Management : A Mechanism for Development**. London : The Falmer Press.
- Craff, F. C. (1997). "Community Attitudes Toward Education and Levels of Participation in School Affairs" **Dissertation Abstracts International**. 46(8) : 1523.
- David, J. L. (1996). "The Who, What, and Way of Site-based Management." **Educational Leadership**. 53(4) : 4-9.
- Harris, A. M. (1998, December). " School – Community Relationship : A Namibian Cast Study." **Dissertation Abstracts International**. 36(6) : 1437.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). " Determining Sample Size for Research Activities." **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607 –610.

Mathie, A. et al. (1997). **Stakeholder Participation in Evaluative : How Important is Diversity**. New Jersey : Prentice – Hall.

The World Bank Group. (2000). **Female School Participation in West Africa : Success Factor**. Retrieved 19 August 2003, from <http://www.worldbank.org/afr/findings/english/find164.htm>.

Wilcox, B. W. L. & Reutzell, D. R. (1997). **Effects of Task Roles on Participation and Productivity in Intermediate Grade**. Columbus : Charles & E. Merrill.

Rideout, F. D. (1997, February). “ School – based Management for Small Shool in New Foundland and Labrader.” **Dissertation Abstracts International**. 57(8) : 3348.

บุคลากรกรม

- โกวิทช์ นาพิมพ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่สำนักงานเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555.
- เชิดศักดิ์ ภัทรานนท์อุทัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บริษัทสยามขานยนต์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2555.
- ณัฐพงษ์ เผ่าอรุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านพักโรงพยาบาลสตึก ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2555.
- ทวิ สาราญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ทำการกำนัน หมู่ที่ 1 ชุมชนสนามม้า ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2555.
- ทวิศักดิ์ พลพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 170/18 หมู่ที่ 16 ชุมชนประชาบูรณะ ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2555.
- ทรัพย์ทวิ มุขวัตติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 381/3 หมู่ที่ 16 ชุมชนประชาบูรณะ ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555.
- นิทัศน์ วงศ์สนิท เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 155 หมู่ที่ 17 บ้านนิคมสมบูรณ์ ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2555.
- นัฐพงษ์ จำปาชุม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ 182 หมู่ที่ 7 บ้านยางน้ำใส ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555.
- บุญจันทร์ ดวงทุ่งสา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 54/2 หมู่ที่ 4 บ้านหนองม่วง ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555.
- ปณิเทพ วีระภัทรกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ร้านปณิเทพก่อสร้าง ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2555.
- ปริญญญา เจริญพานิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 16 ชุมชนประชาบูรณะ ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2555.
- ประจักษ์ ตั้งอุทัยกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 71/1 หมู่ที่ 1 ชุมชนสตึก ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2555.
- ปาริชาติ บรรณประสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศีลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2555.

พูนศรี ของเลิศ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศิลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 395 หมู่ที่ 1
 ชุมชนสนามม้า ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2555.
 พิระพงศ์ เจริญพันธุ์วงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศิลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ ห้องผู้อำนวยการ
 โรงเรียนสตึก ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555.
 พวง ทาวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศิลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 16
 บ้านคอนมนต์ ตำบลคอนมนต์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2555.
 วรพจน์ วิบูลย์วิริยะสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศิลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 401/14
 หมู่ที่ 1 ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2555.
 วสันต์ พนมรัมย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศิลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 240 หมู่ที่ 10
 ชุมชนสตึกบูรพา ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555.
 สำราญ โคตรวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศิลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 11
 บ้านโนนสำราญ ตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2555.
 อภิวัฒน์ กระแสจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุพรรณ ศิลาเนร เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
 หมู่ที่ 4 บ้านหนองม่วง ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม
 2555.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

**วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**

ผู้วิจัย

นายสุพรรณ ศิลาเพชร

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ รุ่นที่ 15

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน ประธานกรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประสานสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือ ตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมสนับสนุน ร่วมประชุม ให้ความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมประเมินผลในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open form) เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ไปรคตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นทุกข้อ เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึกต่อไป

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายสุพรรณ ศีลาเณร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูล โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตรงหน้าข้อความที่เป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. สถานภาพ

☐ ผู้นำชุมชน	☐ เครือข่ายผู้ปกครอง
☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	
3. อายุ

☐ ต่ำกว่า 35 ปี	☐ ระหว่าง 35 – 45 ปี
☐ สูงกว่า 45 ปีขึ้นไป	
4. อาชีพ

☐ เกษตรกรรม	☐ ค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
☐ ข้าราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	☐ รับจ้างทั่วไป หรือ อื่นๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาแล้วแสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของท่านตามรายการ

ในแต่ละด้านว่าอยู่ในระดับใด โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ร่วมคิด

ร่วมตัดสินใจร่วมแก้ปัญหา ร่วมประเมินผลสม่ำเสมอ

ระดับมาก หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม และให้การสนับสนุนแก่ทางโรงเรียน ให้ความร่วมมือและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนบ่อยครั้ง

ระดับปานกลาง หมายถึง การมีส่วนร่วม หรือร่วมกิจกรรมของโรงเรียนค่อนข้างน้อย

ระดับน้อย หมายถึง การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลในด้านต่างๆ และร่วมกิจกรรมบ้าง

ระดับน้อยที่สุด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับบริการหรือรับทราบข่าวสาร และร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเป็นบางครั้ง

ไม่มีส่วนร่วม หมายถึง การไม่มีส่วนร่วมใดเลย

ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
	ด้านการบริหารงานวิชาการ						
1	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....						
2	การมีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียน.....						
3	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และหนังสือเรียน.....						
4	การมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน.....						
5	การมีส่วนร่วมในการประเมิน โรงเรียนและงาน ประกันคุณภาพทางการศึกษา.....						
6	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะความสามารถ ทางวิชาการนักเรียน.....						
7	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ และกิจกรรมชุมนุม.....						
8	การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียน.....						
9	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดหาวิทยากรภายนอกในการจัดการศึกษา.....						
10	การมีส่วนร่วมในการป้องกัน ติดตาม แก้ไข ปัญหา นักเรียนติด O,ร,มส, และ มผ						
11	การมีส่วนร่วมในงานแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับทุน ปัจจัยพื้นฐานและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา....						
12	การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ทางวิชาการของโรงเรียน.....						

ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
	ด้านการบริหารงบประมาณ						
13	การมีส่วนร่วมในโครงการเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียน.....						
14	การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ และวางแผน การใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี.....						
15	การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ.....						
16	การมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีในระบบ และนอกระบบของโรงเรียน.....						
17	การมีส่วนร่วมในงานตรวจสอบภายใน.....						
18	การมีส่วนร่วมในงานประกันอุบัติเหตุของนักเรียน						
19	การมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณ และ ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์ ประหยัดและคุ้มค่า ต่อการบริหารจัดการศึกษา.....						
20	การมีส่วนร่วมในงานองค์กรสนับสนุน โรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมนักเรียนเก่า สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน.....						
21	การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การจัดการศึกษา.....						
22	ท่านมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงบประมาณ.....						

ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
	ด้านการบริหารงานบุคคล						
23	การมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....						
24	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวของนักเรียน.....						
25	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน.....						
26	การมีส่วนร่วมในงานเกี่ยวกับครูที่ปรึกษานักเรียน						
27	การมีส่วนร่วมในงานคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน.....						
28	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครู การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง.....						
29	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน.....						
30	การมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจครู.....						
31	ท่านมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนและ ส่งเสริมความก้าวหน้า พัฒนาวิทยฐานะ						
32	การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล.....						

ที่	การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
	ด้านการบริหารงานทั่วไป						
33	การมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน.....						
34	การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมหรือผลงานของโรงเรียน.....						
35	การมีส่วนร่วมในงานอนามัยและตรวจสอบสุขภาพประจำปี.....						
36	การมีส่วนร่วมในงานโภชนาการ อาหารและน้ำดื่มของโรงเรียน.....						
37	การมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์.....						
38	การมีส่วนร่วมในการบริการชุมชนของโรงเรียน.....						
39	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกของโรงเรียน.....						
40	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....						
41	การมีส่วนร่วมในงานยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถรับส่งนักเรียน รถจักรยานยนต์นักเรียนในโรงเรียน...						
42	การมีส่วนร่วมในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไป.....						

**ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
การศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ
ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป**

1. ท่านต้องการให้โรงเรียนดำเนินการอย่างไรเพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร
การศึกษาของโรงเรียนสตึก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน
- การให้บริการชุมชนและใช้บริการชุมชน
- การให้ข้อมูล ข่าวสาร ในด้านต่างๆ แก่ชุมชน
- การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกิจกรรมของชุมชน
- การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน สมาคมศิษย์เก่า ประชาชนชาวบ้านหรืออื่นๆ
- การแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ

ร่วมแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล

- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. หากทางโรงเรียนมีความต้องการให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนสตึกท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

- ยินดีเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ
- ไม่ประสงค์เข้าร่วม

หากท่านมีความประสงค์เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ท่านคิดว่า
สามารถมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การมีส่วนร่วมให้บริการและรับบริการ
- การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านต่างๆ
- การมีส่วนร่วม ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมด้านต่างๆ
- การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ
- เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมประเมินผล
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ปัญหาและอุปสรรคของท่านที่ทำให้ตัดสินใจไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึกคืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ความรู้ความสามารถมีน้อย การศึกษาค่ำ
- ไม่แน่ใจในหน้าที่และบทบาทของตนเอง
- ภารกิจ หรือธุรกิจมาก ไม่มีเวลามาประชุม
- ไม่เห็นความสำคัญในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง เพราะถูกขอร้องให้เป็น
- คิดว่าคงช่วยอะไร ไม่ได้เพราะการบริหารการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนหรือไม่

- ไม่ต้องการมีส่วนร่วม เพราะ.....

- ต้องการมีส่วนร่วม

ถ้าท่านต้องการมีส่วนร่วม ท่านต้องการมีส่วนร่วมในงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ด้านการบริหารงานวิชาการ
- ด้านการบริหารงานงบประมาณ
- ด้านการบริหารงานบุคคล
- ด้านการบริหารงานทั่วไป

5. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก
ด้านการบริหารงานวิชาการที่ผ่านมาอย่างไรบ้าง

จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
จุดที่ควรพัฒนา	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

6. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก
ด้านการบริหารงานงบประมาณที่ผ่านมาอย่างไรบ้าง

จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
จุดที่ควรพัฒนา	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

7. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตีก
ด้านการบริหารงานบุคคลที่ผ่านมาอย่างไรบ้าง

จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
จุดที่ควรพัฒนา	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

8. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตีก
ด้านการบริหารทั่วไปที่ผ่านมาอย่างไรบ้าง

จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
จุดที่ควรพัฒนา	ข้อเสนอแนะ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

9. ข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ในด้านอื่นๆ

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Buriram Rajabhat University

แบบสัมภาษณ์

**วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**

ผู้วิจัย

นายสุพรรณ ตีลาณร

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ วันที่ 15

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน ประธานกรรมการ

แบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึก (In-depth Interview)
วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้รู้ (Key – Informants) โดยสนทนากับบุคคลในชุมชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและตรงตามความต้องการมากที่สุด จึงกำหนดแนวทางในการสัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง.....
 ปฏิบัติหน้าที่.....หน่วยงาน.....
 สถานที่ อำเภอ..... จังหวัด.....
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะ.....
 ผู้สัมภาษณ์.....
 วัน เดือน ปีเวลา.....น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

1. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ

ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงานวิชาการ

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ

เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ

กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสตึกหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม โปรดระบุ.....

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คิดต่อสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คิดต่อสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน

ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน

เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนาการเรียนการสอน

กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คิดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

- ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการวัดผลและประเมินผล
- เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล
- เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผล
- กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

หากท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กิจกรรมสอนปรับพื้นฐานนักเรียน
- กิจกรรมแก้ไข O,ร,มส นักเรียน
- กิจกรรมตลาดนัดวิชาการ
- กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้นำเพื่อประโยชน์
- กิจกรรมแสดงผลงานนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

6. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสติก ด้านการบริหารงานงบประมาณหรือไม่

ไม่มีส่วนร่วม เพราะ.....

มีส่วนร่วม

ถ้าท่านมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ
- ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ
- ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านงบประมาณ
- เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณ
- เป็นคณะกรรมการดำเนินงานงบประมาณ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณและการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสติกหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม โปรดระบุ.....

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เสนอแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- เบิกเงินแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- ได้รับเอกสารการจัดตั้งงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ
- เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ
- เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการจัดตั้งงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ท่านเคยมีส่วนร่วมในงานการเงินการบัญชีของโรงเรียนหรือไม่

- ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....
 - เคยมีส่วนร่วม
- ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จ่ายเงินบำรุงการศึกษานักเรียน
 - เบิกเงินโครงการเรียนฟรี 15 ปี
 - เบิกเงินทุนการศึกษาหรือทุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียน
 - เบิกเงินประกันชีวิตนักเรียนและเงินสวัสดิการอื่นๆ
 - ส่งเอกสารหลักฐานการเงิน
 - บริจาคเงินเพื่อเป็นทุนการศึกษานักเรียน
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. ท่านเคยมีส่วนร่วมในงานพัสดุของโรงเรียนหรือไม่

- ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....
 - เคยมีส่วนร่วม โปรดระบุ.....
- ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขายสินค้าให้โรงเรียน
 - บริจาคสิ่งของให้โรงเรียน
 - การจัดซื้อจัดจ้าง
 - การจัดจำหน่ายพัสดุประจำปี
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาคอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

กองทุนเพื่อการศึกษา

ทุนการศึกษานักเรียน

มูลนิธิกิตติ นรัฐกิจ

มูลนิธิมูลธารประชานารถ

ทุนสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและครู โรงเรียนสตึก

กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

11. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานบุคคลหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล

ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับด้านการบริหารงานบุคคล

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านการบริหารงานบุคคล

เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคล

อื่นๆ โปรดระบุ.....

12. ท่านเคยมีส่วนร่วมในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เข้าร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

เข้าร่วมกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

เข้าร่วมประชุมผู้ปกครองระดับชั้นเรียน

เป็นคณะกรรมการผู้ปกครองเครือข่ายระดับห้องเรียน /ระดับชั้น / ระดับโรงเรียน

อื่นๆ โปรดระบุ.....

13. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน

การคัดเลือกนักเรียนเรียนดี คุณธรรม จริยธรรมเด่น

การมอบเกียรติบัตรและรางวัลแก่นักเรียน

อื่นๆ โปรดระบุ.....

14. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม โปรดระบุ.....

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การป้องกันและแก้ไขปัญหาเล่นการพนัน

การป้องกันและแก้ไขปัญหาทะเลาะวิวาท

การป้องกันและแก้ไขปัญหาชู้สาว

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

อื่นๆ โปรดระบุ.....

15. ท่านเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการพัฒนา การประกวด การคัดเลือก ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาหรือนักเรียนของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การรับเอกสารและคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือนักเรียน

การประเมินนักเรียนรางวัลพระราชทาน

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน

การประเมินครูและบุคลากรทางการศึกษา

กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

16. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานทั่วไปหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานทั่วไป

ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับด้านการบริหารงานทั่วไป

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานทั่วไป

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมด้านการบริหารงานทั่วไป

เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานทั่วไป

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านการบริหารงานทั่วไป

17. ท่านเคยมีส่วนร่วมในงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ใช้บริการด้านอาคารสถานที่ ประเมินความสะอาดโรงเรียน

เข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

อื่นๆ โปรดระบุ.....

18. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

กิจกรรมวันไหว้ครู

กิจกรรมกีฬาภายใน

กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้นำเพื่อประโยชน์

กิจกรรมวันแม่แห่งชาติและวันพ่อแห่งชาติ

กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและปฐมนิเทศนักเรียน

อื่นๆ โปรดระบุ.....

19. ท่านเคยมีส่วนร่วมในงานสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ของโรงเรียนหรือไม่

ไม่เคยมีส่วนร่วม เพราะ.....

เคยมีส่วนร่วม โปรดระบุ.....

ถ้าท่านเคยมีส่วนร่วมท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ติดต่อสอบถามเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค

ขอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค

ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและร่วมกิจกรรมงานสาธารณูปโภค

เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับงานสาธารณูปโภค

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานสาธารณูปโภค

อื่นๆ โปรดระบุ.....

20. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนหรือไม่

ไม่ต้องการมีส่วนร่วม เพราะ.....

ต้องการมีส่วนร่วม

หากท่านต้องการมีส่วนร่วม ท่านต้องการมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เป็นวิทยากรท้องถิ่น

เป็นสถานประกอบการหรือแหล่งเรียนรู้

ให้ข้อมูลนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านต่างๆ

ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ

เป็นคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ

งานอื่นๆ โปรดระบุ.....

**ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ
ด้านการบริหารงานงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป**

1. ท่านต้องการให้โรงเรียนดำเนินการอย่างไรเพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร
การศึกษาของโรงเรียนสตึก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน
- การให้บริการชุมชนและใช้บริการชุมชน
- การให้ข้อมูล ข่าวสารในด้านต่างๆ แก่ชุมชน
- การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกิจกรรมของชุมชน
- การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน สมาคมศิษย์เก่า ปราชญ์ชาวบ้านหรืออื่นๆ
- การแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ

ร่วมแก้ปัญหา ร่วมประเมิณผล

- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. หากทางโรงเรียนมีความต้องการให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน
สตึกท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

- ยินดีเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ
- ไม่ประสงค์เข้าร่วม

หากท่านมีความประสงค์เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ท่านคิดว่า
สามารถมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การมีส่วนร่วมใช้บริการและรับบริการ
- การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านต่างๆ
- การมีส่วนร่วม ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมด้านต่างๆ
- การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ
- เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมประเมิณผล
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ปัญหาและอุปสรรคของท่านที่ทำให้ตัดสินใจไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึกคืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ความรู้ความสามารถมีน้อย การศึกษาค่ำ
- ไม่แน่ใจในหน้าที่และบทบาทของตนเอง
- ภารกิจ หรือธุรกิจมาก ไม่มีเวลามาประชุม
- ไม่เห็นความสำคัญในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง เพราะถูกขอร้องให้เป็น
- คิดว่าคงช่วยอะไรไม่ได้เพราะการบริหารการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนหรือไม่

ไม่ต้องการมีส่วนร่วม เพราะ.....

ต้องการมีส่วนร่วม

ถ้าท่านต้องการมีส่วนร่วม ท่านต้องการมีส่วนร่วมในงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ด้านการบริหารงานวิชาการ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ

ด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านการบริหารงานทั่วไป

5. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก ด้านการบริหารงานวิชาการ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน
สตึก ด้านการบริหารงานงบประมาณ อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน
สตึก ด้านการบริหารงานบุคคล อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน
สตึก ด้านการบริหารงานทั่วไป อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ภูวนาท ยุพานวิทย์

ด้วย นายสุพรรณ ศีลาเนร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จำปา จันทะสอน

ด้วย นายสุพรรณ ศิลาเนร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/ว ๓๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุทธิศักดิ์ วรพัฒน์ผดุง

ด้วย นายสุพรรณ ศิลาเนร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖ ๓๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกาญจนา อุตวิเชียร

ด้วย นายสุพรรณ ศิลาเนร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖ ๓๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอัลปรียา แก้วกล้า

ด้วย นายสุพรรณ ศิลาเนร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ตีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือและแจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๓๔๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองแกพิทยาคม

ด้วย นายสุพรรณ ศิลาเณร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายสุพรรณ ศิลาเณร ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๓๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตึก

ด้วย นายสุพรรณ ศิลาเนร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน ใน
การบริหารการศึกษาของโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยการศึกษา
นี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอ
ความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง

คำอธิบายจำแนกของแบบสอบถาม และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 42

Alpha = 0.9507

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม

ข้อที่	Test for Equality of Means	
	t	Sig (2 - tailed)
ข้อที่ 1	27.52	0.00
ข้อที่ 2	16.22	0.00
ข้อที่ 3	17.88	0.00
ข้อที่ 4	15.19	0.00
ข้อที่ 5	15.04	0.00
ข้อที่ 6	17.80	0.00
ข้อที่ 7	15.72	0.00
ข้อที่ 8	15.38	0.00
ข้อที่ 9	17.44	0.00
ข้อที่ 10	18.18	0.00
ข้อที่ 11	15.54	0.00
ข้อที่ 12	17.66	0.00
ข้อที่ 13	11.77	0.00
ข้อที่ 14	15.72	0.00
ข้อที่ 15	12.65	0.00
ข้อที่ 16	13.17	0.00
ข้อที่ 17	14.96	0.00
ข้อที่ 18	16.52	0.00
ข้อที่ 19	22.55	0.00
ข้อที่ 20	13.45	0.00
ข้อที่ 21	12.92	0.00
ข้อที่ 22	13.44	0.00
ข้อที่ 23	13.99	0.00
ข้อที่ 24	15.70	0.00
ข้อที่ 25	21.66	0.00
ข้อที่ 26	14.58	0.00
ข้อที่ 27	22.49	0.00

ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	Test for Equality of Means	
	t	Sig (2 - tailed)
ข้อที่ 28	11.79	0.00
ข้อที่ 29	12.50	0.00
ข้อที่ 30	23.51	0.00
ข้อที่ 31	21.96	0.00
ข้อที่ 32	17.97	0.00
ข้อที่ 33	13.44	0.00
ข้อที่ 34	17.19	0.00
ข้อที่ 35	15.20	0.00
ข้อที่ 36	16.11	0.00
ข้อที่ 37	11.43	0.00
ข้อที่ 38	13.12	0.00
ข้อที่ 39	15.37	0.00
ข้อที่ 40	24.01	0.00
ข้อที่ 41	14.28	0.00
ข้อที่ 42	18.15	0.00

ภาคผนวก จ

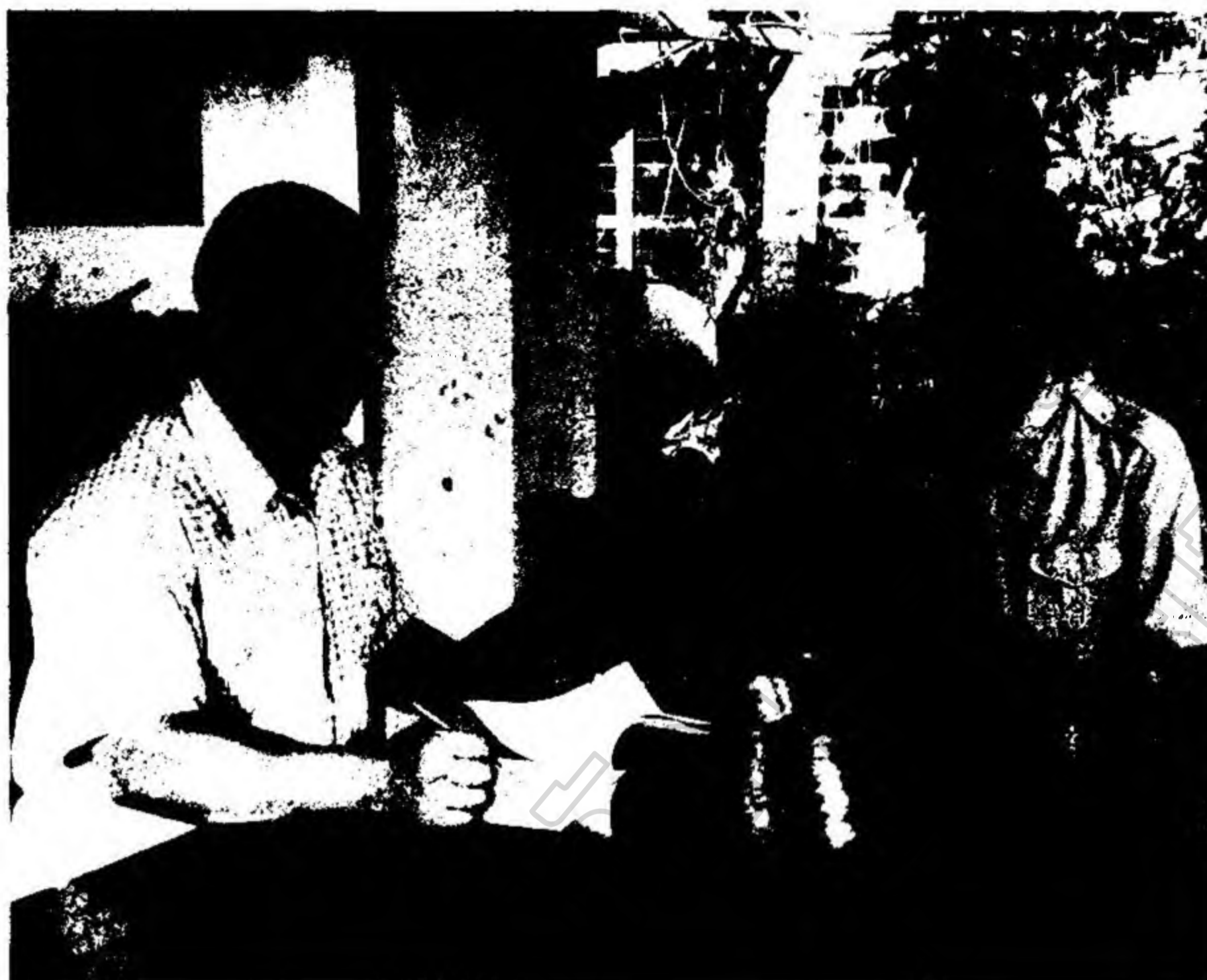
ภาพประกอบ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

ภาพประกอบ 1 การสัมภาษณ์นายทวิศักดิ์ พลพา
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ปกครอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาพประกอบ 2 การสัมภาษณ์นายบุญจันทร์ ดวงทุ่งสา
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ปกครอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาพประกอบ 3 การสัมภาษณ์นายนิทัศน์ วงศ์สนิท
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ประกอบการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาพประกอบ 4 การสัมภาษณ์นายรัฐพงศ์ เผ่าอรุณ
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ประกอบการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาพประกอบ 5 การสัมภาษณ์นางสำราญ โคตรวงศ์
เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ปกครอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

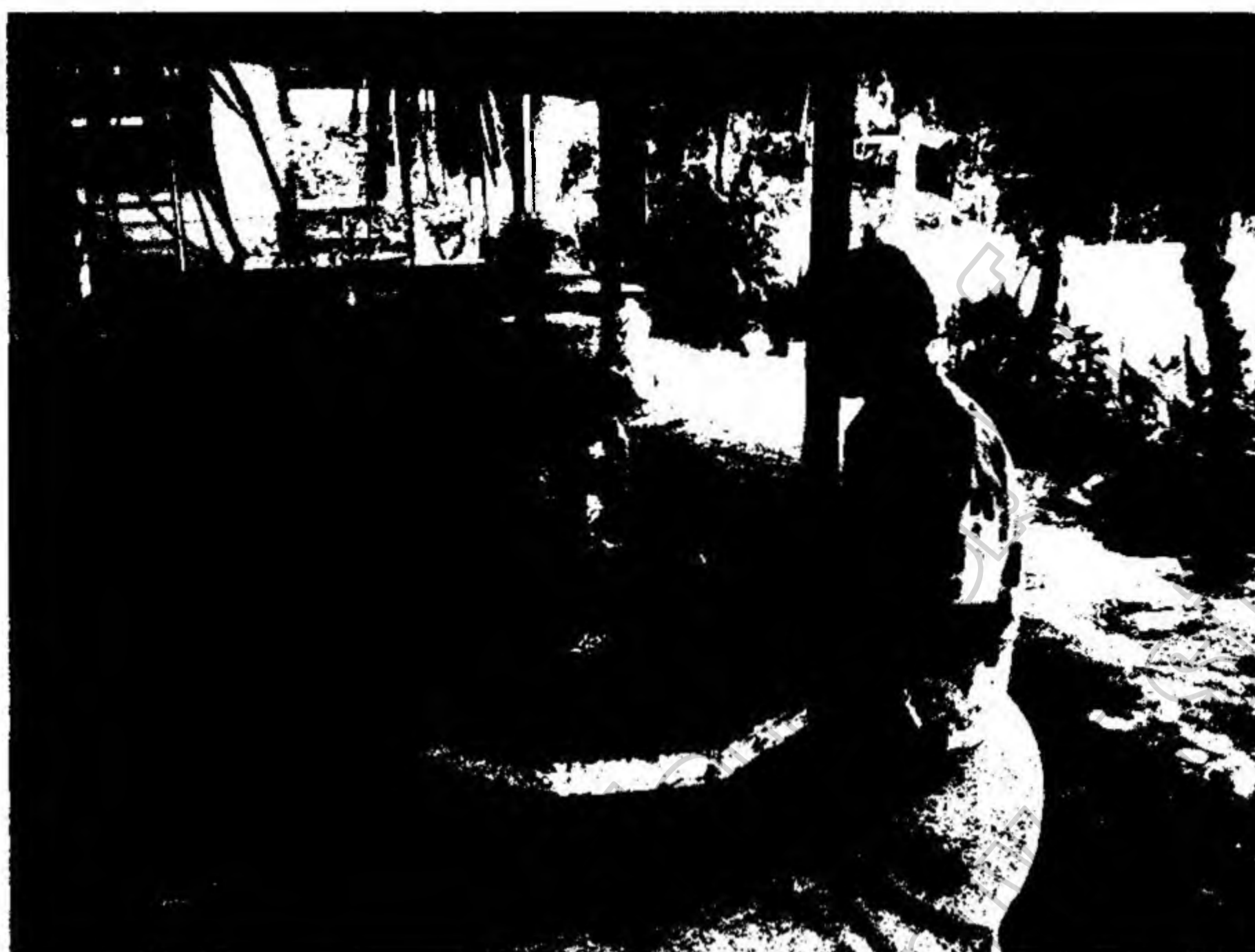
ภาพประกอบ 6 การสัมภาษณ์นางพูนศรี ของเลิศ
เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ปกครอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาพประกอบ 7 การสัมภาษณ์นางทรัพย์ทวี มุขวัต
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ประกอบการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาพประกอบ 8 การสัมภาษณ์นายพวง ลาวงศ์
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ประกอบการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาพประกอบ 9 การสัมภาษณ์นายอภิวัฒน์ กระแสจันทร์
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ปกครอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาพประกอบ 10 การสัมภาษณ์นายรัฐพงษ์ จำปาชุม
 เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนสตึกในฐานะเครือข่ายผู้ปกครอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาพประกอบ 11 การสัมภาษณ์นายวสันต์ พนมรัมย์
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ตำแหน่ง ตัวแทนศิษย์เก่า

ภาพประกอบ 12 การสัมภาษณ์นายเชิดศักดิ์ ภัทรานนท์อุทัย
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพประกอบ 13 การสัมภาษณ์นายโกวิทย์ นาพิมพ์
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ตำแหน่ง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพประกอบ 14 การสัมภาษณ์นายพีระพงศ์ เจริญพันธุ์วงศ์
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ตำแหน่ง กรรมการและเลขานุการ

ภาพประกอบ 15 การสัมภาษณ์นายทวิ สํารณ
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะผู้นำชุมชน
 ตำแหน่ง กำนันตำบลนิคม

ภาพประกอบ 16 การสัมภาษณ์นางปาริชาติ บรรณประสิทธิ์
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะผู้นำชุมชน
 ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสตึก

ภาพประกอบ 17 การสัมภาษณ์นายปริญญา เจริญพานิช
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะผู้นำชุมชน
 ตำแหน่ง นายกเทศมนตรี ตำบลสตึก

ภาพประกอบ 18 การสัมภาษณ์นายประจักษ์ ตั้งอุทัยกุล
 เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตึกในฐานะผู้นำชุมชน
 ตำแหน่ง วัฒนธรรมอำเภอสตึก

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุพรรณ ศีลาเณร
วัน เดือน ปี เกิด	21 พฤศจิกายน 2501
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 23 หมู่ที่ 8 บ้านหญ้าหนอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	ตำบล บ่อพันขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัด ร้อยเอ็ด บ้านเลขที่ 72/1 หมู่ที่ 17 บ้านนิคมสมบูรณ์ ตำบล นิคม อำเภอ สดึก จังหวัด บุรีรัมย์ (31150) โทร. 086 – 7203697
ตำแหน่งหน้าที่ สถานที่ทำงาน	ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา เขต 32
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2511 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบ้านหญ้า หนอง พ.ศ. 2517 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเจริญศึกษา พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ.2526 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกพลศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2555 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์